

**HAAPAVEDEN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS 2019**

Kaupunginhallitus

30.3.2020

Kaupunginvaltuusto

SISÄLLYSLUETTELO:

1 Toimintakertomus	5
1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat.....	5
1.2 Kaupungin hallinnossa tapahtuneet olennaisimmat muutokset	8
1.3 Yleinen talouden kehitys.....	9
1.4 Kuntien taloudellinen tilanne	10
1.5 Yleinen kehitys Haapavedellä.....	11
1.6 Olennaisimmat muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	14
1.7 Kaupungin henkilöstö	15
1.8 Toiminnan riskit.....	17
1.9 Ympäristötekijät.....	17
1.10 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
2 Tilikauden tuloksen muodostuminen	19
2.1 Toiminnan rahoitus ja tunnusluvut	21
2.2 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	23
2.3 Kaupungin kokonaistulot ja -menot.....	25
3 Kuntakonsernin toiminta ja talous	26
3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	26
3.2 Konsernin toiminnan ohjaus	27
3.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	28
3.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	28
3.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	29
4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	31
4.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	32
4.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	33
4.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	35
4.4 Konsernin henkilöstömäärä.....	38
5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	39
6 Talousarvion toteutuminen	40
6.1 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	40
6.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen.....	40
6.3 Käyttötalouden toteutuminen.....	41
6.4 Määrärahojen toteutuminen	68
6.4.1 Tuloslaskelman toteutuminen.....	68
6.4.2 Investointien toteutuminen	70
6.4.3 Rahoitusosan toteutuminen	71
6.4.4 Yhteenveto määrärahojen toteutumisesta sitovuustasolla	72
6.5 Tytäryhteisöjen toteutuma.....	73
Tilinpäätöslaskelmat	75
7.1 Kaupungin laskelmat.....	75
7.2 Konsernilaskelmat.....	79
8. Liitetiedot.....	83
8.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	83
8.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	83
8.2 Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	84
8.2.1 Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa.....	84
8.2.2 Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin.....	84
8.2.3 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	84

8.2.4 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset	84
8.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	85
8.3.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	85
8.3.2 Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät	86
8.3.3 Poikkeavat tilikaudet.....	86
8.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	87
8.4.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain	87
8.4.2 Verotulojen erittely	87
8.4.3 Valtionosuuksien erittely	87
8.4.4 Palvelujen ostojen erittely	88
8.4.5 Valtuustoryhmille annetut tuet.....	88
8.4.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.....	89
8.4.7 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista.....	90
8.4.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot.....	91
8.4.9 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely.....	91
8.4.10 Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä.....	92
8.4.11 Erittely poistoeron muutoksista	92
8.5 Tasetta koskevat liitetiedot.....	92
8.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	93
8.5.1.1 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset.....	93
8.5.1.2 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät	93
8.5.1.3 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti	93
8.5.1.4 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	94
8.5.1.5 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä.....	95
8.5.1.6 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	96
8.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	97
8.5.2.1 Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot näiden erien välillä tilikauden aikana	97
8.5.2.2 Erittely poistoerosta	98
8.5.2.3 Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	98
8.5.2.4 Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat.....	98
8.5.2.5 Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä.....	98
8.5.2.6 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille	99
8.5.2.7 Shekkilimiitti.....	99
8.5.2.8 Muiden velkojen erittely	99
8.5.2.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	100
8.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	100
8.6.1 Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan	100
8.6.2 Vuokravastuut	101
8.6.3 Vastuusitoumukset.....	101
8.6.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	102
8.7 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	104
8.7.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	104

8.7.2 Henkilöstökulut.....	104
8.7.3 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut	104
8.7.4 Tilintarkastajan palkkiot	105
9 Luettelo tilivelvollisista.....	106
10 Allekirjoitukset ja merkinnät	112
10.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	112
10.2 Tilinpäätösmerkintä	113
11 Luettelot ja selvitykset	113
11.1 Luettelo kirjanpitoasiakirjoista ja tositteiden lajista	113
11.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä.....	113

1 Toimintakertomus

1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kuntatalous on jo muutaman vuoden ajan ollut synkkä ja näyttää muuttuvan koko ajan entistä haasteellisemmaksi ja synkemmäksi. Jos vuonna 2018 noin kaksi kolmesta kunnasta teki negatiivisen tuloksen, on niitä ennakkotietojen mukaan vuoden 2019 tilinpäätöksen osalta jo kolme neljästä. Tilanteen tekee entistä huolestuttavammaksi se, että kriisikuntien joukkoon on ajautumassa hyvin erikokoisia, siis myös isoja kuntia ja kaupunkeja. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntataloutta ei tulla pelastamaan keinotekoisilla tukitoimilla vaan aidoilla kuntien omilla sisäisillä ja rakenteellisilla ratkaisuilla, joihin luonnollisesti tarvitaan tukea valtion taholta erityisesti sen osalta, että kuntien tehtäviä tai taakkaa ei tule enää yhtään pahentaa lisäämällä tehtäviä ilman täysmittaista kompensatiota. Myös iso sote-kysymys tulee ratkaista mahdollisimman pian. Samoin vuoden 2019 verotuksen muutoksesta aiheutunut katastrofaalinen tilanne on korjattava täysmittaisesti.

Haapaveden taloustilanne on pitkällä aikajänteellä epäterve. Kymmenisen vuotta jatkunut alijäämäisten tilinpäätösten sarja ei voi jatkua. Kaupungin palvelu- ja kulurakenne ei vastaa palvelutarvetta eikä varsinkaan tulo- ja rakennetta. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin pitää löytää noin 1-2 miljoonan vuotuiset käyttötalouteen kohdistuvat leikkaukset tuleville vuosille täyttääkseen kuntalain asettamat talouden tasapainon kriteerit. Taloustilanteen ollessa näin kriittinen kaupunki on pakotettu suunnittelemaan ja toteuttamaan talouden tasapainottamisohjelman. Kuten elokuussa järjestetyssä talousseminaarissa selvisi, talouden tasapainottamiseen vaaditaan selkeää tasokorjausta, jotta palvelujärjestelmä ja -verkko saadaan vastaamaan talouden tilaa ja tulevaisuutta sekä väestöpohjaa. Talousseminaarin pohjalta kaupunginvaltuusto päätti hakea myös harkinnanvaraista valtionosuutta, jota ei valitettavasti hyvistä perusteluista huolimatta kovassa kilpailussa myönnetty. Osana talouden tasapainottamista kaupunginhallitus käynnisti palveluverkkoselvityksen vuodeosastotoimintojen uudelleen järjestämiseksi sekä kouluverkkoselvityksen. Tasapainottamisohjelman tekeminen ja päätösten käytännön valmistelu leimasi vahvasti vuotta 2019. Sen toteuttaminen ja päätöksetkin ovat edelleen varsin isolta osin kesken, mutta ennakoitua paremmasta tilinpäätöksestä huolimatta erittäin haasteellisen ja poikkeuksellisesti alkaneen vuoden 2020 takia entistä tärkeämpiä.

Kuntatalouden tilanne ei ole kokonaiskuvassa niin paha, kuin vielä viime syksynä ennustettiin. Koko maan kuntakentän osalta tilannetta pelastivat pitkälti merkittävät kertaluonteiset tulot sekä kiky-leikkauksen kompensoinnin aikaistamiseen liittyvät valtionosuudet. Nämä antavat kuitenkin kuntataloudesta liian ruusuisen ja jopa vääristyneen kuvan. Sama koskee Haapaveden tilinpäätöstä vuodelta 2019.

Vuoden 2019 kaupungin tulos oli alijäämäinen 573.530,98 euroa. Toimintakate oli talousarviossa odotettua parempi ja verotuototkin toteutuivat oletettua vahvempina. Keskeinen positiivinen tekijä käyttötalousmenojen alituksessa oli erikoissairaanhoidon kustannusten aleneminen verrattuna vuoteen 2018. Vuoden 2020 valtionosuuksista 301.104 euroa maksettiin vuonna 2019. Tämä siirto vaikutti positiivisesti tuloskehitykseen 2019. On huomattava, että tuo maksettu ennako vähennetään vuoden 2020 valtionosuudesta. Kaupungin sijoitussalkun tuotto ylitti talousarviossa odotetun ja siten rahoitusnetto 375.108,93 oli noin 115.000 talousarviota parempi ja noin 400.000 euro parempi verrattuna vuoteen 2018. Edellä esitetyn johdosta, vuosikate oli positiivinen ja ylitti sekä talousarvion että vuoden 2018 vastaavan. Investointien määrä laski ja siksi esimerkiksi ohjelmistoihin kohdistuvat poistot olivat merkittävästi pienemmät, kuin mitä talousarviossa

odotettiin. Ohjelmistoinvestoinnit toteutuvat vuonna 2020, joten poistojen aleneman ei odoteta olevan pitkäaikainen. Konsernin tulos 2019 oli -75.785,90 euroa alijäämää ja taseeseen kertynyt alijäämä oli -249 075,00 euroa.

Tulos on erittäin ilahduttava ja tärkeää, että selkeä parannus talousarvioon saatiin aikaiseksi. Kuitenkin, kuten myös valtakunnan tasolla, valitettavasti tilinpäätöstä ylöspäin korjanneet erät olivat todella poikkeuksellisia ja kertaluonteisia. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä sotekulujen ennakoituun rajuun kasvuun korona-tilanteen johdosta, samoin tulojen tippumiseen niin verotulojen, maksutuottojen kuin sijoitussalkun osalta.

Kuten jo edellä todettiin, kaupungin taloustilanne edellyttää tasokorjausta. Sen osia ovat palveluverkon ratkaisut täydennettynä tiukalla ja vastuullisella taloudenpidolla useine juustohöyläratkaisuineen. Kuitenkin, vaikka kaupungin tilanne on haastava, se ei missään nimessä ole mahdoton. Jos päätöksentekokykyä ja halua löytyy, ratkaisut ovat toteutettavissa ja terve taloudellinen pohja löydettävissä. Terve pohja tarvitaan, jotta olemme houkuttelevia kumppaneita yrityksille ja muille yhteistyökumppaneille sekä tietysti veto- ja pitovoimainen asuinpaikka. Talouden tasapainottaminen ja uuden suunnan löytäminen on myös edellytys sille, että kunta pysyy itsenäisenä.

Koko ajan on syytä muistaa, että ehdottomat vahvuutemme ovat poikkeuksellisen laajat opiskelumahdollisuudet (lukio, JEDU, Haapaveden ja Jokihelmen opisto), miellyttävä, puhdas ja monipiirteinen ympäristö vesistöineen ja korkeuseroineen, laajat ja laadukkaat harrastamahdollisuudet niin kulttuurin kuin liikunnan saralla, hyvä sijainti ja liikenneyhteydet sekä monipuolinen yrityscentti. Iso mahdollisuus ovat myös tulevat hankkeet mm. NordFuel ja tuulivoima. Myös työllisyystilanne on ollut vuoden 2019 ajan valoisa, työttömyysaste on pysytellyt reilusti alle kymmenessä ja ollut suurimmaksi osaksi jopa parempi kuin naapurikunnissa ja ehdottomasti maakunnan kärkikastia.

Näihin asioihin ja erityisesti elinvoima/vetovoima tekijöihin pitää pystyä satsaamaan jatkossa entistä enemmän. Elinvoimapuolen satsaukset ja palkatun yritysasiamehen muun kuntaorganisaation kanssa aloittamat toimet ovat jo näin lyhyessä aikajänteessä saaneet sekä kiitosta että tuloksi. Tärkeät jatkosatsaukset ovat mahdollisia, jos emme seisota resursseja epätarkoituksenmukaisissa, taloudellisesti kestävämmässä rakenteissa.

Vuosi 2019 on ollut jonkinasteista muutosten aikaa niin toimintojen, henkilöstön kuin päättäjänsäkin osalta. Alkuvuosi 2020 on näyttänyt meille, että kyseessä taisi olla vain valmistava harjoitus. Vuoden 2020 alussa käsitelimme poliittisissa päätöksentekokoelimityksissä molempia isoja rakenteellisia ratkaisuja, jotka oli tarkoitettu olemaan tärkeä pohja talouden tasapainottamistyöllemme. Niistä kouluverkkopäätös on edelleen kesken. Sen osalta näyttää, että taloudellisesti kestävä ratkaisua ei saada aikaiseksi toivotussa ja tarpeellisessa aikataulussa. Asian käsittely jatkuu kevään aikana erityisesti sen osalta, miten tarkennetaan valtuuston päätöstä koulujen sulkemisen kriteerien laskutavasta. Toiminnallisesti ja taloudellisesti vähintään yhtä tärkeä vuodeosaston muuttaminen arviointi- ja kuntoutusyksiköksi sen sijaan eteni hienosti ja siitä tehty valtuuston päätös on saanut jo lainvoiman. Toimeenpanon osalta joudumme lykkäämään aikataulua Koronaviruksen saavuttua maahamme ja alueellemme.

Koronaviruksen leviämisen hidastamiseksi tehdyt toimenpiteet ovat jo nyt historiallisia. Suomen rauhanaikaisessa historiassa ei ole aiemmin jouduttu siirtämään koululaisia ja opiskelijoita etäopetukseen, eikä ottamaan valmiuslakia erilaisine rajoituksineen käyttöön. Liiketoimintaa tai liikkumista rajoittavat säännökset ovat ennenkuulumattomia, eikä kukaan olisi uskonut, että niitä

tarvittaisiin elinaikanamme. Viruksen aiheuttamat toimenpiteet, hoidot, sairastumiset ja jopa kuolemantapaukset tulevat haastamaan koko yhteiskuntamme. Haasteet ja vaikutukset kohdistuvat kuntiin ja kaupunkeihin sekä niiden toimijoihin ja yrityksiin. Kaikilta vaaditaan nyt poikkeustilan aikana ja myös siitä noustaessa poikkeuksellista venyvyyttä ja joustavuutta. Kuntien talous on jo ennalta erittäin isoissa haasteissa ja Haapaveden osalta on jo nyt erittäin karkeasti arvioitu, että Korona-virus jatkuessaan esimerkiksi kesäkuulle, aiheuttanee noin 1,5-2 M€ talouspaineet laskevien tulojen ja kasvavien menojen muodossa. Uskon kuitenkin, että tämäkin poikkeustilanne hoidetaan ja poikkeusolojen vaatima palvelutarve tullaan taklaamaan. Tämä vaatii paljon sekä henkilöstöltä että päättäjiltä sekä jokaiselta kuntalaiselta.

Lopuksi haluan esittää kiitokset vuoden 2019 osalta henkilöstölle, joka on toteuttanut tiukassa tilanteessa siltä edellytetyt toimenpiteet. Tämä on osaltaan kertaluonteisten erien rinnalla auttanut saavuttamaan ennakoitua paremman tilinpäätöksen. Samoin kiitokset päättäjille niistä päätöksistä, jotka on saatu aikaa. Työ kaupungin tulevaisuuden eteen jatkuu. Mitä vastuullisemmin ja yksituumaisemmin sitä teemme, sen vaikuttavampaa se on.

Haapavedellä 25.3.2019

Marjukka Manninen

vs kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinnossa tapahtuneet olennaisimmat muutokset

Kuntavaalit pidettiin 9.4.2017, ja Haapaveden kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.6.2017 alkaen oli seuraava:

Puolue	Paikkamäärä
Suomen Keskusta	17
Vasemmistoliitto	5
Perussuomalaiset	4
Kansallinen Kokoomus	1
Yhteensä	27

Kokouksessaan 10.6.2019 §30, kaupunginhallitus myönsi Heikki Halla-Aholle eron kaupunginvaltuutetun tehtävistä ja kutsui hänen tilalleen Janne Mäkisen. Kokouksessaan 18.11.2019 § 66, kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden perustetun valtuustoryhmän nimeksi Haapavesi ryhmä. Valtuutettu Markku Laitila on 16.12.2019 päivätyllä kirjeellä pyytänyt eroa kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Kokouksessaan 17.2.2020 4§ kaupunginvaltuusto myönsi Laitilalle eron kaupunginvaltuutetun tehtävistä ja kutsui hänen tilalleen Esko Vinkin.

Edellä esitettyjen muutosten jälkeen kaupunginvaltuuston kokoonpano 31.12.2019 oli seuraava:

Puolue	Paikkamäärä
Suomen Keskusta	14
Vasemmistoliitto	5
Haapavesi ryhmä	5
Perussuomalaiset	2
Kansallinen Kokoomus	1
Yhteensä	27

Kaupunginvaltuusto nimesi kaupunginhallituksen kokoonpanon kokouksessaan 27.5.2019 §23. Muutos astui voimaan kesäkuun alussa 2019. Kaupunginhallituksen jäseniksi valittiin:

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Anri Kolehmainen, pj	Tuija Metsäharju
Hannu Riuttanen, I vpj	Ville Vahe
Viljo Saukko, II vpj	Esko Joentakanen
Jari Koukka	Pekka Hänninen
Helinä Niemelä	Esko Vinkki
Ronald von Schulmann	Outi Savikoski
Diana Seppä	Riikka-Kaisa Nuolioja
Outi Pekkala	Helvi Järvenpää
Pauliina Valkovirta	Jaakko Lehtola
Taimi Maliniemi	Tarmo Nätti

Vuoden 2019 aikana kaupungin johtoryhmässä tapahtui seuraavat muutokset. Kaupunginjohtaja Antti-Jussi Vahtealan opintovapaiden aikana hänen sijaisenaan toimi 25.2.-30.4.2019 hallintojohtaja Eija Saarela (KHall 25.2.2019 57§). Ajalle 1.7.2019-30.6.2020 vs kaupunginjohtajaksi kutsuttiin Marjukka Manninen (KHall 3.6.2019 §171). Kokouksessaan 15.8.2019 §40, kaupunginvaltuusto valitsi teknisen johtajan virkaan Teemu Niemimäen. Virkaa aikaisemmin hoitanut Risto Rautio siirtyi rakennuttamispäällikön virkaan ja myöhemmin eläkkeelle. Kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 25.2.2019 §56 talousjohtajan virkaan Turkka Rantasen. Rantanen oli hoitanut virkaa määräaikaisena kesästä 2018.

Luettelo kaupungin tilivelvollisista on tämän asiakirjan liitteenä.

1.3 Yleinen talouden kehitys

Valtioneuvoston Talousnäkymät ja palkanmuodostus -julkaisussa analysoidaan Suomen talouden tilaa (julk. 31.1.2020). Talouskasvu oli Suomessa viime vuonna edelleen laaja-alaista, sillä kaikki kysyntäerät lisääntyivät. Kasvun painopiste oli kuitenkin ulkomaisessa kysynnässä, jonka seurauksena vienti lisääntyi kotimaista kysyntää nopeammin. Kotimaisen kysynnän ennakoidaan ylläpitävän talouskasvua tulevina vuosina, sillä ulkomaankaupan näkymät ovat epävarmat. Vuosina 2020 ja 2021 BKT kasvaa keskimäärin noin prosentin vuodessa. Julkisen talouden alijäämä kasvaa v. 2020, kun hallitusohjelman mukaiset meno- lisäykset astuvat voimaan. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevina vuosina alijäämäisenä. Julkisen velkasuhteen lasku pysähtyy ja velka suhteessa BKT:hen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

BKT:n kasvu jatkui, joskin hidastuen 2,1%:iin vuonna 2019. Työttömyysaste laski v. 2019 lähes prosenttiyksikön 6,7 prosenttiin. Työllisyys kääntyi uudestaan kasvuun vuoden 2019 syksyllä kesän heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrä nousi v. 2019 työvoimatutkimuksen mukaan 1,0 % ja työllisyysaste (15–64 v.) parani lähes prosenttiyksikön 72,6 prosenttiin. Työllisyysasteen trendi oli joulukuussa 73,0 %.

Taulukko 1. Keskeiset ennusteluvut 18.12.2019 (VM:n kansantalousosasto)

	2018	2017	2018	2019**	2020**	2021**
	mrd. euroa		määrän muutos, prosenttia			
Bruttokansantuote markkinahintaan	234	3,1	1,7	1,6	1,0	1,1
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	92	4,1	5,0	3,1	2,0	1,9
Kokonaistarjonta	326	3,3	2,6	2,1	1,3	1,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	91	8,8	2,2	4,0	1,9	1,9
Kulutus	177	0,7	1,7	1,5	1,6	1,2
yksityinen	124	1,0	1,8	1,4	1,5	1,7
julkisen	53	0,2	1,5	1,5	1,8	0,1
Investoinnit	56	4,0	3,3	0,3	-0,3	0,9
yksityiset	46	4,8	2,9	0,2	-0,9	1,3
julkiset	10	0,2	5,5	0,9	2,8	-0,7
Kokonaiskysyntä	326	3,4	2,6	2,2	1,5	1,5
kotimainen kysyntä	235	1,6	2,7	1,6	1,3	1,3

	2017	2018	2019**	2020**	2021**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	226	234	242	249	257
Palvelut, määrän muutos, %	2,4	1,8	1,6	0,8	1,1
Koko teollisuus, määrän muutos, %	8,4	0,1	3,5	1,4	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	2,8	-0,9	1,1	0,5	0,8
Työlliset, muutos, %	1,0	2,7	1,0	0,5	0,3
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,6	73,1	73,5
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	6,5	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,7	1,1	1,1	1,3	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,2	1,7	2,5	3,0	2,8
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,7	-3,2	-2,9	-3,3	-3,5
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,8	-1,4	-1,2	-1,3	-1,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,5	0,7	0,1	-0,1	-0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	53,7	53,1	52,7	53,0	52,7
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	43,0	42,3	41,8	42,0	41,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4	-1,4
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,8	-1,2	-0,9	-1,4	-1,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	60,9	59,0	58,5	58,8	59,7
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	46,8	44,8	43,9	43,6	44,0

1.4 Kuntien taloudellinen tilanne

Kuntaliitto on käsitellyt kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioita 5.2.2020 lähettämässään tiedotteessa.

Kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki ennakkotietojen mukaan vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia. Vuoden 2019 tilinpäätösarviot näyttävät uudella tavalla kahtia jakautuneen kuntakentän. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäivät vahvasti miinukselle.

Kuntatalouden tilanne ei ole kokonaiskuvassa niin paha, kuin vielä viime syksynä ennustettiin. Tilikauden tulos jäi 200 miljoonaa euroa miinukselle, vaikka negatiivisen tuloksen pelättiin painuvan jopa 900 miljoonaan euroon.

- Tulos sisältää kuitenkin merkittäviä kertaluonteisia tuottoja, kuten yhtiöiden myynnistä saatuja myyntivoittoja sekä kiky-leikkauksen kompensoinnin aikaistamiseen liittyvät valtionosuudet. Nämä antavat kuntatalouden tilasta tilapäisesti paremman kuvan, kuntatalouden kehityspäällikkö Mikko Mehtonen toteaa.

Ilman satunnaisia tuottoja tulos olisi ollut miinuksella useita satoja miljoonia ja olisi päädytty lähelle 2000-luvun heikointa tulosta.

- Talousvaikeudet ravistelevat, Helsinkiä lukuun ottamatta, nyt myös isoja kaupunkeja. Kuntatalouden eriytymiskehitys näkyy siten myös isojen kaupunkien luvuissa, Karhunen toteaa.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja. Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvua, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56:ssa kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen.

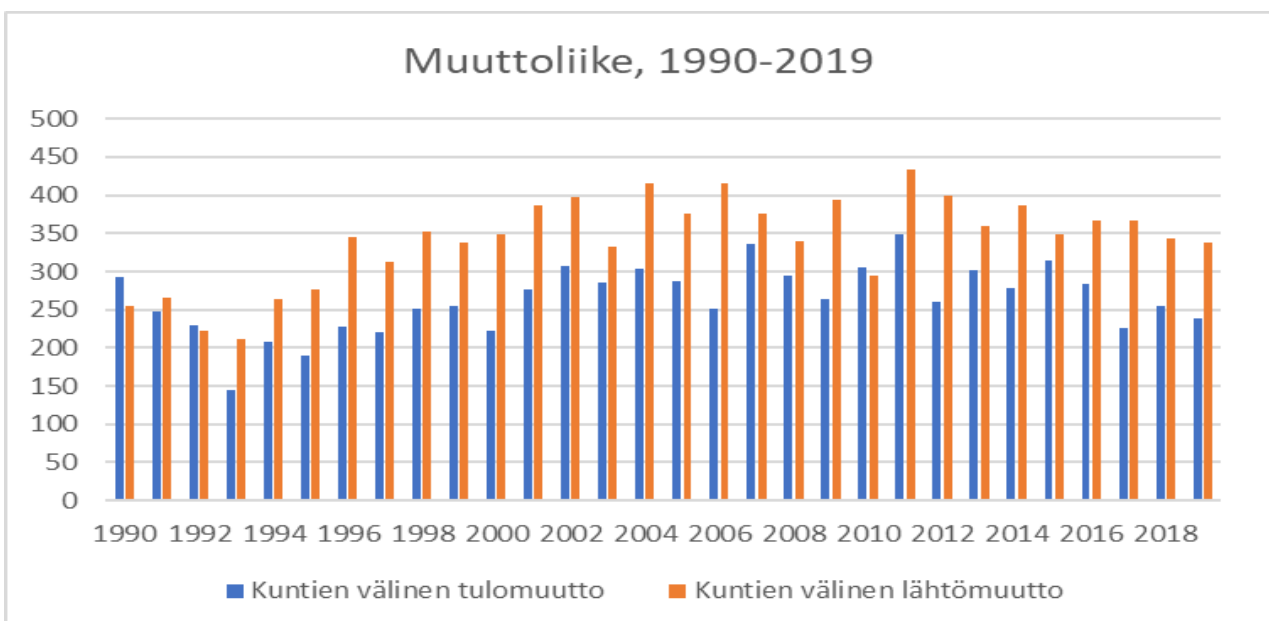
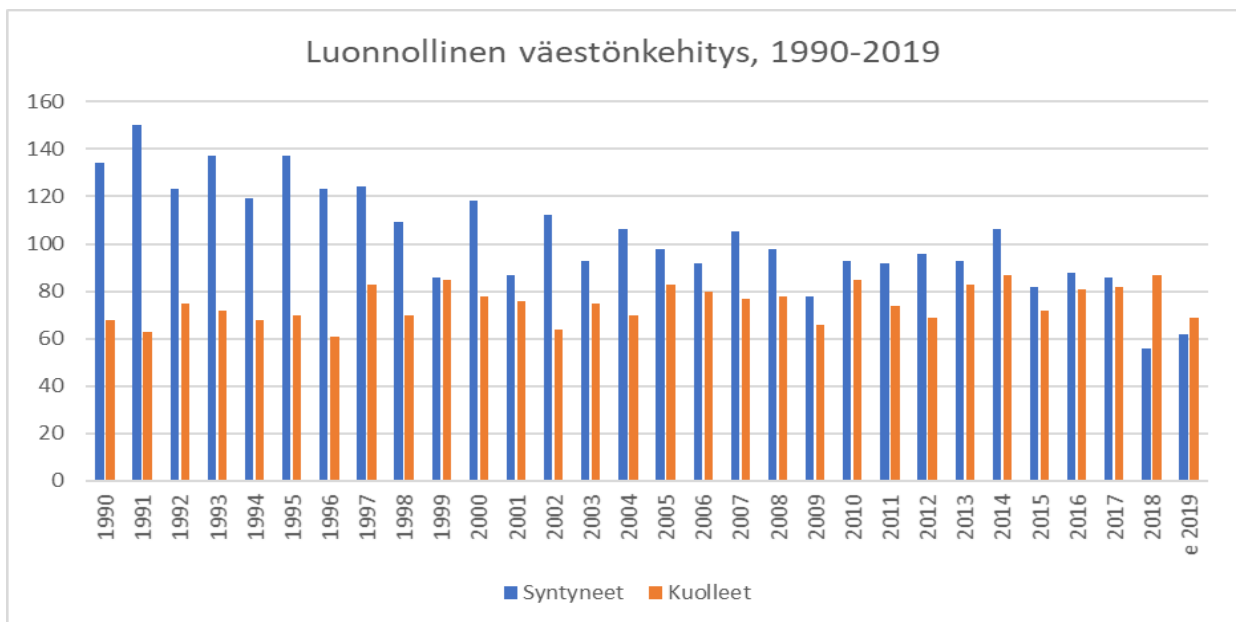
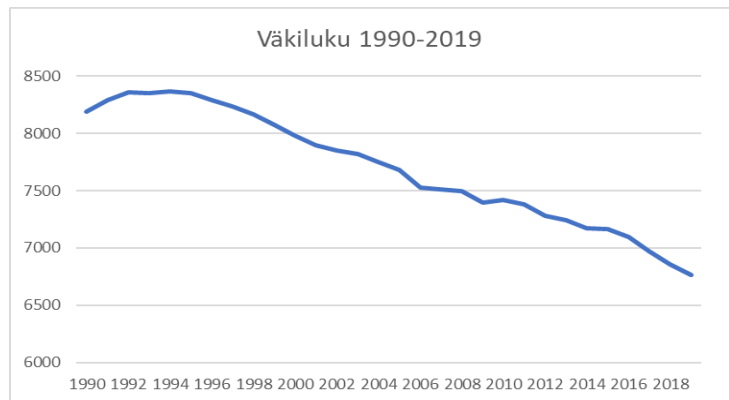
Kuntatalouteen odotetaan helpotusta kuluvana vuonna kasvavien verotulojen ja valtionosuuksien muodossa. Verorahoituksen kasvu tasapainottaa käyttötaloutta vuoden 2020 aikana.

- Vanhat alijäämät on kuitenkin katettava ja sopeuttamistoimia on siten jatkettava systemaattisesti, toteaa pääekonomisti Minna Punakallio.

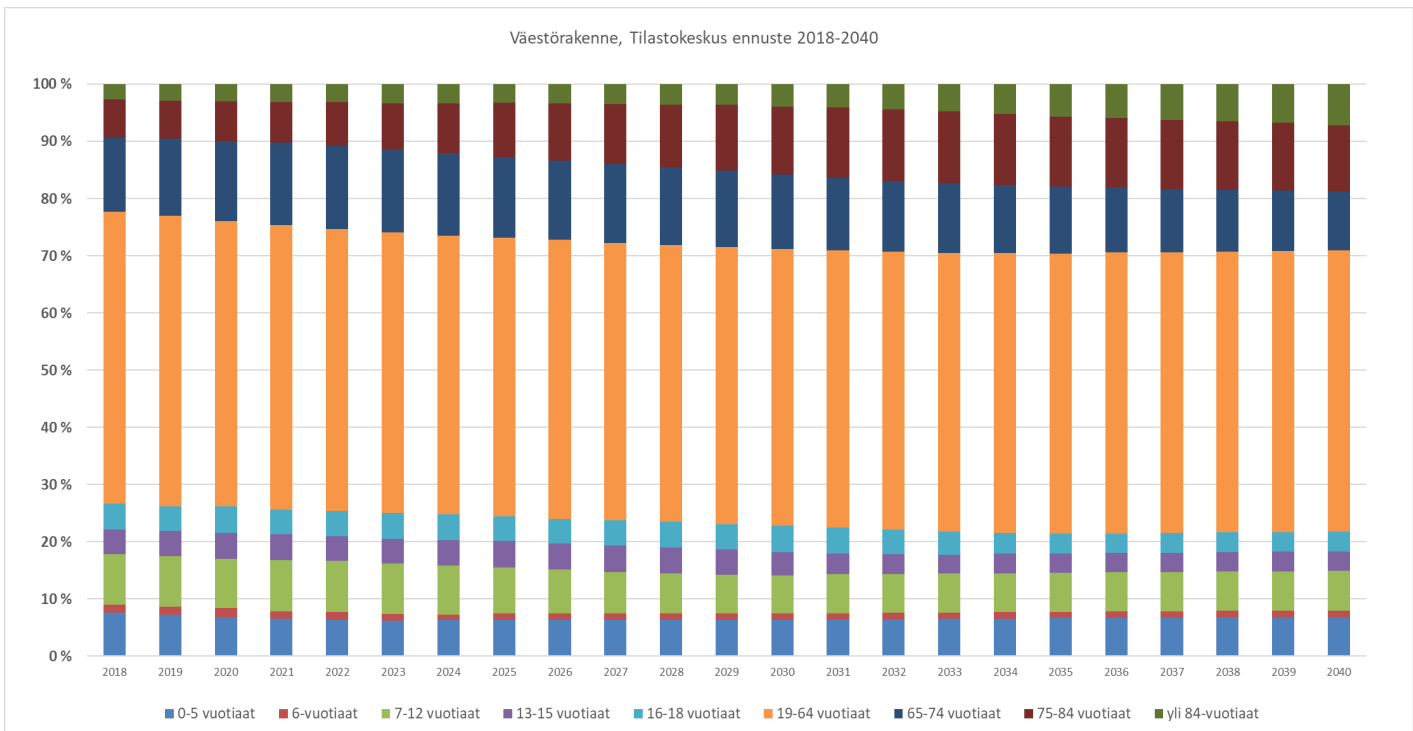
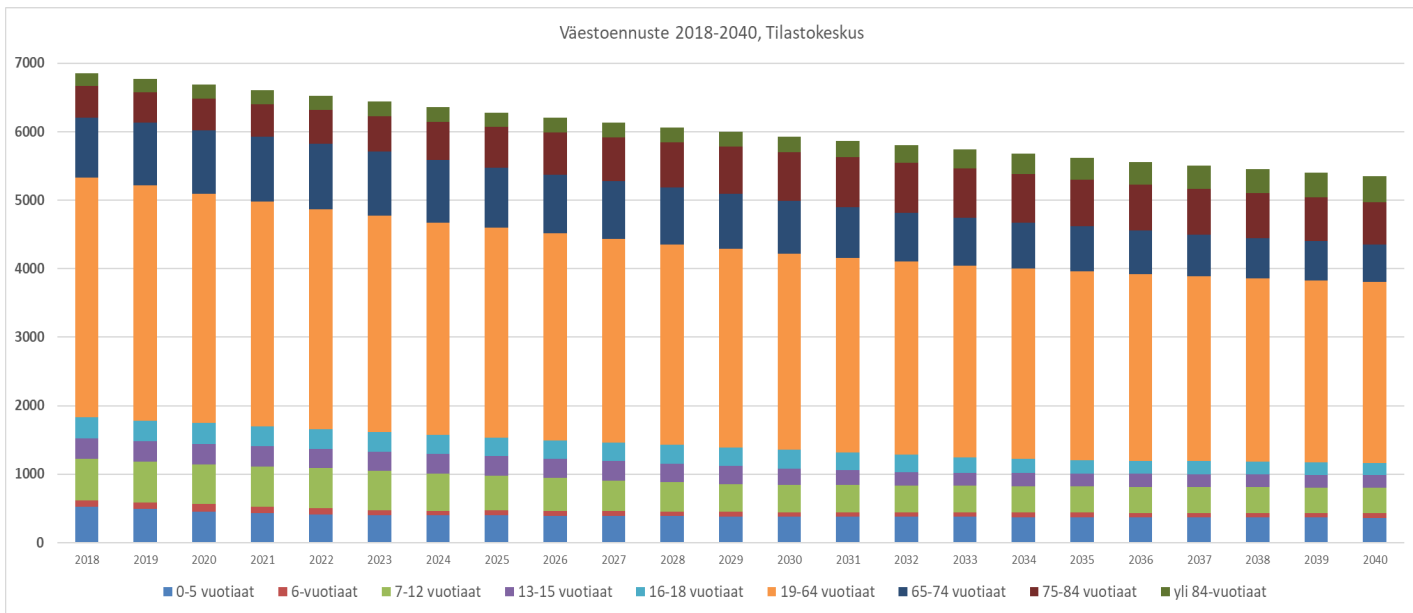
- Ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttää kunnilta mittavia sopeutustoimia. Väestörakenteen muutokset näkyvät vuosi vuodelta enemmän kuntien talousluvuissa, muistuttaa kuntatalouden kehityspäällikkö Mikko Mehtonen.

1.5 Yleinen kehitys Haapavedellä

Haapaveden väestö väheni vuonna 2019. Haapavetisiä oli vuoden 2019 lopussa Tilastokeskuksen ennakoarvion mukaan 6761, mikä olisi 93 henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna. Alla olevissa taulukoissa tarkastellaan väestökehityksen yksityiskohtia.

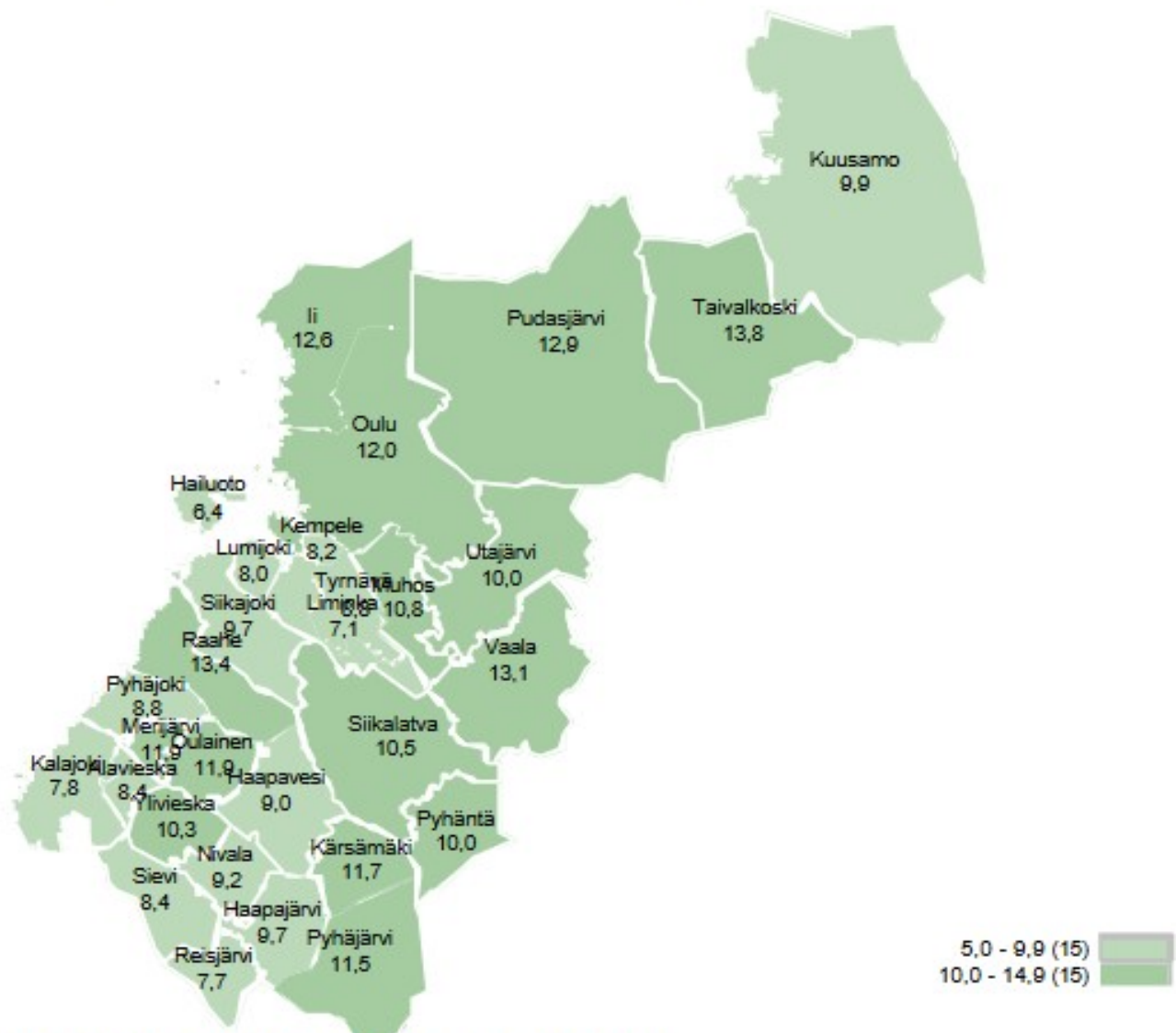

Syksyllä 2019 Tilastokeskus julkaisi kuntakohtaisen väestökehitysennusteen vuosille 2019-2040. Ennusteen mukaan väestömäärän lasku Haapavedellä jatkuu tulevina vuosina tasaisesti. Alle työkäisten määrän lasku johtunee merkittävästä laskusta työkäisten määrässä. Ennusteen mukainen kehitys johtaa toteutuessaan merkittävään palvelurakenteen muutospaineseen. Väestökehityksen vaikutuksia tulee tarkastella syvällisesti seuraavien vuosien talousarvioita laadittaessa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaalla 11,1 %, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Kunnittain työttömyysaste vaihteli Hailuodon 6,4 %:n ja Taivalkosken 13,8 %:n välillä. Haapaveden työttömyysaste oli joulukuun 2019 lopulla 9 %, kun se vastaavana aikana edellisvuonna oli 11,5 %. Vuoden lopussa työttömiä työnhakijoita oli Haapavedellä yhteensä 261 henkilöä, joista alle 25-vuotiaita oli 42 (40, 2018) ja pitkäaikaistyöttömiä 37 (2017 53). Työmarkkinatuen kuntaosuutta Haapavesi maksoi yhteensä 240.872,50 euroa vuonna 2019 (315.385,10 euroa, 2018).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työvälytilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työvälytilasto

1.6 Olennaisimmat muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Keskeinen toiminnallinen muutos oli se, että Pyhännän kunnan sosiaalitoimi tuli osaksi SOTE-piiri Helmeä. Tämä muutos on keskeinen tekijä, miksi tuloslaskelman tulo- ja kustannuserissä on niin suuria muutoksia vuoteen 2018 verrattuna. Kaupunki myi omistuksensa Haapaveden Pesula Oy:stä helmikuussa 2019. Myynti ei aiheuttanut merkittävää tulosvaikutusta. Muilta osin kaupungin peruspalveluiden tuotanto jatkui, kuten vuonna 2018.

Vuonna 2018 kaupungin tulos oli selvästi alijäämäinen, mutta siitäkin huolimatta kaupungin taseessa jäi kertyneitä ylijäämiä puskuriksi tuleville vuosille. Vuodelle 2019 tehty talousarvio osoitti kaupungille alijäämää 1.665.188 euroa. Kesäkuussa valtuusto täsmensi eri käyttötalousmenoryhmiä. Lisäksi täsmennettiin vuoden 2019 poistosuunnitelmaa, vastaamaan valtuuston päätöstä uusista poistoajoista. Kesäkuussa täsmennettiin myös verokertymää ylöspäin, vastaamaan sen hetkistä tilannetta. Syksyllä esiin nousivat veronkantoon liittyvät ongelma, joiden johdosta valtuusto päätti joulukuussa pienentää verokertymää ja lisäsi valtionosuuksia, vastaamaan valtionvarainministeriön arvioiden mukaisesti. Tässä yhteydessä korjattiin myös pienempi käyttötalousmeno, liittyen Jokihelmen opistoon. Joulukuussa tehdyn muutoksen jälkeen arvio kaupungin tuloksesta vuodelle 2019 oli -1 906 477,00 euroa. Taseessa oleva kaupungin aikaisempien vuosien ylijäämä riitti kattamaan talousarviossa esitetyn vuoden 2019 alijäämän.

Koska on ilmeistä, että kaupunki on taloudelliselta asemaltaan muuttumassa ns kriisikunnaksi, valtuusto hyväksyi talouden tasapainottamistoimia koskevan runkosuunnitelman ja haki siihen liittyvää harkinnanvaraista valtionosuutta. Vuoden lopulla saatiin valtionvarainministeriön päätös, jonka mukaan Haapaveden kaupunki ei saanut anottua harkinnanvaraista valtionosuutta. Keskeisiltä osiltaan tasapainottamisohjelmassa mainituista toimita ei ole tätä kirjoitettaessa saatu lainvoimaista päätöstä. Esimerkiksi kouluverkkoa koskevia suunnitelmia ei ole laitettu täytäntöön, valtuuston kaadettua kouluverkko esityksen. Kaupungilla ei ollut lainvoimaista talouden tasapainottamisohjelmaa vuoden 2019 lopussa.

Vuoden 2019 kaupungin tulos oli alijäämäinen 573.530,98 euroa. Toimintakate oli talousarviossa odotettua parempi ja verotuototkin toteutuivat oletettua vahvempina. Keskeinen positiivinen tekijä käyttötalousmenojen alituksessa oli erikoissairaanhoidon kustannusten aleneminen verrattuna vuoteen 2018. Vuoden 2020 valtionosuuksista 301.104 euroa maksettiin vuonna 2019. Tämä siirto vaikutti positiivisesti tuloskehitykseen 2019. On huomattava, että tuo maksettu ennakko vähennetään vuoden 2020 valtionosuudesta. Kaupungin sijoitussalkun tuotto ylitti talousarviossa odotetun ja siten rahoitusnetto 375.108,93 oli noin 115.000 talousarviota parempi ja noin 400.000 euro parempi verrattuna vuoteen 2018. Edellä esitetyn johdosta, vuosikate oli positiivinen ja ylitti sekä talousarvion että vuoden 2018 vastaavan. Investointien määrä laski ja siksi esimerkiksi ohjelmistoihin kohdistuvat poistot olivat merkittävästi pienemmät, kuin mitä talousarviossa odotettiin. Ohjelmistojen IT-investoinnit toteutuvat vuonna 2020, joten poistojen aleneman ei odoteta olevan pitkäaikainen.

Vuoden 2018 tilinpäätöstä laadittaessa arvioitiin myös kaupungin kiinteistöomistusten kirjaustarpeita. Tarkastelun lopputuloksena kaupungin poisto-ohjelma muutettiin, pidentämällä kiinteistöjen poistoaikoja. Tässä yhteydessä tarkasteltiin myös Kiinteistö Oy Vienolan osakkeiden arvostusta, markkina-arvon alittaessa kirjanpitoarvon. Koska kyseinen omistus päätettiin laittaa myyntiin, todettiin alaskirjauksen tapahtuvan myynnin yhteydessä. Myynti ei kuitenkaan toteutunut vuoden 2019 aikana ja kiinteistö otettiin päiväkotiryhmän käyttöön vuoden 2020 alussa. Tästä johtuen päädyttiin tilinpäätöksessä tehtävään omistuksen alennuskirjaukseen, joka tulosvaikutukseltaan on yhteensä noin 158.573,98 euroa.

Korona viruksesta johtuvan pandemian vaikutus Haapavedellä

Aikaisemmin 2019 Kiinassa puhjennut korona-virus epidemia laajeni Eurooppaan 2020. Pandemiaksi laajentunut epidemia aiheuttaa terveys vaarojen lisäksi talouden pysähtymisen ja voimakkaan laskun bruttokansantuotteessa. Tähän liittyen Valtioneuvosto päätti erityistoimista, joilla kansalaisten perusoikeuksia rajoitettiin. Tätä kirjoitettaessa arviot kansantaloudellisista vaikutuksista vaihtelevat suuresti, eikä siksi tarkempia laskelmia vaikutuksesta Haapavedellä ole vielä voitu tehdä.

Pandemian arvioidaan johtavan laajoihin lomautuksiin myös Haapavedellä, sekä yritystoiminnan lamaantumiseen erityisesti palvelusektorilla. Vaikutusten odotetaan lieventyvän vuoden 2020 loppupuolella. Kasvavan työttömyyden kautta on odotettavaa, että kaupungin verotulot eivät kasva, vuoteen 2019 verrattuna ja on riski, että ne jäävät selvästi sen alle. Toistaiseksi ei ole tietoa valtionosuuksiin tulevista muutoksista. Toimintojen sulkemiset keväällä 2020 johtavat toisaalta myyntituottojen laskuun, mutta myös jonkinasteisiin kustannussäästöihin. Koulujen sulkemisista tulee säästöjä ylläpidosta, mutta etäopetuksen mukanaan tuomat lisäkulut vaikuttavat tulokseen. Terveystuhojen poikkeustoimet johtavat vääjäämättä kustannusten merkittävään nousuun.

Kuntaliitto arvioi tiedotteessaan 22.3.2020: Koronaepidemia heikentää kuntien taloutta vuonna 2020 minimissään 1,5 miljardilla eurolla. Haapaveden osalta voidaan odottaa, että kaupungin tuotot laskevat ja kokonaiskustannukset nousevat vuoden 2020 aikana. Valtio osallistumista kustannusten kattamiseen ei voida vielä arvioida.

Alla Kuntaliiton Susanna Lehtosen esitys korona-pandemian vaikutuksista kuntatalouteen (24.3.2020)

1.7 Kaupungin henkilöstö

Haapaveden kaupungin maksamat palkkasummat ja kaupungin henkilöstömäärä ilmenevät alla olevasta taulukosta. Kaupungilla oli 31.12.2019 yhteensä 739 työntekijää (2018 673). Kokonaishenkilöstömäärän kasvu selittyy osin Pyhännän sosiaalitoimen liittymisestä osaksi Helmeä, sekä sijaisten määrän kasvulla.

Haapaveden kaupungin maksamat palkat ja palkkiot (euroina), sekä vuosimuutos-%:

2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
24 167 783	22 310 113	21 567 150	31 363 027	31 609 407	31 375 862	32 005 381
8 %	3 %	-31 %	-1 %	1 %	-2 %	

Haapaveden kaupungin henkilöstömäärä osastoittain:

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Hallintopalvelut	160	156	151	187	201	193	157
Kasv&Koul	249	243	256	266	256	246	246
Perusturva	315	261	264	511	551	522	586
Tekninen	15	13	8	26	23	19	65
YHTEENSÄ	739	673	679	990	1031	980	1054

Työsuhteen luonne:

	2019	2018
Määräaikainen	89	72
Oppisopimus	1	1
Tilapäinen viranhoitaja	3	0
Työllistetty	13	14
Toimeksiantosopimus	0	1
Työsuhteisen sijainen	51	37
Vakinainen	548	518
Viran väliaikainen hoitaja	34	30
YHTEENSÄ	739	673

Henkilöstöraportti laaditaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä ja se hyväksytään kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Yllä oleva taulukko antaa kuvan tilanteesta tietyinä hetkenä (tilinpäätös), eikä se siis ole kuvaus kaupungin virka-/toimirakenteesta.

1.8 Toiminnan riskit

Kaupungin tai sen konsernin toiminnan riskeissä ei vuoden 2019 aikana tapahtunut olennaisia muutoksia.

Rahoituksen riskienhallinnan vuoksi kaupungilla on luottoja sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisina. Kaupungin lainat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia, jolloin riski on kiinteäkorkoisuutta suurempi. Kaupungin lainasalkun riskiä kuitenkin pienentävät koronvaihtosopimukset, joita on tehty suojaustarkoituksessa. Taloudellisia riskejä ovat myös kaupungin sijoitusomaisuuden riskit. Kaupunginhallitus on 15.1.2018 §3 päättänyt, että ns. lyhyen rahoituksen osuus kaupungin lainakannasta voi olla korkeintaan 80 %. Kaupungin korkorakenne oli em päätöksen mukainen 31.12.2019, 65,6% vs 59,7% 2018.

Haapaveden kaupunki vakuuttaa henkilöstönsä ja omaisuutensa vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta. Kaupunki kilpailutti vakuutuksensa syksyllä 2017, jonka perusteella OP-Pohjola on vastannut 1.4.2018 alkaen kaupungin asioiden vakuuttamisesta.

1.9 Ympäristötekijät

Vuoden 2019 aikana kaupungissa toteutetuista toimenpiteistä ei aiheutunut suuria ympäristövaikutuksia.

1.10 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Haapaveden kaupungin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on järjestetty kaupungin ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti. Haapaveden kaupungin sisäistä valvontaa ohjaa hallintosääntö, jota on päivitetty 1.6.2017. Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa. Kaupunginhallitus puolestaan vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy ohjeet ja valvoo toimeenpanoa tuloksellisuus huomioiden. Riskien tunnistamisen ja kuvaamisen tarkennuksia on syytä terävöittää tulevan vuoden aikana.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Vuonna 2018 kaupunginvaltuuston tekemästä päätöksestä (KValt 3.7.2018 38§) hallinto-oikeudelle osoitettu kuntalaisvalitus on tätä kirjoitettaessa vieläkin hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Kaupunginhallitus on antanut hallinto-oikeudelle vastineensa (KHall 17.6.2019 193§) koskien kahden valtuutetun tekemää valitusta kaupunginvaltuuston talousarviota koskevasta päätöksestä (KValt 10.12.2018 61§). Tätä vuosikertomusta kirjoitettaessa, hallinto-oikeus ei ole tehnyt päätöstä tässä asiassa.

Kahden valtuutetun eduskunnan oikeusasiamiehelle 4.1.2019 osoittamaan valitukseen ”Kaupunginhallituksen salassa tekemät päätökset”, saatiin EOAn päätös 31.10.2019. Itse kokousmenettely oli muutettu jo 17.9.2018 lain mukaiseksi, mutta kaupunginhallitus päätti EOAn päätöksen mukaisista lisätoimista kokouksessaan 2.12.2019 312§.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa. Tuloksellisuus arvioidaan kaupungin strategian pohjalta ja hallintokunnat ovat määritelleet omille tulosyksiköilleen tarkempia tavoitteita, joiden toteutumista tarkastuslautakunta on valvonut.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin riskienhallinnassa keskeisin muutos vuonna 2018 oli vakuutusten kilpailutuksen (2017) tuloksena tapahtunut vakuutussalkun siirto Vakuutusyhtiö If:iltä OP Pohjola Oy:lle. Tämä siirto toteutui lopullisesti keväällä 2018. Kaupungin toiminta vuoden 2019 oli vakuutettu pääosin tämän kilpailutuksen kautta. Vastuuvakuutuksen osalta otettiin käyttöön laajennettu vastuuvakuutus, jonka kattavuus eri ammattiryhmissä oli aikaisempaan laajempi (KHall 11.3.2019 74§)

Kaupungin henkilöstö noudattaa tietoturvaohjeistusta.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut merkittäviä menetyksiä tai arvonalennuksia, pois lukien kaupunginhallituksen päätös 3.12.2018 §286 Haapaveden Pesula Oy:n osakkeiden myynnistä. Pesulan osakekauppa toteutui helmikuussa 2019. Yrityskaupan yhteydessä Pesulan kiinteistö siirtyi 100%sesti kaupungin omistukseen. Kiinteistö siirtyy yläkoulun teknisen työn väistötilaksi vuoden 2020 aikana. Toiminnassa ei ole jouduttu merkittäviin korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Kaupungin sopimuksien siirtoa Dynasty-järjestelmään on jatkettu. Vuoden 2019 aikana on myös kaupungin keskusarkisto uudelleenjärjestely toimivampaan muotoon saatettu loppuun. Tiedon ohjaussuunnitelman ja järjestelmän kehittämisestä on tehty päätökset vuoden 2018 aikana. Ajan tasalla oleva asiakirjanhallinta ja sähköinen arkistomuodostus tehostavat toimintaa ja siksi kaupunki on käynnistänyt tähän liittyvän tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laadinnan. TOS-projektin toteutus käynnistyi vuoden 2019 aikana.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Haapaveden kaupungissa sisäinen valvonta on järjestetty oman toiminnan ohella pääasiallisesti sääntöjen ja satunnaisten tarkastusten avulla. Kaupunginjohtaja toimii sisäisen valvonnan vastuhenkilönä. Talousprosesseihin liittyviä asioita (mm. laskujen ja tositteiden tarkastajia ja hyväksyjä) ja muita valtuutuksia on päivitetty samassa yhteydessä, kun Monetran talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät on otettu käyttöön.

2 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TUOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 842 977,01		6 489 895,80	
Maksutuotot	3 664 268,11		3 335 951,65	
Tuet ja avustukset	603 297,15		669 208,54	
Muut toimintatuotot	1 052 277,45	16 162 819,72	767 194,58	11 262 250,57
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-30 204 175,54		-28 185 893,19	
Palkat ja palkkiot	-24 167 783,18		-22 310 112,89	
Henkilösivukulut	-6 036 392,36		-5 875 780,30	
Eläkekulut	-5 302 917,81		-5 068 187,54	
Muut henkilösivukulut	-733 474,55		-807 592,76	
Palvelujen ostot	-23 683 590,44		-20 572 965,49	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 364 450,63		-3 221 627,72	
Avustukset	-3 156 928,25		-3 105 859,08	
Muut toimintakulut	-1 087 723,16	-61 496 868,02	-596 628,46	-55 682 973,94
Toimintakate		-45 334 048,30		-44 420 723,37
Verotulot	21 360 687,37		20 219 171,75	
Valtionosuudet	24 588 916,00		24 523 721,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	140 392,05		131 142,08	
Muut rahoitustuotot	749 415,32		877 107,24	
Korkokulut	-292 539,91		-293 858,36	
Muut rahoituskulut	-222 158,53	375 108,93	-732 767,94	-18 376,98
Vuosikate		990 664,00		303 792,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 410 725,69		-1 671 014,56	
Kertaluonteiset poistot				
Arvonalentumiset	-153 469,29	-1 564 194,98	-124,93	-1 671 139,49
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		-573 530,98		-1 367 347,09
Tilikauden yli-/alijäämä		-573 530,98		-1 367 347,09

Toimintatuotot/toimintakulut

Toimintatuotot/toimintakuluilla kuvataan maksurahoituksen, kuten myynti- ja maksutuottojen, osuutta toimintamenoista.

Vuosikate/poistot (%)

Tämä tunnusluku kuvaa vuosikatteen riittävyttä poistoihin. Vuonna 2019 Haapaveden kaupungin vuosikate/poistot oli 63,33 %, mikä ei riitä poistojen kattamiseen, tunnusluku kuitenkin vahvistui edellisvuodesta. Kaupungin toiminnallinen rahoitus ei 2019 ole ollut riittävää, suhteessa poistoihin.

Vuosikate euroa/asukas (%)

Vuosikate asukasta kohden kertoo tilikauden tuloksesta ja sen kehittymisestä vuosien varrella suhteessa asukaslukuun. Vuosikate on tulorahoituksesta investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen jäävä osuus. Viime vuosina on Haapaveden kaupungin vuosikate pienennyt ja samalla asukasmäärä laskenut. Vuosikatteen tunnusluku vuodelta 2019 kuitenkin vahvistui edellisvuodesta.

Positiiviseen tuloskehitykseen vaikuttaneet asiat, eivät ole kaupungin omassa päätännässä ja siksi niiden tuloksen ennustaminen tuleville vuosille on vaikeaa. Kaupungin oman ydintoiminnan rakenteet syövät edelleen kapenevia resursseja.

2.1 Toiminnan rahoitus ja tunnusluvut

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	990 664,00	303 792,40
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-27 892,11	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-969 589,67	-1 843 039,02
Rahoitusosuudet investointeihin	90 049,35	42 960,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	171 556,11	1 524 483,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	254 787,68	28 196,43
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	584 871,47
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	584 871,47
Lainakannan muutokset	-821 766,32	-2 654 342,71
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-2 832 698,60	7 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-3 365 060,63
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 010 932,28	-6 289 282,08
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	890 781,93	835 683,70
Rahoituksen rahavirta	69 015,61	-1 233 787,54
Rahavarojen muutos	323 803,29	-1 205 591,11
Rahavarat 31.12.	8 044 937,47	7 721 134,18
Rahavarat 1.1.	7 721 134,18	8 926 725,29
		-1 205 591,11
TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä 5 vuotta	5 733 697,05	3 200 023,14
Investointien tulorahoitus, %	112,63 %	16,88 %
Lainanhoitokate	0,19	0,11
Kassan riittävyys, pv	47	46
Asukasmäärä	6761	6855

INVESTOINTIEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Tämä tunnusluku on Haapaveden kaupungilla positiivinen, ilman satunnaisia tuottoja. Maltilliset nettoinvestoinnit mahdollistavat positiivisen tunnusluvun toteutumisen

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuositulos} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Samoin kuin aikaisempi tunnusluku myös tämä tunnusluku asettaa omat haasteensa. Haapaveden vuoden 2019 tilinpäätös kertoo, että investointimenot olivat alimmat kymmeneen vuoteen. Tulevien vuosien kulu ja IT-investoinnit muuttavat tätä tilannetta merkittävästi.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuositulos} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Huolimatta heikentyneestä taloudesta, kunta pystyi nettomääräisesti vähentämään korollisia velkojaan. Kaupungin lainanhoitokate on varsin heikko.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Tämän tunnusluvun osalta huomioidaan rahavaroina myös kaupungin sijoitussalkku. Tämä tunnusluku on Haapaveden kaupungilla riittävä.

2.2 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	36 433 933,40	37 262 252,06	A OMA PÄÄOMA	18 810 383	19 383 913,86
I Aineettomat hyödykkeet	2 494 399,55	2 604 129,73	I Peruspääoma	15 747 106	15 747 106,40
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 636 807	5 004 154,55
2. Muut pitkävaikutteiset menot	2 369 274,76	2 398 777,48	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-573 531	-1 367 347,09
3. Tietokoneohjelmistot	125 124,79	205 352,25			
4. Ennakkomaksut	0,00	0,00			
II Aineelliset hyödykkeet	18 039 379,47	18 560 662,14	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAT	0	0,00
1. Maa- ja vesialueet	3 497 103,36	3 501 413,30	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0,00
2. Rakennukset	11 657 811,21	11 902 737,48	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	248 238	262 108,91
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 277 941,97	2 611 048,17	1. Valtion toimeksiannot	0	1 989,00
4. Koneet ja kalusto	164 666,96	344 507,23	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	248 238	260 119,91
5. Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0,00
6. Ennakkomaksut ja ja keskeneräiset hankinnat	441 855,97	200 955,96			
III Sijoitukset	15 900 154,38	16 097 460,19	E VIERAS PÄÄOMA	35 978 474	36 578 231,81
1. Osakkeet ja osuudet	15 840 415,51	16 037 721,32	I Pitkäaikainen	9 764 419	11 769 294,06
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 250 839	11 166 396,05
3. Muut lainasaamiset	0,00	0,00	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0,00
4. Muut saamiset	59 738,87	59 738,87	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0,00
			7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	513 580	602 898,01
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	179 354,97	181 027,04	II Lyhytaikainen	26 214 055	24 808 937,75
1. Valtion toimeksiannot	0,00	1 989,00	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0,00
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	179 354,97	177 909,08	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 615 557	16 532 698,60
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	1 128,96	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 423 806,58	18 780 975,48	4. Lainat muilta luotonantajilta	557546,33	546 614,05
I Vaihto-omaisuus			5. Saadut ennakot	27 358	229 702,98
II Saamiset	10 378 869,11	11 059 841,30	6. Ostovelat	2 445 855	2 162 487,99
Pitkäaikaiset saamiset	8 265 566,24	8 516 320,30	7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 232 058	736 533,76
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00	8. Siirtovelat	4 335 681	4 600 900,37
2. Lainasaamiset	8 078 356,90	8 137 543,30			
3. Muut saamiset	157 965,26	349 532,92			
4. Siirtosaamiset	29 244,08	29 244,08			
Lyhytaikaiset saamiset	2 113 302,87	2 543 521,00			
1. Myyntisaamiset	1 090 710,70	1 295 933,52			
2. Lainasaamiset	77 186,40	52 186,40			
3. Muut saamiset	670 417,62	429 827,94			
4. Siirtosaamiset	274 988,15	765 573,14			
III Rahoitusarvopaperit	7 650 015,41	7 220 368,67			
1. Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00			
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7 650 015,41	7 220 368,67			
IV Rahat ja pankkisaamiset	394 922,06	500 765,51			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	55 037 094,95	56 224 254,58	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	55 037 095	56 224 254,58

TUNNUSLUVUT	31.12.2019	31.12.2018
Omavaraisuusaste, %	34,19	34,62
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,22 %	64,93 %
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	3 063	3 637
Kertynyt ylijäämä €/asukas	453	531
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	453	531
Lainakanta 31.12., 1000 €	27 424	28 246
Lainamäärä 31.12., €/asukas	4 056	4 120
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	6 761	6 855

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Haapaveden omavaraisuusaste on edelleen alhainen.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmät eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Haapavedellä suhteellinen velkaantuneisuus laski hivenen edellisvuodesta.

Kertynyt yli-/alijäämä

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden yli-/alijäämä

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä yli- tai alijäämää. Ylijäämä on tulevien vuosien liikkumavaraa ja alijäämä on katettava tulevina vuosina.

Yli-/alijäämätili kääntyi ylijäämäiseksi vuonna 2017 ja oli ylijäämäinen myös 2018 sekä 2019.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden yli-/alijäämä/asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä on käytetty tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kaupungin asukasmäärää.

Vuonna 2019 luku on Haapavedellä positiivinen.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin merkitä kirjanpidossa korollisia lainoja.

Kaupungin korollisten lainojen kokonaismäärä laski 2019 edellisvuoteen verrattuna.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Haapavedellä tämä tunnusluku laski asukasmäärän laskusta huolimatta vuoden 2019 aikana.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoiuksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.3 Kaupungin kokonaistulot ja -menot

Kaupungin kokonaistulojen ja -menojen laskelma vuodelta 2019 on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019

(ulkoinen)

TULOT	€	%	MENOT	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	16 162 820	24,8	Toimintakulut	61 496 868	93,4
Verotulot	21 360 687	32,7	- Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
Valtionosuudet	24 588 916	37,7	Korkokulut	292 540	0,4
Korkotuotot	140 392	0,2	Muut rahoituskulut	222 159	0,3
Muut rahoitustuotot	749 415	1,1	Satunnaiset kulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0			
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
Pys.vast.hyöd.luov.voitot	0	0,0	- Pys.vastaavien hyöd.luov.tappiot	0	
Muut tulorahoituksen korjauserät	-27 892	0,0	- Muut korjauserät	0	0,0
Investoinnit		0,0	Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	90 049	0,1	Investointimenot	969 590	1,5
Pys.vastaavien hyöd.luov.tulot	171 556	0,3			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 832 699	4,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 010 932	3,1	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	65 246 876	100,0	Kokonaismenot yhteensä	65 813 855	100,0

Tarkiste

rahoituslaskelma/

muut maksuvalmiuden muutokset
kassavarojen muutos

890 781,93 Kokonaistulojen ja -menojen erotus =
323 803,29

566 978,64 Muut maksuvalmiuden muutokset (RL) + Kassavarojen muutos (RL), (=itseisarvojen summa)
kun em. erät erimerkkiset

kokonaismenot

65 813 854,73

kokonaistulot

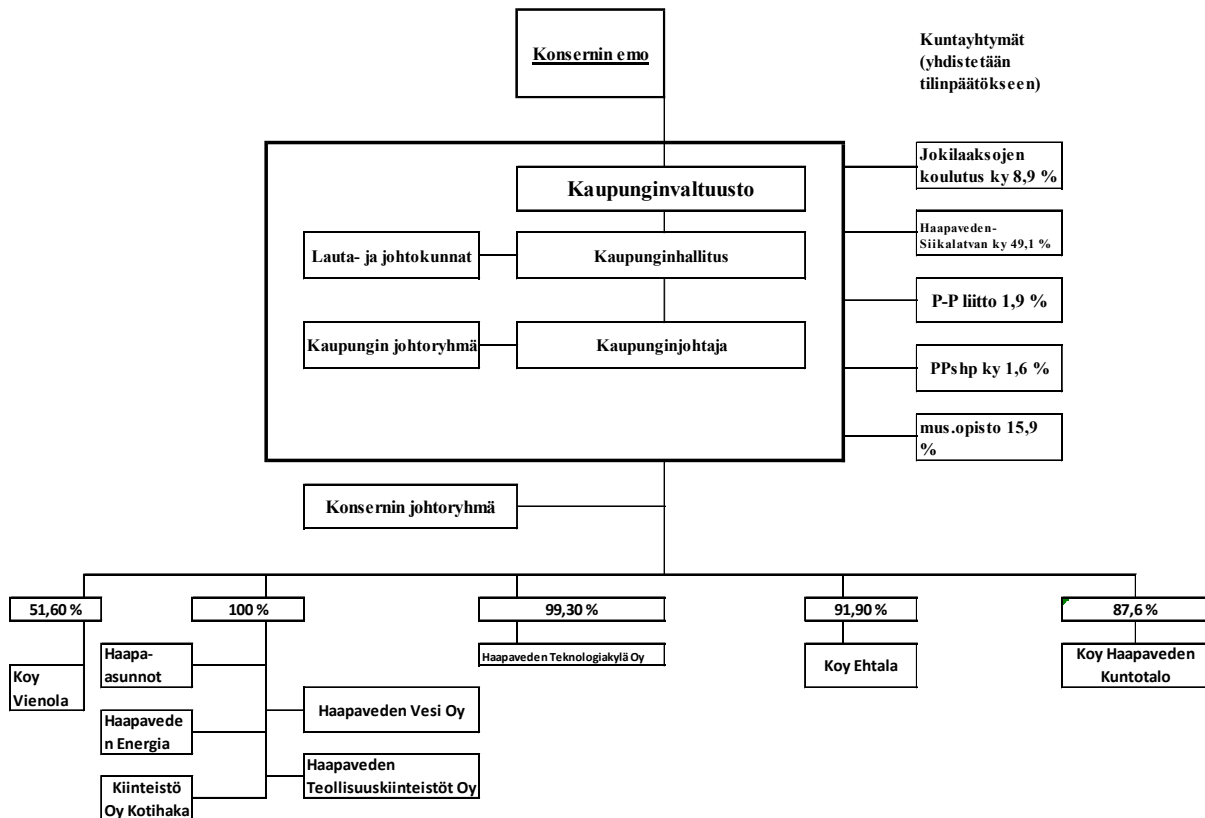
-65 246 876,09 Muut maksuvalmiuden muutokset (RL) - Kassavarojen muutos (RL), (=itseisarvojen erotus)

566 978,64 kun em. erät samanmerkkiset

3 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Vuonna 2019 Haapaveden kaupunki myi Haapaveden Pesula Oy:n koko osakekannan ulkopuoliselle toimijalle.

Haapaveden kaupungin konserniin kuuluvat siis jo kuviossakin esitetyt kaupungin suorassa määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Haapaveden Energia Oy 100,0 %
- Kiinteistö Oy Haapa-asunnot 100,0 %
- Haapaveden Vesi Oy 100,0 %
- Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy 100,0 %
- Kiinteistö Oy Kotihaka 100,0 %
- Haapaveden Teknologia kylä Oy 99,3 %
- Kiinteistö Oy Ehtala 91,9 %
- Kiinteistö Oy Haapaveden kuntotalo 87,6 %
- Kiinteistö Oy Vienola 51,6 %

Yhdistämätön tytäryhteisö:

- Kiinteistö Oy Haapaveden kanteletalo 100,0 % (ei toimintaa)

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittystä ja osakkuusyrittystä.

- Kiinteistö Oy Kauppa-Matti 21,2 %
- Kiinteistö Oy Haapatori 21,05 %

Haapavesi on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Jokilaaksojen Musiikkiopisto 15,9 %
- Pohjois – Pohjanmaan Liitto 1,9 %
- Pohjois – Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky 1,6 %
- Jokilaaksojen koulutusky 8,9 %
- Siikalatvan kehittämiskeskus 49,1 %

Muut yhteisöt, joissa Haapaveden kaupunki on mukana:

- As. Oy Haapaveden Lauttaranta 5,0 %
- Vestia Oy (Jokilaaksojen Jäte Oy) 7,8 %
- Haapaveden ympäristöpalvelut Oy 19 %
- Koy Haapaveden Vuokratalo 1 10 %
- Suomenselän Osuuspankki <1 %
- Kuntarahoitus Oy < 1 %
- Metsä-Board Oy < 1 %
- Osuuskunta Metsäliitto < 1 %
- Pohjanmaan Puhelinosuuskunta < 1 %
- Ristivuori Oy < 1 %
- Joki ICT Oy (ent. Pohjanmaan Verkkopalvelut Oy) 3,1 %
- Kuntien Tiera Oy < 1 %
- Monetra Oy < 1 %
- Aakonvuori ry
- Keskipiste-Leader ry
- Bioenergia ry
- Pohjois-Pohjanmaan matkailuyhdistys ry
- Haapaveden vanhustenkotiyhdistys ry

3.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Haapaveden kaupungin konserni-ohjaus on perustunut vuonna 2010 hyväksytyyn ja uudelleen 31.10.2016 § 57 uudistettuun konserniohjeeseen. Konsernia johdetaan valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunginhallitus toimii osaltaan konsernin johdossa ja tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumista. Konsernin operatiivisena johtona toimii kaupunginjohtaja ja konsernin johtoryhmä.

Vuoden 2019 talousarviossa on asetettu tavoitteet konserniyhtiöille ja niiden toteutumista arvioidaan tässä asiakirjassa.

3.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernissa tapahtui 2019 aikana joitakin muutoksia. Kaupunki myi omistuksessaan olleen Haapaveden Pesula Oy nimisen yhtiön osakkeet (Khall 3.12.2018 § 286).

Kaupunkikonsernissa noudatettiin 31.10.2016 uudistettua konserniohjetta. Konserniohjeen mukainen konsernitiliä ei ole otettu käyttöön vuoden 2019 aikana. Konsernitilin käyttöönotto voidaan toteuttaa vasta, kun sen edellyttämät hallinto- ja ohjausjärjestelmät on saatettu ajan tasalle. Konsernin johtoryhmä kokoontui kerran tilikauden aikana, mutta tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa keskusteltiin säännöllisesti yhtiöitä koskevista ajankohtaisista asioista.

3.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilanne vaihtelee voimakkaasti toimialoittain. Toimintojen yhtiöittämissä myötä myös alueelliset elinkeinorakenteen muutokset vaikuttavat entistä voimakkaammin konserniyhtiöiden toimintaan. Haapaveden Teknologiakylä Oy:n ja Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy:n toiminta tehostui, kaupungin uuden yritysasiamiehen tultua mukaan yhtiöiden toimintaan syksyllä 2019. Kaupungin enemmistöomisteisten yhtiöiden tulos vuonna 2019 muodostui saman tasoiseksi kuin vuonna 2018. poikkeuksena oli Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy, jonka tilinpäätös 2019 sisälsi kertaluonteisen korjauksen liittyen vuoden 2018 poistoihin.

Intressiyhtiöistä koulutuskuntainyhtymä JEDU kirjasi vuonna 2019 selvästi vuotta 2018 heikomman tuloksen ja tuloskehityksen oletetaan olevan haastava seuraavina vuosina. Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin toiminnallinen tulos oli pettymys ja uuteen sairaalaan liittyvät vanhojen kiinteistöjen poistot painoivat tulosta entistä haastavammaksi. PPSHPn tuloksen odotetaan olevan haastava myös tulevina vuosina. PPSHPn miljardi-investoinnin vaikutus kaupunkikonsernin lainoihin on merkittävä ja sitä kautta myös taserasite konsernissa on merkittävä.

Tulevaisuudessa kaupungin konserniyhtiöt ja niiden rooli tulee korostumaan osana kaupungin toimintoja. Samalla näköpiirissä on, että entistä suurempi osa kaupungin perinteisestä palveluverkostosta tullaan hoitamaan tytär- ja intressiyhtiöiden kautta. Konsernin taloudellinen tilanne osoittautui vuoden 2019 alussa näkymiltään alijäämäiseksi ja vuoden 2019 aikana ei päästy yhteisymmärrykseen rakenteellisista muutoksista, jotka helpottaisivat tilannetta. Talousarvion yhteydessä koko suunnitelma kausi 2020-2022 osoitti kasvavaa alijäämää. Tilinpäätöstä laadittaessa on olemassa selkeä riski siitä, että Haapaveden kaupunkikonserni ajautuu erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan selvitysmenettelyyn lähivuosina.

Tulevaisuuden tehtäviä konsernissa on Haapaveden Energia Oy:n osalta Vapon sopimuksen päättymiseen varautuminen ja uudet sopimusneuvottelut. Nyt voimassa oleva sopimus yhteisestä energiatuotannosta päättyy vuonna 2025. Haapaveden Teknologiakylä Oy:n ja Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy:n osalta varaudutaan omistusjärjestelyjen kautta fuusioitumiseen. Kokonaisuudessaan konserniyhtiöiden tilanne tulevaisuudessaan vaatii entistä herkempää reagoimista toimintaympäristön muutoksiin.

Korona-pandemian vaikutuksia kaupunkikonsernin taloudelliseen tulokseen on vaikea arvioida, mutta on oletettavaa, että asiakkaiden maksuvaikeudet ja talouden toimeliaisuuden äkkijarrutus tulevat vaikuttamaan negatiivisesti konsernin tulokseen ja johtavan lainoituksen kasvuun vuoden 2020 aikana.

3.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupungilla on vuoden 2016 päivitetty konserniohje, joka määrittelee vastuunjaon ja toimivallan konserniohjauksessa. Konsernia johdetaan valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi, kaupunginhallitus toimii osaltaan konsernin johdossa ja tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumista. Konsernin operatiivisena johtona toimii kaupunginjohtaja ja konsernin johtoryhmä, jonka kokoonpanoa tiivistettiin uudistetussa konserniohjeessa.

Konserniohjeen luvussa 8 on määritelty ne tilanteet, joissa konserniyhteisöjen tulee neuvotella asiasta kaupungin kanssa:

1. Tytäryhteisön perustaminen tai hankinta
2. Yhtiön tai yhteisön toimintaan nähden merkittävät investoinnit
3. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen
4. Osakeanti tai osakepääoman muuttaminen
5. Liiketoiminnan myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely, mukaan lukien merkittävät kiinteän omaisuuden järjestelyt
6. Merkittävä lainan otto/anto tai vakuuden antaminen
7. Hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
8. Vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
9. Toimitusjohtajan valinta ja palkkaus
10. Tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto
11. Yhtiön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin muuten olennaisesti vaikuttava tapahtuma
12. Rahoitusrakenteen merkittävät muutokset
13. Periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset
14. Muut merkittäväksi katsottavat muutokset

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Konsernin tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan suoraan kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty tilinpäätöksessä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Haapavedellä ei ole käytössä keskitettyjä konsernitoimintoja. Kaupungin hankintojen yhteydessä myös kaupungin tytäryhteisöt ovat osallistuneet kilpailutukseen oman päätöksensä mukaisesti. Konserniohjeeseen on kirjattu, että pääsäännön mukaan tukipalvelut pyritään järjestämään keskitetysti, muista yhteishankinnoista päätetään erikseen.

Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Konserniyhtiöt tuottavat oman toimialansa palveluja myös konsernin muille yksiköille. Esimerkiksi Haapaveden Energia tuottaa kaukolämpöä Kiinteistö Oy Haapa-asunnoille. Samoin esimerkiksi Haapaveden Vesi Oy:n yksi suuri asiakas on Haapaveden kaupunki.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniohjeen mukaan toimiminen helpottaa kaupungin ja sen tytäryhteisöjen riskien hallintaa. Kuitenkin myös kuntakonsernin riskikartoitukseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Kaupunkikonsernissa ei ole paljastanut mitään sellaista toteutunutta riskiä, jolla voitaisiin arvioida riskien ennakoinnin toteutumista.

4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Haapaveden kaupunkikonsernin tulos parani merkittävästi 2019, verrattuna vuoteen 2018. Toimintakate jatkoi heikkenemistään. Toimintakatteen heikkenemistä jarruttivat tavanomaista isommat puun myyntitulot, lasten kotihoidontuen aleneminen ja erityisesti erikoissairaanhoidon kustannusten merkittävä lasku vuoteen 2018 verrattuna. Verotulojen kasvu perustui vahvaan työllisyyskehitykseen, joka myös edesauttoi työttömyyteen liittyvien kustannusten laskuun. Kaupungin sijoitussalkun tuotto oli vahvasti positiivinen ja edesauttoi kaupunkikonsernin odotuksia parempaan tulokseen pääsyä.

Konsernitaseen loppusumman kasvu ja pienentynyt oma pääoma, johtivat omavaraisuusasteen heikkenemiseen. Vahvistuneet verotulot johtivat suhteellisen velkaantuneisuuden parantumiseen.

Konsernin taseessa oleva alijäämä kasvoi. Asukaskohtainen alijäämä ja asukaskohtainen lainamäärä jatkoivat heikkenemistään, mikä on huolestuttavaa odotetavissa olevan talouskehityksen ja investointiohjelman näkökulmasta. Matala korkotaso tukee kaupunkikonsernin tulosta, lainamäärän kasvaessa.

4.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018	2017
Toimintatuotot	33 053 442,26	27 936 868,12	30 892 465,16
Toimintakulut	-77 883 097,15	-72 355 079,87	-70 568 084,88
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2 311,60	1 545,98	2 373,87
Toimintakate	-44 827 343,29	-44 416 665,77	-39 673 245,85
Verotulot	21 241 502,41	20 097 809,31	20 642 715,29
Valtionosuudet	27 134 352,63	27 154 527,20	23 996 767,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	29 061,17	45 221,52	78 035,96
Muut rahoitustuotot	693 207,12	564 418,43	338 998,39
Korkokulut	-374 644,58	-373 054,31	-361 725,93
Muut rahoituskulut	-242 629,67	-796 469,05	-225 613,66
Vuosikate	3 653 505,79	2 275 787,33	4 795 931,20
Poistot ja arvonalentumiset	-3 660 967,27	-3 641 156,82	-3 610 771,68
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 660 967,27	-3 641 156,82	-3 610 771,68
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00	
Satunnaiset erät	0,00	302 431,26	
Tilikauden tulos	-7 461,48	-1 062 938,23	1 185 159,52
Tilinpäätössiirrot	-1 402,35	-6 385,96	-1 083,05
Laskennalliset verot	-91 537,03	-40 357,74	-144 762,66
Vähemmistöosuudet	24 614,96	21 787,39	1 776,54
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 785,90	-1 087 894,54	1 041 090,35

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	42,44 %	38,61 %	43,78 %
Vuosikate/poistot, %	99,80 %	62,50 %	132,82 %
Vuosikate, euroa/asukas	540	332	688
Asukasmäärä	6761	6855	6971

Toimintatuotot/toimintakulut

Toimintakate/toimintakuluilla kuvataan oman toiminnan rahoituksen riittävyyttä. Tunnusluku kertoo maksurahoituksen osuuden toimintamenoista. Tarkastelussa huomioitava sote helmen laajennus Pyhännälle.

Vuosikate/poistoista %

Tämä tunnusluku kuvaa vuosikatteen riittävyyttä poistoihin. Tilikauden 2019 verotulojen kasvu ja positiivinen muutos rahoitusnetossa vahvistivat vuosikatetta merkittävästi. Erityisesti rahoitusneton muutoksen (+664.877,45) vaikutus on huomioitava verrattaessa 2019 lukua vuoteen 2018.

Vuosikate euroa/asukas %

Vuosikate asukasta kohden kertoo tilikauden tuloksesta ja sen kehittymisestä vuosien varrella suhteessa asukaslukuun. Vuosikate vahvistui verrattuna edelliseen vuoteen.

4.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018	2017
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 653 505,79	2 275 787,32	4 795 931,19
Satunnaiset erät	0,00	302 431,26	
Tilikauden verot	-90 575,96	-85 229,41	-117 636,84
Tulorahoituksen korjaukset	-30 422,66	-128 793,41	-267 168,52
	<u>3 532 507,17</u>	<u>2 364 195,76</u>	<u>4 411 125,83</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-4 314 924,56	-5 171 761,89	-5 796 819,35
Rahoitusosuudet investointeihin	580 485,43	47 909,83	126 708,85
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	234 246,97	1 920 935,76	3 684 702,50
	<u>-3 500 192,16</u>	<u>-3 202 916,30</u>	<u>-1 985 408,00</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	32 315,01	-838 720,54	2 425 717,83
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-18 954,03	-1 377,89	-20 625,76
Antolainasaamisten vähennykset	32 916,73	268 446,09	7 550,00
	<u>13 962,70</u>	<u>267 068,20</u>	<u>-13 075,76</u>
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 178 614,44	9 794 900,00	499 100,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 849 524,08	-4 895 789,86	-3 144 274,44
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 941 816,91	-6 028 530,59	3 487 190,94
	<u>270 907,27</u>	<u>-1 129 420,45</u>	<u>842 016,50</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen ja pääomien muutokset	-12 263,19	4 902,41	-34 897,92
Vaihto-omaisuuden muutos	376,29	17 196,96	-10 488,99
Saamisten muutokset	182 926,29	1 038 058,40	819 224,94
Korottomien velkojen muutokset	699 389,46	211 753,47	-2 633 216,66
Muut maksuvalmiuden muutokset	870 428,85	1 271 911,24	-1 859 378,63
Rahoituksen rahavirta	<u>1 155 298,82</u>	<u>409 558,99</u>	<u>-1 030 437,89</u>
Rahavarojen muutos	1 187 613,83	-429 161,55	1 395 279,94
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	13 882 148,47	12 694 534,64	13 133 700,29
Rahavarat 1.1.	12 694 534,64	13 133 700,29	11 738 420,36
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat	0,00	-10 004,12	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-2 012 788	-4 215 419	-7 783 137
Investointien tulorahoitus, %	74,63 %	43,60 %	80,96 %
Lainanhoitokate	0,95	0,50	1,47
Kassan riittävyys	61,38	58,05	62,98
Asukasmäärä	6761	6855	6971

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Tämä tunnusluku on Haapaveden kaupunki konsernissa 2019 positiivinen. Mahdollinen kouluinvestointi ja PPSHPn uusi sairaala investointi lähivuosien aikana tulee pitämään tämän tunnusluvun negatiivisena lähivuosina.

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoituksen tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on hankittu tulorahoituksella. Vuonna 2019 tunnusluku oli noin 74,63 %, mikä tarkoittaa että konsernissa alle 50%investoinneista on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksun. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. /Kassasta maksut tilikaudella

Maksuvalmius kuvaa konsernin kassan riittävyyttä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, kuinka monta päivää kassasta maksut voidaan hoitaa konsernin rahavaroilla. Laskelma on tehty laskukaavalla, ei kassan maksujen perusteella.

4.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	49 647 159	49 867 079	50 517 424
Aineettomat hyödykkeet	2 926 890	3 035 421	3 236 038
Aineettomat oikeudet	224 739	276 700	327 345
Muut pitkävaikutteiset menot	2 650 922	2 698 900	2 866 301
Ennakkomaksut	51 230	59 821	42 392
Aineelliset hyödykkeet	42 498 393	42 600 459	43 414 379
Maa- ja vesialueet	4 467 200	4 311 270	4 498 612
Rakennukset	25 746 154	26 878 994	28 138 503
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 314 919	8 874 236	7 589 779
Koneet ja kalusto	1 582 188	1 571 792	1 783 278
Muut aineelliset hyödykkeet	6 947	10 041	6 685
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 380 986	954 127	1 397 523
Sijoitukset	4 221 875	4 231 200	3 867 006
Osakkuusyhteisöosuudet	226 203	223 795	222 249
Osakkeet ja osuudet	3 631 539	3 629 309	2 999 594
Muut lainasaamiset	1 855	2 338	270 784
Muut saamiset	362 278	375 757	374 379
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	575 251	440 113	439 770
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 389 450	18 406 006	19 921 624
Vaihto-omaisuus	223 473	227 639	244 836
Saamiset	5 283 828	5 483 832	6 543 088
Pitkäaikaiset saamiset	408 753	661 003	447 798
Lyhytaikaiset saamiset	4 875 075	4 822 829	6 095 290
Rahoitusarvopaperit	7 834 903	7 392 996	7 532 939
Rahat ja pankkisaamiset	6 047 246	5 301 538	5 600 762
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 611 859	68 713 198	70 878 818

VASTATTAVAA	2019	2018	2017
OMA PÄÄOMA	16 702 612	16 776 996	17 839 273
Peruspääoma	15 747 106	15 747 106	15 747 106
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 708	2 708	2 708
Ylikurssirahasto	50 840	50 840	50 840
Muut omat rahastot	1 151 033	1 149 630	1 824 850
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-173 289	914 605	-827 321
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 786	-1 087 895	1 041 090
VÄHEMMISTÖOSUUDET	477 259	489 358	511 145
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero	0	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	509 673	585 415	570 850
Muut pakolliset varaukset	509 673	585 415	570 850
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	645 695	522 820	517 580
VIERAS PÄÄOMA	51 276 620	50 338 610	51 439 970
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	18 364 421	18 902 592	14 065 248
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 282 631	2 113 936	2 312 924
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	19 113 728	18 304 651	24 305 984
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 556 182	17 154 851	23 166 974
Lainat julkisyhteisöiltä	0	603 185	603 114
Lainat muilta luotonantajilta	557 546	546 614	535 896
Saadut ennakot	39 073	241 665	408 894
Ostovelat	3 575 542	3 095 276	3 686 346
Muut velat	1 580 020	1 137 424	1 347 441
Siirtovelat	6 156 799	6 379 622	5 031 682
Laskennalliset verovelat	164 406	163 444	281 451
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	69 611 859	68 713 198	70 878 818

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	24,7	25,2	26,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,9	66,6	67,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) (1000 €)	-249	-173	214
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)/asukas	-36,84	-25,28	31
Konsernin lainakanta 31.12. (1000 €)	37 478	37 207	38 371
Konsernin lainakanta 31.12. €/asukas	5543	5428	5504
Konsernin lainsaamiset 31.12. (1000 €)			
Asukasmäärä	6761	6855	6971

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmät eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä

Luku osoittaa paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana.

Kertynyt ylijäämä/asukas

Luku osoittaa kuinka paljon on asukaskohtainen kertynyt ylijäämä.

Konsernin Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin merkitä kirjanpidossa korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Haapavedellä tämä tunnusluku on nousemassa lainakannan kasvun ja väkiluvun kehittymisen seurauksena.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

4.4 Konsernin henkilöstömäärä

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Kaupunki	739	673	679	990	1031	980
Teknologiakylä	1	2	2	2	2	2
Haapaveden Energia Oy	1	1	1	0,5	0,5	0,5
Haapaveden Pesula Oy	0	3	4	4	5	5
Koy Haapa- Asumnot	0	0	1	1	0	0
Haapaveden Vesi Oy	5	6	6	-	-	-
	746	684	693	997,5	1038,5	987,5

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Uusi Kuntalaki (10.4.2015/410) tuli voimaan 1.5.2015. Lakia on muutettu 8.2.2019 ja muutetun lain seurantamenettelyä toteutetaan vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Kuntalain 148 §:n nojalla erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Vuoden 2019 tulos on -573.530,98 euroa alijäämäinen. Kaupunginhallituksen esitys on, että alijäämä kirjataan ali-ylijäämätilille. Tämän jälkeen taseessa on kertynyttä ylijäämää 3 063 276,48 euroa.

Konsernin tulos 2019 oli -75.785,90 euroa alijäämää ja taseeseen kertynyt alijäämä oli -249 075,00 euroa. Koska erityisen vaikeassa tilanteessa olevien kuntien kriteerit muuttuvat vuonna 2022 ja tarkasteltavat tilinpäätökset ovat vuosilta 2020 ja 2021. Tähän tilinpäätöksen arviointiosaan on haluttu lisätä myös tarkastelu tulevien kriteerien valossa. Kriteerit ovat seuraavat:

1. Vahvistetussa taseessa olevaa alijäämää ei ole katettu viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta.
Haapaveden kaupungin taseessa 2017 ja 2018 ei ole kattamatonta alijäämää.
2. Asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.
Haapaveden kaupunkikonsernin taseessa 2018 kattamatonta alijäämää oli 25,28 euroa asukasta kohti. Kaupungin kaupunkikonsernin taseessa 2019 kattamatonta alijäämää on 249.075,00 euroa ja ennakkotietojen mukainen asukasmäärä tilinpäätöshetkellä oli 6761. Kattamaton alijäämä asukasta kohti oli siis 36,84 euroa asukasta kohti.

TAI

1. Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80%
Haapaveden kaupunkikonsernilla tämä luku oli 99,80 %, eli kriteeri ei täyty.
2. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti 2019 (ennakkotieto) oli 19,98%. Haapaveden kaupungin tuloveroprosentti oli 22,00%, eli kriteeri täyttyy.
3. Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla. Laskentaa tarvittavaa koko maan keskiarvoa ei ollut käytettävissä tätä kirjoitettaessa.
4. Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.
Haapaveden kaupunkikonsernilla tämä tunnusluku oli 0,95, eli kriteeri ei täyty.

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Haapaveden kaupungilla ei ole varsinaisia liikelaitoksia.

6.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin uusi strategia vuosille 2018-2020 hyväksyttiin joulukuussa 2017. Nopeasti muuttuvassa taloudellisessa ympäristössä, päätetty strategia otettiin uudelleen valmisteluun. Uusittu strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.12.2018 §60. Alla olevassa tiivistelmässä on esitetty joitakin keskeisiä strategisia linjauksia, joiden tuloksellisuutta voidaan seurata numeerisesti.

- Asukasmäärän laskua ei ole saatu pysäytettyä
- Vuosikate on positiivinen
Kaupungin vuosikate 2019 oli 990.664,00euroa
- Vuosikate riittää investointeihin
Kaupungin vuosikate 2019 oli 990.664 euroa ja netto investoinnit 707.984,21 euroa.
- Nykyistä laajempi sosiaali- ja terveysalue ei syntynyt strategiassa odotetulla tavalla. Vuoden 2019 alusta Pyhännän kunnan sosiaalipalvelut liittyivät osaksi sosiaali- ja terveyspiiri Helmeä

6.3 Käyttötalouden toteutuminen

Taulukoissa esitetyt luvut ovat tuhansia euroja.

KAUPUNGINVALTUUSTO

vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	23	0 %	0	22008 %
Toimintamenot	-62	-62	-63	101 %	-126	50 %
Toimintakate	-62	-62	-40	64 %	-126	32 %

Kaupungin valtuusto piti vuonna 2019 yhdeksän kokousta (8 2018), sekä kaksi valtuustoseminaaria. Toimintatuotot 2019 sisältävät tuloksen kahdesta määräalamyynnistä.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Lautakunnan sihteeri hallintojohtaja Eija Saarela

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Vaalit						
Toimintatuotot	49	49	22	46 %	11	197 %
Toimintamenot	-49	-49	-17	36 %	-10	179 %
Toimintakate	0	0	5	0 %	2	308 %

Eduskuntavaali järjestettiin 14. huhtikuuta 2019 ja Europarlamentin vaali 26. 2019. Toiminnan jaksottaisesta luonteesta johtuen, siihen osallistuneen kaupungin henkilöstön kustannuksia ei ole kohdistettu keskusvaalilautakunnan kustannukseksi.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

talusjohtaja Turkka Rantanen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	17	17	26	159 %	27	98 %
Toimintamenot	-20	-20	-26	134 %	-27	98 %
Toimintakate	-3	-3	0	0 %	0	0 %

Tarkastuslautakunta piti vuoden 2019 aikana neljä kokousta.

KAUPUNGINHALLITUS

vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen

Kaupunginhallitus	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	6 562	6 704	7 593	113 %	7 717	98 %
Toimintamenot	<u>-8 408</u>	<u>-8 602</u>	<u>-9 679</u>	<u>113 %</u>	<u>-9 672</u>	<u>100 %</u>
Toimintakate	-1 846	-1 897	-2 086	110 %	-1 955	107 %

Kaupunginhallituksen toimialueeseen kuuluvat alla esitetyt tulosalueet yleishallinto, palo- ja pelastustoimi sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut

Kaupunginhallitus piti vuonna 2019 yhteensä 28 kokousta (28 kokousta 2018).

Yleishallinto käsittää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen alaiset projektit, talouspalvelut, toimistopalvelut, it-palvelut, henkilöstöhallinnon, henkilöstöruokailun, TYKY-toiminnan, henkilöstön työterveyshuollon, elinkeinoelämän kehittämisen, verotuksen, joukkoliikenteen ja muun yleishallinnon.

Tuloissa ja menoissa on mukana myös Mehiläisen kanssa tehty IT-yhteistyö, jonka nettovaikutus toimintakatteeseen on nolla.

Yleishallinnon henkilöstö- ja taloushallintokustannusten sisäinen laskutus on toteutettu vuodesta 2013 alkaen osastoille niiden henkilöstömäärän suhteessa.

YLEISHALLINTO

talousjohtaja Turkka Rantanen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Yleishallinto						
Toimintatuotot	1 148	1 234	1 950	158 %	1 871	104 %
Toimintamenot	<u>-2 336</u>	<u>-2 443</u>	<u>-3 418</u>	<u>140 %</u>	<u>-3 455</u>	<u>99 %</u>
Toimintakate	-1 188	-1 209	-1 467	121 %	0	93 %

Menoylitys johtui ensisijaisesti eläkemenoperusteisesta KuEl-maksusta, jota ei ole voitu kohdistaa jollekin tietylle toiminnolle ja vakuutusmaksuista, joita ei ole suoraan kohdistettu jollekin toiminnolle, sekä henkilöstömuutosten aiheuttamasta tilapäisestä sijaistarpeesta. Lisäksi menoylitys johtui yhteistoimintaosuuksista, jotka ylittivät talousarviossa odotetun kustannuksen. Kustannukset joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tietyille kustannuspaikalle on yleishallinnon kautta kohdistettu eri toiminnolle vyörytyskirjausten kautta. Joukkoliikenteen kustannukset ylittivät talousarviossa odotetun noin 25.000 eurolla. Työterveyshuollon kustannukset talousarviossa olivat nettoperiaatteella ja tilinpäätöksessä bruttoperiaatteella.

PELASTUSTOIMI

vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Pelastustoimi						
Toimintatuotot	0	0	0		0	
Toimintamenot	<u>-754</u>	<u>-754</u>	<u>-759</u>	<u>101 %</u>	<u>-715</u>	<u>106 %</u>
Toimintakate	-754	-754	-759	101 %	-715	106 %

Alla olevassa taulukossa on esitetty Jokilaaksojen pelastuslaitoksen tehtävien jakauma onnettomuustyypeittäin, koko pelastuslaitoksen toiminta-alueella.

JOKILAAKSOJEN
PELASTUSLAITOS

Turvallisuutta ja Arkipäivää

3

Tehtävien jakauma onnettomuustyypeittäin:

Onnettomuustyyppi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rakennuspallo	68	75	68	66	84	83
Rakennuspalovaara	66	68	65	54	63	73
Maastopalo	186	36	41	77	199	123
Liikennevälinepalo	68	79	72	69	76	70
Muu tulipalo	54	60	61	40	60	48
Liikenneonnettomuus	453	475	473	489	429	502
Öljyvahinko	61	67	66	58	68	55
Vaarallisten aineiden onnettomuus	4	3	5	11	6	9
Räjähdykset/räjähdyksvaara	2	0	0	1	0	1
Sortuma/sortumavaara	0	1	0	0	2	0
Autom. paloilmittimen tarkastus-/varmistustehtävä	321	311	279	284	283	295
Palovaroittimen tarkastus-/varmistustehtävä	39	28	32	42	33	50
Muu tarkastus-/varmistustehtävä	203	185	181	166	248	188
Ensivastetehtävä	755	877	887	851	930	1119
Ihmisen pelastaminen	49	54	61	54	58	50
Eläimen pelastaminen	46	38	36	20	26	38
Vahingontorjuntatehtävä	220	495	154	102	202	232
Avunantotehtävä	103	110	153	169	190	182
Virka-aputehtävä	27	47	46	40	43	59
Yhteistoimintatehtävät	17	11	13	34	57	105
Yhteensä	2742	3020	2693	2627	3057	3282

RUOKA- JA PUHDISTUSPALVELUT

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Arja Mertala

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma- %	Toteuma edell. vuosi	Toteuma- % vrt edell. vuosi
Ruoka ja puhd.palvelut						
Toimintatuotot	2 482	2 539	2 655	105 %	2 741	97 %
Toimintamenot	-2 279	-2 366	-2 474	105 %	-2 362	105 %
Toimintakate	203	173	181	105 %	0	48 %

MAASEUTUTOIMI

Maaseutuasiamies Eeva Alaraappana

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma- %	Toteuma edell. vuosi	Toteuma- % vrt edell. vuosi
Maaseututoimi						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-113	0	-69	61 %	-73	94 %
Toimintakate	-113	0	-69	61 %	-73	94 %

LOMATOIMI

Lomituspalvelupäällikkö Tuija Naakka

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma- %	Toteuma edell. vuosi	Toteuma- % vrt edell. vuosi
Lomatoimi						
Toimintatuotot	2 932	2 932	2 988	102 %	3 105	96 %
Toimintamenot	-2 926	-2 926	-2 960	101 %	-3 067	97 %
Toimintakate	6	6	28	486 %	0	74 %

Toiminnalliset tavoitteet

Lomatoimi sisältää lomatoimen hallinnon (5 hallintohenkilöä) sekä varsinaisen maatalouslomitukseen (46 vakituista maatalouslomittajaa).

Lomatoimen hallinnolle myönnetään laskennallinen määräraha ja mahdollinen käyttämättä jäänyt osuus jää kaupungin käyttöön.

Varsinaisen lomitukseen puolelle myönnetään arviomääräraha, joka täsmätetään vuoden lopuksi. Mela korvaa varsinaisen lomitukseen kustannukset täysimääräisesti.

Haapaveden kaupunki huolehtii myös Oulaisten ja Raahen kaupunkien lomituspalveluista. Pyrimme tarjoamaan maatalousyrittäjille kaikki lomituspalvelulain oikeuttamat lomituspalvelut.

Lomituspalvelujen kysyntään vaikuttavat mm. koululaisten lomat, massatapahtumat (esim. maatalousnäyttelyt) sekä pitkät maatalousyrittäjien sairauslomat/vanhempain vapaat, luoden ruuhkahuippuja, jolloin palkkaamme maatalouslomittajia määräajaksi tarpeen mukaan.

Kysyntään vaikuttavat myös karjatalousyrittäjien määrä (vähentymässä), lomituspalvelulain mahdolliset muutokset sekä Melan ohjeistukset.

Vuonna 2019 maatalousyrittäjillä oli paljon pitkiä sijaisapuja (vanhempainvapaita yms.), jotka nostivat lomitettujen päivien määrää.

	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016	TP 2015
Varsinainen lomitus					
Lomitettut päivät	12 426	12 154	13 597	14 499	16 558
Yrittäjät	272	277	302	312	323
Tilat	163	170	181	192	199

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Rakennustarkastaja Teijo Hyvärinen

Rakennus- ja ympäristölautakunta	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	112	112	68	61 %	145	
Toimintamenot	-104	-104	-103	99 %	-97	106 %
Toimintakate	8	8	-34	-450 %	48	-71 %

Toiminta ja tavoitteet

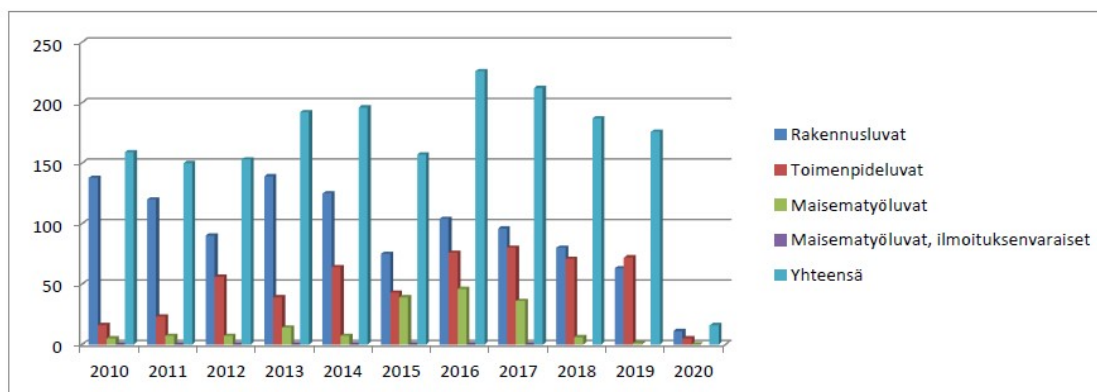
Rakennusvalvonta sisältää lupakäsittelyn, rakennustarkastustoiminnan ja rakentamisen ohjauksen. Rakennuslautakunta käsittelee kokoluokassaan isoimmat sekä merkittävimmät hankkeet ja tekee suunnittelutarveharkinta- ja poikkeamispäätökset. Tulot kertyvät lupamaksuista, joissa pyritään kustannusvastaavuuteen ja naapurikuntien kanssa yhteiseen lupahintatasoon. Rakennuslupakäsittelyssä säilytetään nykyinen yhden viikon käsittelyaika peruslupahankkeissa ja lautakunnan kokoukset pidetään kuukausittain, tarpeen mukaan.

Rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen lupa-asioiden ja arkistoinnin hallintajärjestelmä. Asiakas hakee luvan www.lupapiste.fi osoitteessa. Lupa käsitellään sähköisesti ja asiakirjat arkistoidaan sähköiseen pilvipalveluarkistoon.

Rakennus- ja Ympäristöltk.n toiminta 2010-2020

Mvönnetyt luvat

Päivitetty 10.3.2020/EM

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rakennusluvut	138	120	90	139	125	75	104	96	80	63
Toimenpideluvat	16	23	56	39	64	43	76	80	71	72
Maisematyöluvut	5	7	7	14	7	39	46	36	6	1
Maisematyöluvut, ilmoituksenvaraiset	0	0	0	0	0	0	0	0	30	40
Yhteensä	159	150	153	192	196	157	226	212	187	176
Kerrosneliöt / ke-m2	22473,3	23205,2	10244,8	30492	22922,4	8763,0	33776,0	31325,0	23551,0	16764,0

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perusturvajohtaja Ritva Hantula

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Perusturvalautakunta						
Toimintatuotot	8 318	8 773	9 284	106 %	4 447	209 %
Toimintamenot	-34 775	-35 524	-35 516	100 %	-30 072	118 %
Toimintakate	-26 456	-26 751	-26 232	98 %	-25 625	102 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Perusturvalautakunta						
Perusturvan hallinto	-18	-303	-394	130 %	-358	110 %
Terveyspalvelut	-3 708	-3 548	-3 677	104 %	-3 443	107 %
Hoito- ja hoivapalvelut	-6 738	-6 870	-6 857	100 %	-6 681	103 %
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-6 491	-6 528	-6 473	99 %	-6 300	103 %
Erikoissairaanhoido	-9 498	-9 498	-8 822	93 %	-8 840	100 %
Perusturvaltk projekti	-4	-4	-9	248 %	-3	307 %
Toimintakate, yhteensä	-26 456	-26 751	-26 232	98 %	-25 625	102 %

Sosiaali- ja terveystoimi Helmeen kuuluvat Haapaveden kaupunki ja Pyhännän kunta. Pyhännän kunnan osalta Helmi on aiemmin tuottanut vain terveyspalvelut. Kuntien välisten yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena Haapaveden kaupunki on tuottanut yhteistoimintasopimuksen mukaisesti sekä terveys- että sosiaalipalvelut Pyhännän kunnalle 1.1.2019 alkaen. Henkilökunta siirtyi vanhoina työntekijöinä Haapaveden kaupungin palvelukseen. Ympäristöpalvelut Helmen toiminta on jatkunut ennallaan. Kuntien välinen yhteistyö toteutetaan vastuukuntamallilla, jossa Haapaveden kaupunki toimii vastuukuntana.

Sosiaali- ja terveystoimi Helmen organisaatiota on muutettu vastaamaan vähenevän väestön palvelutarvetta. Perusturvajohtajan tehtäviin sisältyy terveyspalvelupäällikön tehtävät. Suunnitelmana oli yhdistää kahden tulosalueen päällikön tehtävät, mutta Pyhännän sosiaalipalveluiden tuottamisvastuun siirtyessä Helmelle, päädyttiin jatkamaan kahden tulosaluepäällikön mallilla (hoito- ja hoivapalvelupäällikkö ja perhe- ja sosiaalipalvelupäällikkö). Sosiaalipalveluissa toimii lähiesimiehenä johtava sosiaalityöntekijä. Valtakunnallisessa yksityisten vanhustenhuollon asumispalveluiden tuottamisessa todettiin laatueroja ja tämä johdosta kunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden valvontavelvoite- ja vastuu on entisestään korostunut. Haapaveden kaupungin osalta luovuttiin vanhustenhuollon asumispalveluiden ulkoistamisesta kaupunginhallituksen päätöksellä.

Maakunta ja soteuudistuksen valmistelu päättyi maan hallituksen erottua 8.3.2019. Nykyisen hallitusohjelman mukaista soteuudista tehdään palvelut edellä. Uudistuksessa siirretään sosiaali- ja terveydenhuollon painopiste peruspalveluihin ja varhaiseen ongelmien ehkäisyyn. Tavoitteena on myös nopeuttaa hoitoon pääsyä. Sote-uudistus sisältää palvelujen kehittämisen lisäksi rakenteiden uudistamisen. Tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä vastaavat kuntaa suuremmat itsehallinnolliset alueet. Palvelujen kehittäminen ja uuden sote-rakenteen valmistelu alueilla mahdollistetaan valtion taloudellisella tuella. Ympäristöpalvelut eivät ole siirtymässä tässä vaiheessa itsehallintoalueille. Sosiaali- ja terveystoimi Helmen viranhaltijat ovat mukana Pohjois-Pohjanmaan soteuudistusvalmistelussa.

PERUSTURVAN HALLINTO

Perusturvajohtaja Ritva Hantula

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Perusturvan hallinto						
Toimintatuotot	129	129	121	94 %	123	98 %
Toimintamenot	-147	-432	-515	119 %	-481	107 %
Toimintakate	-18	-303	-394	130 %	-358	110 %

Eläkemenoperusteinen Haapaveden maksuosuus on kirjattu kokonaisuudessaan pelkästään perusturvan hallintoon. Hallinnon omat kustannukset alittaneet talousarvion.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Perusturvaltk projekti						
Toimintatuotot	1	1	2	254 %	1	315 %
Toimintamenot	-4	-4	-11	249 %	-4	308 %
Toimintakate	-4	-4	-9	248 %	-3	307 %

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (Lape-hanke), kustannukset kirjataan laskutuksen päivämäärän mukaan.

TERVEYSPALVELUT

Perusturvajohtaja Ritva Hantula

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Terveyspalvelut						
Toimintatuotot	1 556	1 556	1 607	103 %	1 539	104 %
Toimintamenot	-5 264	-5 104	-5 284	104 %	-4 982	106 %
Toimintakate	-3 708	-3 548	-3 677	104 %	-3 443	107 %

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen terveyspalvelut on järjestetty Haapaveden terveyskeskuksessa ja Pyhännän terveysasemalla. Haapaveden terveyskeskuksessa toimii virka-ajan lääkäripäivystys haapavetisille ja pyhäsentäläisille. Virka-ajan ulkopuolinen lääkäripäivystys ostetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä (Oulaskangas ja Oys) ja hammaslääkäripäivystys Keski-Pohjanmaan keskussairaalaan. Synnytystoiminta päättyi Oulaskankaan sairaalassa 31.12.2018. Synnyttäjät ovat suuntautuneet pääosin OYS:iin, mutta jonkin verran synnyttäjiä suuntaa Kokkolaan ja Kajaaniin. Haapavedellä lääkärin ja hoitajien vastaanottopalvelut toimivat viitenä päivänä viikossa ja Pyhännällä neljänä päivänä viikossa. Muutoin perusterveydenhuollon palvelut toimivat molemmilla terveysasemilla. Suuhygienisti käy Haapaveden hammashoitolasta Pyhännän hammashoitolassa kaksi kertaa viikossa, tarvittaessa myös Haapaveden hammaslääkärit ovat käyneet Pyhännällä pitämässä vastaanottoa. Erikoislääkäripalvelut järjestetään Haapaveden terveyskeskuksessa.

Kolmella vastaanoton sairaanhoitajalla on rajattu lääkkeenmääräämisoikeus ja he voivat toimilupansa rajoissa uusia ja määrätä tiettyjä reseptilääkkeitä. Toiminta on käynnistynyt hyvin ja purkaa omalta osaltaan lääkäreiden työpainetta reseptien käsittelyssä. Vastaanotoilla on uudelleen järjestelty ajanvarauskirjoja, jolloin kiirevastaanottoaikoja on saatu järjestymään päivittäin. Tällä on saatu helpotusta päiväpäivystyksen ruuhkautumiseen, myös Oulaskankaan ja Oys:n yhteispäivystyksen käynnit laskivat ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen. Fysioterapeuttien

suoravastaanotto aloitettiin myös Haapaveden terveyskeskuksessa. Pyhännän fysioterapiapalvelu hoidetaan pääosin omana toimintana. Tulppa-avokuntoutusryhmät ja Helmen elämäntaparyhmät toimivat molemmissa kunnissa.

Henkilökuntaa on saatu rekrytoitua pääosin hyvin. Lääkäreiden rekrytoinnin helpottamiseksi on sopimus rekrytointiyrityksen kanssa. Lääkäritilanne on ollut koko vuoden aiempaa parempi ja lääkäreitä on saatu palkattua suoriin palkkasuhteisiin. Tämän lisäksi on käytetty ostopalvelua, erityisesti alkuvuodesta. Pulaa on edelleen joistakin erityistyöntekijöistä kuten esimerkiksi puheterapeutti.

Henkilökunta on osallistunut hyvin kattavasti koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin. Kokonaisuutena terveyspalvelujen tulosalue pysyi talousarviossa. Toimintatulot ylittyivät arviosta, mutta myös toimintamenot ylittyivät. Suurin ylitys on Haapaveden vastaanotolla palvelujen ostossa, mikä johtuu pääosin alkuvuoden lääkäriostopalvelusta. Myös lääkekustannukset ylittyivät erikoissairaanhoidon siirtäessä entistä kalliimpia hoitoja perusterveydenhuollon hoidettavaksi. Hoitotarvikejakelun kustannukset ylittyivät merkittävästi molemmissa kunnissa. Suurimpana tekijänä on kalliiden uusien diabetesvälineiden lisääntyminen, myös asiakasmäärät ovat edelleen kasvussa. Ikääntyvä väestö tarvitsee myös entistä enemmän hoitotarvikkeita kotiin ja asumispalveluyksiköihin.

Arvioidut suoritteet toteutuivat hyvin ja osassa yksiköitä ylittyivät.

TERVEYSPALVELUT TOTEUTUMA 2019				
Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa				
Tuotantotavoitteet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
<i>suoritteet = ao. kuntalaisen käyttämät palvelut Helmen alueella</i>				
Haapavesi:				
vastaanottokäynnit (sis.päivystyksen)	22 954	18 145	15 145	13 140
fysioterapiakäynnit	2 786	2 159	2 215	2 214
hammashuoltokäynnit	8 392	8 712	9 171	8 853
laboratoriotutkimukset	79 675	77 752	78 342	77 145
röntgentutkimukset	2 122	2 107	2 161	2 094
Pyhäntä:				
vastaanottokäynnit (sis.päivystyksen)	3 767	3 448	2 788	2 756
fysioterapiakäynnit	647	438	270	253
hammashuoltokäynnit	2 312	2 165	2 204	2 274
laboratoriotutkimukset	15 194	14 692	14 035	14 073
röntgentutkimukset	459	358	354	327

ERIKOISSAIRAANHOITO

Johtava ylilääkäri Anne Niemelä

	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
Erikoissairaanhoito	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	1 758	1 758	1 740	99 %	1	121759 %
<u>Toimintamenot</u>	<u>-11 256</u>	<u>-11 256</u>	<u>-10 561</u>	<u>94 %</u>	<u>-8 841</u>	<u>119 %</u>
Toimintakate	-9 498	-9 498	-8 822	93 %	-8 840	100 %

Suurin osa erikoissairaanhoitosta toteutetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kautta. Haapaveden aikuispsykiatria hoidetaan pääasiassa K-PKS:ssa ja Pyhännän osalta PPSHP:ssä. Vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin osuus erikoissairaanhoitokustannuksista on molemmissa kunnissa reilu 98 % ja kaikkien sairaanhoitopiirien osuus reilu 99 %. Lisäksi palveluja on ostettu muun muassa Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymältä ja yksityisiltä tahoilta. Erikoissairaanhoitokustannuksiin sisältyy ensihoito.

Haapaveden ja Pyhännän yhteistoimintasopimuksen laajentaminen 1.1.2019 alkaen siirsi myös Pyhännän erikoissairaanhoitokustannukset Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen.

ERIKOISSAIRAANHOITO TOTEUTUMA 2019				
Haapavesi				
Tavoitteet	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016
PPSHP				
hoitopäivät	3 249	3 769	3 370	4 186
avohoitokäynnit	8 784	8 316	8 295	8 204
Muut sairaanhoitopiirit				
hoitopäivät	54	76	37	54
avohoitokäynnit	74	17	49	43
Yksityiset				
hoitopäivät		0	0	0
avohoitokäynnit	194	108	73	97
magneettikuvauskäynnit	206	152		
Pyhäntä				
Tavoitteet	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016
PPSHP				
hoitopäivät	831			
avohoitokäynnit	1 521			
Muut sairaanhoitopiirit				
hoitopäivät				
avohoitokäynnit	52			
Yksityiset				
hoitopäivät				
avohoitokäynnit	21			
magneettikuvauskäynnit	38			

HOITO- JA HOIVAPALVELUT

Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Marko Niiranen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Hoito- ja hoivapalvelut						
Toimintatuotot	2 968	3 423	3 617	106 %	1 958	185 %
Toimintamenot	-9 706	-10 293	-10 474	102 %	-8 639	121 %
Toimintakate	-6 738	-6 870	-6 857	100 %	-6 681	103 %

Toiminnan keskeisimpänä tarkoituksena on edistää ensisijaisesti ikäihmisten selviytymistä omilla kodeissaan ja tukea heidän toimintakykyään ja omatoimisuuttaan. Tämän työn pohjana on käytetty Kotoa kotiin -mallia, omaishoitajuutta ja perhehoidon eri muotoja. Valtakunnallinen tavoite, jossa yli 75 -vuotta täyttäneistä asuu kotonaan 94% ei vielä toteutunut. Laitoshoidon osuutta olemme pystyneet laskemaan ja Pyhännällä laitoshoidon yksikkö loppui tammikuussa. Vuodeosasto toimi 15 paikkaisena akuuttiosastona. Rinnalle avattiin 25.3.2019 alkaen kotisairaala, johon suunniteltiin 1200 suoritetta vuodelle 2019. Toteuma oli 1829 suoritetta. Kotisairaalan avaaminen onnistui yli odotusten ja siitä olemme saaneet hyvää palautetta sekä asiakkailta että muilta sote-toimijoilta. Toukokuussa 2020 Helmen kotisairaalan toimintaa esitellään mm. alueellisessa palliatiivisen hoidon koulutuksessa Oys:ssa.

Vuonna 2019 suunniteltiin Haapaveden ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen tuottamista palvelusetelillä yksityisten palveluntuottajien toimesta. Kaupunginhallitus keskeytti vanhustenhuollon asumispalveluiden yksityistämisen toukokuussa. Valtakunnan tasolla ilmeni yksityisten palveluntuottajien laatuongelmia. 1.1.2019 alkaen Pyhännän sosiaalipalvelut on tuotettu Haapaveden ja Pyhännän valtuustojen hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen kautta. Pyhännältä siirtyi hoito- ja hoivapalveluihin kotihoito, tehostettu palveluasuminen, tukiasuminen ja laitoshoido. Pyhännän kotisairaanhoido on jo kuulunut Helmen tuottamisvastuun piiriin terveydenhuoltoalain mukaisesti.

Jokaiselle palveluja tarvitsevalle ikäihmiselle pyritään järjestämään yksilölliset ja tarpeenmukaiset palvelut. Kunnallisena palveluna kotihoito, vuodeosastohoido, kotikuntoutus ja kotisairaala. Toimintakyvyn mittaukseen käytetään eri mittausmenetelmiä. Asumispalveluissa toimi etälääkäripalvelu ja kotihoidossa kävi kerran viikossa lääkäri konsultoimassa. Vuodeosastolla on oma kotiutuskoordinaattori ja kotihoidossa palveluohjaaja, joiden avulla palvelutarvekartoitus saadaan tehtyä nopeammin ja sitä kautta kotiutuminen tehostuu. Teknologian tarjoamia apuvälineitä otettiin lisää käyttöön mm. lääkerobotti, virtuaalinen hoiva ja muita turvateknisiä laitteita. Ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa on kehitetty yhteistyössä terveyspalvelujen, hyte-koordinaattorin ja järjestöjen kanssa.

Palvelusetelillä tuotettavia palveluja olivat Haapavedellä tilapäinen - ja säännöllinen kotihoito ja tehostettu asumispalvelu. Pyhännällä ei ole palvelusetelikäytössä. Ikäihmisten palvelujen ja tukien myöntämisen perusteena olivat perusturvalautakunnan päättämät kriteerit.

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmen vanhuspalvelujen strategian kokonaistavoitteena on ollut edistää toiminnallisten, rakenteellisten ja hallinnollisten muutosten avulla kuntalaisten toimintakykyä, vähentää palvelutarvetta, hillitä kustannuskehitystä sekä tarkastella koko Helmen alueen palvelu- ja henkilöstörakennetta.

Henkilöstöä on koulutettu yhteistyössä Jokihelmi-opiston kanssa. Aihealueina ovat olleet mm. rakenteellinen kirjaaminen, perushoidon kertaus, vitaalielintoimintojen tarkkailu ja lääkehoito. Omana toimintana Helmessä on kaksi ERGO-korttikouluttajaa, jotka aloittivat ERGO-korttikoulutukset kotihoidon ja asumispalveluiden henkilöstölle Haapavedellä ja Pyhännällä. Lisäksi NEWS-pisteytyskoulutuksessa on käynyt hoitajia pitkin vuotta. Koulutukset on koettu hyödyllisiksi ja arjen hoitotyötä tukeviksi.

Kotihoito/käynnit	TP2017	TP2018	TP2019
Haapaveden kotihoito	83588	77201	68610
Pyhännän kotisairaanhoito	1665	846	
Pyhännän kotihoito			28815
Yhteensä	85253	78047	97425
Päiväkeskus/käynnit	TP2017	TP2018	TP2019
Haapaveden päiväkeskus	1387	1185	994
Pyhännän päiväkeskus			683
Yhteensä	1387	1185	683
Tukipalvelut/asiaksmäärä	TP2017	TP2018	TP2019
Haapaveden tukipalvelu	235	172	192
Pyhännän tukipalvelut			58
Haapaveden SHL kuljetustuki		78	77
Pyhännän SHL kuljetustuki			3
Yhteensä	235	250	330
Hoitotarvikejakelu/asiaksmäärä	TP2017	TP2018	TP2019
Haapaveden hoitotarvikejakelu	102	111	94
Pyhännän hoitotarvikejakelu	14	22	17
Yhteensä	116	133	111
Asiakas	TP2017	TP2018	TP2019
Omaishoito Ha	48	42	55
Omaishoito Py			8
Yhteensä	48	42	63
Asumispalvelut/hoitopäivät	TP2017	TP2018	TP2019
Ryhmäkodit Haapavesi	5014	5054	4963
Asumispalvelut Haapavesi	10851	10897	11054
Asumispalvelut Nestori			7971
Ostetut asumispalv. Haapav.	1796	1216	1390
Ostetut asumispalv. Pyhätä			0
Perhehoito Haapavesi	259	205	120
Perhehoito Pyhätä			0
Tukiasunnot Paakkilanhovi	5845	3714	2769
Tukiasunnot Pyhätä			2171
Yhteensä	23765	21086	30438
Laitushoito/hoitopäivä	TP2017	TP2018	TP2019
Nokela laitosasuminen	7123	6937	6687
Nestori laitosasuminen			12
Yhteensä	7123	6937	6699
Palveluseteli	TP2017	TP2018	TP2019
Palveluseteli Kotihoito Ha/as	37	33	42
Palveluseteli asumispalv Ha/hp	4111	6168	6869
Yhteensä	4148	6201	6911
Vuodeosasto / hoitopäivä	TP2017	TP2018	TP2019
Haapavesi		4768	3747
Pyhätä		839	520
Yhteensä	0	5607	4267
Kotisairaala			TP2019
Haapavesi		0	1829

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT

Perhe- ja sosiaalipalvelupäällikkö Marge Fingerroos

Perhe- ja sosiaalipalvelut	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	1 907	1 907	2 197	115 %	825	266 %
Toimintamenot	-8 398	-8 435	-8 670	103 %	-7 125	122 %
Toimintakate	-6 491	-6 528	-6 473	99 %	-6 300	103 %

Sosiaalipalvelut ovat kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Sosiaalipalvelujen tavoitteena on ehkäistä sosiaalisia ongelmia, ylläpitää sosiaalista turvallisuutta ja tukea ihmisten omatoimisuutta.

Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi tuottaa perhe- ja sosiaalipalveluja Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan asukkaille. Sosiaali- ja terveystieteiden Helmi on tuottanut sosiaalipalvelut Pyhännän kunnalle 1.1.2019 alkaen.

Aikuissosiaalityössä tehdään laadukasta asiakastyötä päihde- ja mielenterveystoimiston, neuvolan sekä tukikeskuksen kanssa. Kunnassa toteutetaan työllistämistä edistävää moniammatillista yhteispalvelua (TYP), jossa aikuissosiaalityö tekee yhteistyötä TE-toimiston ja Kokoomon eri toimijoiden kanssa. Näissä kartoitetaan mm. pian 200 päivää työttöminä olleiden asiakkaiden tilanne Kelan listalta sekä ottamalla asiakkaita vastaan työllisyyskoordinaattorin kanssa (ennaltaehkäisevää työtä). Tällä toiminnalla kunta saa pienennettyä työmarkkinatuen kuntaosuutta, kun asiakkaita saadaan tukityöllistettyä tai mahdollisesti eläkkeelle.

Perhetyötä on annettu lastensuojelun ennaltaehkäisevänä työnä. Perhetyöllä pyritään ehkäisemään kodin ulkopuolelle sijoituksia, räätälöimällä lastensuojelun avohuollon palveluja monitoimijaisesti ja riittävän laaja-alaisesti lapselle ja hänen perheelleen. Lastensuojelun sijoituksia arvioidaan aktiivisesti. Perhepalveluissa panostetaan lastensuojelun ja perhetyön ennaltaehkäisevään työhön. Olemme mu- kana lapsi- ja perhepalveluiden (LAPE) muutosohjelmassa, jonka tarkoitus on vastata nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden eriarvoisuuden vähentämiseen sekä lastensuojelutyön työmenetelmien kehittämiseen. Systeminen lastensuojelutyö hanke käynnistyi loppukevällä 2019. Kyse on vaikuttavammasta ja laadukkaammasta lastensuojeluperheiden kohtaamisesta. Tavoitteena on saada vähennettyä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrää.

Sosiaalipalveluissa moniammatillista yhteistyötä kehitetään ja toteutetaan säännöllisesti pidettävillä työpalavereilla. Työyksikön sisäisillä säännöllisillä työpalavereilla, kehittämisiltapäivillä ja työkierrolla kehitetään työtä.

Lakisääteiset vaikeavammaisten henkilöiden oikeudet ja alle 65- vuotiaiden omaishoidon tuki hoidetaan vammaispalvelujen kautta. Vaikeavammaisten henkilöiden oikeus henkilökohtaiseen apuun/avustajaan sekä vammaispalvelukuljetuksiin on lisääntynyt.

Kehitysvammahuolto tuottaa kehitysvammalaisissa säädetyt erityishuollon palvelut kehitysvammaisille. Kehitysvammaisten palveluissa on saatu laadukasta peruspalvelua ja laitosjaksoja on saatu ehkäistyä hyvällä kuntatason palvelulla sekä matalan kynnyksen yhteistyöllä PPSHP:n kehitysvammapolikliinikan kanssa, mm. kuntakäynneillä.

Terapiakeskuksen palvelut (mielenterveysneuvola, perheneuvola, tukikeskus ja A-klinikka) sekä neuvolapalvelut (aikuis-, diabetes-, lasten-, koulu-, opiskelu- ja äitiysneuvolat) ovat toimineet suunnitellusti. Koulu- ja opiskelupsykologipalvelua on hoidettu vuoden 2019 ostopalveluna, koska vapautunutta psykologin virkaa ei ole saatu täytettyä. Terveystieteiden tutkimuskeskusta on tarkasteltu vastamaan alenevaa asiakasmäärää.

Sosiaalipalvelut	TA 2019	TP 2019	TP 2018	TP 2017	TP 2016
Toimeentulotukea saaneet taloudet / Haapavesi	150	149	171	141	396
Toimeentulotukea saaneet taloudet / Pyhäntä	18	13			
Toimeentulotukea saaneet taloudet / Siikalatva					218
Sijoitettujen lasten lukumäärä / Haapavesi	19	32	26	30	24
Sijoitettujen lasten lukumäärä / Pyhäntä	2	6			
Sijoitettujen lasten lukumäärä / Siikalatva					15

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA

Ympäristöpalvelupäällikkö Harri Heikkilä

Ympäristöterveyslautakunta	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	747	747	780	104 %	715	109 %
Toimintamenot	-1 085	-1 085	-1 091	101 %	-1 042	105 %
Toimintakate	-338	-338	-312	92 %	-327	95 %

Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristöterveydenhuollon (elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalakien mukaiset viranomaistehtävät sekä eläinlääkintähuolto) palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin sekä erillisellä sopimuksella eläinlääkintähuollon tehtävät Raahan kaupungin Vihannin kylään. Ympäristönsuojelun toimialan viranomaispalvelut tuotetaan edelleen Haapaveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueelle. Toiminta-alueen väestöpohja on noin 24 000 asukasta. Tehtävät ovat lakisääteisiä viranomaistehtäviä. Hallintokuntana on Haapaveden kaupunki. Ohjaavana hallintoelimenä toimii alueellinen neuvottelukunta ja toimialan asioista päättää alueellinen ympäristöterveyslautakunta.

Valvonnan (ympäristötarkastajat, ympäristösihteeri, valvontaeläinlääkäri, ympäristöpalvelupäällikkö) toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Pulkkilassa. Ympäristöpalvelut Helmen hallinnon toimipiste sijaitsee Haapaveden toimipisteen yhteydessä. Eläinlääkäreiden toimipisteitä on kolme, jotka sijaitsevat Haapavedellä, Oulaisissa ja Kestilässä. Toimitilojen yhteydessä on pieneläinten vastaanottotilat, jotka on saneerattu nykyajan toimenpide- ja kirurgiavaatimukset täyttäväksi vuonna 2011.

Viranomaistehtävissä työllistivät edelleen erityisesti vesilaitosten talousvesiasiat, vedenottamoiden valvonta, pohjavesialueisiin liittyvät asiat, sisäilma-asiat yksityisasunnoissa, kouluissa ja päiväkodeissa, uima-allasvesien valvonta sekä uimarantojen valvonta ja leväseuranta. Toteutimme elintarvikevalvontaa kaikissa kohteissa Oiva-tarkastusperiaatteilla. Ympäristöpalvelut Helmen alueella on poikkeuksellisen paljon elintarvikevalvonnan suurkohteita; laitoksia ja ruokavalmistetehtaita. Pohjavesialueet ovat laajoja, isoja vesilaitoksia on useita ja vedenottoja kymmeniä. Veden jakelu on ylikunnallista.

Vuoden 2019 alussa otettiin käyttöön valtion ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VaTi. VaTin käytettävyydessä on ollut paljon ongelmia ja puutteellisuuksia. Ympäristönsuojelussa työllistivät eniten ympäristö- ja maa-ainoslupien käsittelyt, lupien valvonta, valvontasuunnitelman mukainen valvonta ja vesilain mukaiset valitukset.

Eläinlääkintähuolto tuottaa eläinlääkäripalvelut hyöty- ja pieneläinten omistajille, tuotantotila- ja eläinsuojelutarkastukset sekä muut lakisääteiset tehtävät. Kaikki eläinlääkärin virat ovat täytettyinä. Eläinlääkäreistä ei ole ollut vajausta. Eläinlääkintähuollon hyötyeläinpalveluiden käyttö on vähentynyt, mutta pieneläinpalveluiden määrä on lievässä kasvussa. Pieneläinvastaanotosta peritään kolmiportainen toimenpiteen vaatimustenmukainen klinikkamaksu.

Yksikkö	Tp 2019	Tp 2018	Tp 2017	Tp 2016
	käynnit	käynnit	käynnit	käynnit
Haapaveden ell	1 880	1 662	2 033	2 438
Kestilän ell	2 715	1 997	2 745	2 593
Oulaisten ell	1 765	1 471	1 272	1 849
Yhteensä	6 360	5 130	6 050	6 880
Ympäristöterv.valv.	1 001	970	990	1 153
Ympäristönsuojelu	104	140	206	188
Yhteensä	1 105	1 110	1 196	1 341

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	613	644	774	120 %	601	
<u>Toimintamenot</u>	<u>-13 933</u>	<u>-14 362</u>	<u>-14 149</u>	<u>99 %</u>	<u>-13 844</u>	<u>102 %</u>
Toimintakate	-13 319	-13 718	-13 374	97 %	-13 242	101 %

Kasvatus- ja koulutus- lautakunta	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Sivistystoimen hallinto	-218	-218	-78	36 %	-184	42 %
Perusopetus	-8 223	-8 435	-8 471	100 %	-8 387	101 %
Lukio-opetus	-938	-938	-907	97 %	-918	99 %
<u>Varhaiskasvatus</u>	<u>-3 941</u>	<u>-4 128</u>	<u>-3 918</u>	<u>95 %</u>	<u>-3 753</u>	<u>104 %</u>
Toimintakate yhteensä	-13 319	-13 718	-13 374	97 %	-13 242	101 %

Kaikilla peruskouluilla, esiopetuksessa ja lukiossa on otettu käyttöön uudet opetussuunnitelmat syksystä 2016 lähtien. Opetussuunnitelmat on otettu yläkoulun osalta käyttöön vaiheittain niin että viimeinenkin ikäluokka otti käyttöön uuden opetussuunnitelman syksyllä 2019. Opetussuunnitelmassa on keskitytty mm. arvioinnin ja oppilashuollon kehittämiseen sekä opettajien yhteistyöhön. Koulujen digitalisaatiota on jatkettu vähitellen investoimalla it-teknologiaan, osallistumalla digihankkeisiin ja kouluttamalla opettajia digiloikkaa varten. Myös päiväkoteihin on hankittu tarvittavat tietoverkot ja laitteita digitaalisuuden hyödyntämiseksi varhaiskasvatuksessa.

Vuoden 2019 syksyllä käytiin keskustelua kaupungin tulevasta kouluverkosta. Kaupunginhallituksen esityksen pohjalta käytiin kuulemistilaisuudet kaikilla kouluilla, joita kouluverkkoesitys olisi koskenut. Valtuusto päätti alkukevästä 2020 siten, että kyläkoulu lakkautetaan, mikäli koulun oppilasmäärä menee alle 40 oppilaan kahden peräkkäisen vuoden aikana.

Yläkoulun opetus on ollut vuonna 2019 sijoitettuna useaan väistötilaan. Koulun pihalla on kaksi parakkia ja osa opetuksesta on järjestetty Pohjois-Suomen koulutuskeskuksen tiloissa. Sisäilmastoireisten määrän kasvu on saatu pysäytettyä ilmeisesti ko. väistötiloista ja ilmanpuhdistimista johtuen.

Syksyllä käynnistettiin kilpailullinen neuvottelumenettely uuden yläkoulu/lukion rakentamisesta nykyisen koulun paikalle. Nykyinen koulurakennus säilyy ennallaan rakentamisen ajan lukuun ottamatta yläkoulun länsisiipeä, joka puretaan keväällä 2020.

Perusopetuksen oppilasmäärä on ollut tasaisesti lievässä laskusuunnassa. Oppilasmäärä oli syksyllä 2019 950 oppilasta, kun se vuonna 2015 oli 955. Syntyvyys on kuitenkin lähtenyt voimakkaaseen laskuun vuonna 2018 ja suunta näyttää jatkuvan vuonna 2019 ja 2020. Syntyvyys on näinä vuosina vakiintunut 55-65 lapsen tasolle vuosittain. Tämä tulee vaikuttamaan lähivuosina ensin varhaiskasvatuksen ja myöhemmin myös perusopetuksen järjestämiseen.

Syntyneitä Haapavedellä v.2015 85, v.2016 86, v.2017 77, v.2018 54 ja v.2019 58.

Sivistystoimen hallinto	Alkuperäinen	Talousarvio +	Toteuma		Toteuma	Toteuma-%
	talousarvio	muutokset	2019	Toteuma-%	edell. vuosi	vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	180	180	320	178 %	216	148 %
<u>Toimintamenot</u>	<u>-397</u>	<u>-397</u>	<u>-398</u>	<u>100 %</u>	<u>-400</u>	<u>100 %</u>
Toimintakate	-218	-218	-78	36 %	-184	42 %

Hankkeisiin liittyvät valtion tuet ylittivät talousarvion.

Varhaiskasvatus

vs. varhaiskasvatuspäällikkö Outi Pudas

Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	283	314	248	79 %	251	99 %
Toimintamenot	-4 224	-4 441	-4 167	94 %	-4 005	104 %
Toimintakate	-3 941	-4 128	-3 918	95 %	-3 753	104 %

Kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin vuonna 2019 Haapavedellä Ahjolan ja Onnimannin päiväkodeissa, Metsätähdet- ja Minttula -ryhmäperhepäiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Metsätähdet -ryhmä siirtyi huhtikuun 2019 alussa osaksi Onnimannin päiväkotitoimintaa. Määräaikaisina ryhminä toimivat koko vuoden PikkuMartan päiväkotit sekä keväällä ryhmäperhepäiväkotit Marttala.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä vaihteli myös vuoden 2019 aikana. Vanhempien työllistyminen sekä opiskelu ovat lisänneet varhaiskasvatuksen tarvetta. Vuorohoidon määrän lisääntyminen on luonut haasteita varhaiskasvatukselle. Samalla lasten hoitoajat ovat osittain pidentyneet sekä hoitopäivien lukumäärä on kasvanut. Varhaiskasvatukseen osallistui vuoden aikana 395 lasta.

Toimintaa kehitettiin uusien valtakunnallisten varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman sekä Haapaveden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyöt perheiden, esi- ja perusopetuksen, lapsiperhepalveluiden sekä eri asiantuntijoiden kanssa on jatkettu ja tehostettu mm. säännöllisillä yhteistyöpalaverilla.

Perhepäivähoitajien määrä väheni myös v. 2019 eikä uusia perhepäivähoitajia ole saatu rekrytoitua. Perhepäivähoitajia oli vuoden lopulla kuusi. Päiväkodeissa järjestettiin esiopetusta lapsille, jotka tarvitsivat varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi. Esikoululaisia oli keväällä 38 ja syksyllä 42.

Tammikuussa 2018 on otettu käyttöön varhaiskasvatuksen palveluseteli. Yksityinen päiväkotit Pilke Taikapuisto tarjosi varhaiskasvatuspalveluja palvelusetelin myötä noin 60 lapselle. Lisäksi Haapaveden kaupunki tuki lapsiperheitä yksityisen hoidon tuella sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisällä. Perheet palkkasivatkin hoitajia omaan kotiinsa yksityiseksi perhepäivähoitajaksi. Alkuvuodesta käytiin keskusteluja ja tehtiin selvityksiä yksityisen hoidon lisäämiseksi Haapavedelle, mutta yksityisen hoidon osuutta ei lisätty

Varhaiskasvatus	TA2018	TP2018	TA2019	TP2019
hoitopäiviä	32 000	33 219	33 000	39 291
alle kouluikäisiä lapsia	650	617	630	571
lapsia varhaiskasvatuksessa 31.12	250	260	260	246
hoitolapsia ajalla 1.1.-31.12.		420	386	395

Peruskoulutus

Erkki Seitajärvi, sivistysjohtaja

Perusopetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	92	92	160	175 %	111	145 %
Toimintamenot	-8 314	-8 527	-8 631	101 %	-8 497	102 %
Toimintakate	-8 223	-8 435	-8 471	100 %	-8 387	101 %

Haapaveden kaupunki on saanut opetushallitukselta valtionavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2019-2020 kaikkiaan 28 000 euroa. Tällä avustuksella on palkattu koulunkäynninohjaajia sekä hankittu opetusvälineitä. Kerhotoiminnan tukemiseen kaupunki sai opetushallitukselta valtionavustusta 10 000 euroa. Tällä summalla on voitu toteuttaa runsaasti kerhoja ala- ja yläkouluilla.

Haapaveden kaupunki sai opetushallitukselta perusopetuksen tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen vuosille 2019-2020 kaikkiaan 11 051 euroa. Avustuksen turvin on järjestetty kaikille kouluille tutoreiden ohjauksikäyntejä ja järjestetty opettajille digikoulutusta. Tutorit ohjaavat opettajia mm. digitaalisten oppimateriaalien ja -välineiden käytössä.

Avustuksilla on pystytty rahoittamaan sellaista kehittämistoimintaa, jota ilman valtion lisärahoitusta olisi ollut vaikea toteuttaa.

Oppilaat	TP2017	TA2018	TA2019	TP2019
Alakoulut	651	630	642	637 (sis. koulujen esikoululaiset)
Yläkoulu	329	326	309	313

Lukio

Erkki Seitajärvi, rehtori

Lukio-opetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	59	59	46	78 %	24	192 %
Toimintamenot	-997	-997	-953	96 %	-942	101 %
Toimintakate	-938	-938	-907	97 %	-918	99 %

Kaikilla lukion opiskelijoilla on ollut opiskelukäytössä syksystä 2016 lähtien oma henkilökohtainen tietokone, jonka hankintaa kaupunki on tukenut rahallisesti 240 eurolla. Sähköiset ylioppilaskokeet on otettu syksystä 2016 lähtien vaiheittain käyttöön siten, että viimeisetkin ylioppilaskirjoitusten kokeet on suoritettu tietokoneella kevästä 2019 lähtien. Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin on valmentauduttu muuttamalla myös opiskeluaikaiset kurssikokeet sähköisiksi. Tällä hetkellä kaikki kurssikokeet tehdään sähköisesti. Lukion markkinointia on tehostettu voimakkaasti kuluneena lukuvuonna. Lukioon tulleiden määrä on ollut kahtena edellisvuosina suurempi kuin sitä edeltäneinä vuosina.

Uuden opetussuunnitelman käyttöönotossa on keskitytty opiskelijoiden osallistamisen lisäämiseen mm. käynnistämällä tiimitoiminta. Lisäpanostuksia on tehty myös opinto-ohjaukseen ja opiskelijoiden tukitoimiin.

Syksyllä 2016 käyttöön otettu lukion opetussuunnitelma uusitaan jo syksystä 2021 lähtien. Syksyllä 2019 julkaistiin valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet ja niiden pohjalta on syksyllä 2019 ryhdytty laatimaan paikallista opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelman laadinta toteutetaan yhdessä Oulun eteläisen alueen lukioiden kautta Eleven+ tutoropettajat -hankkeen kautta. Hanke on saanut opetushallitukselta avustusta 32 402 euroa.

Opiskelijat	TA 2019	TP 2019
	105	110

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Hyvinvointilautakunta						
Toimintatuotot	606	606	549	91 %	544	101 %
<u>Toimintamenot</u>	<u>-3 016</u>	<u>-3 016</u>	<u>-3 042</u>	<u>101 %</u>	<u>-2 970</u>	<u>102 %</u>
Toimintakate	-2 410	-2 410	-2 494	103 %	-2 426	103 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Hyvinvointilautakunta						
Kirjastopalvelut	-423	-423	-409	97 %	-417	98 %
Liikuntapalvelut	-857	-857	-1 051	123 %	-987	107 %
Kulttuuripalvelut	-224	-224	-212	95 %	-197	108 %
Nuorisotyö	-226	-226	-172	76 %	-183	94 %
<u>Työllistämispalvelut</u>	<u>-680</u>	<u>-680</u>	<u>-649</u>	<u>96 %</u>	<u>-643</u>	<u>101 %</u>
Toimintakate, yhteensä	-2 410	-2 410	-2 494	103 %	-2 426	103 %

Hyvinvointilautakunnan tulosityksiköiden toimintaa leimasivat henkilöstövaihdoksista johtuneet vaihtelut toiminnassa.

Talousarvion menoihin on valtuuston päätöksellä tehty lisäys palkkamenoihin, liittyen vuoden 2018 palkankorotuksiin. Työehtosopimukseen liittyvä ns kertaerä maksettiin tammikuussa 2019, mutta kustannusvaikutus on huomioitu vuoden 2018 menoissa. Kertaerää ei oltu huomioitu talousarviota laadittaessa.

Kokonaisuus toteutui talousarviossa odotettua paremmin. Valitettavasti tulosalue kohtaisesti liikuntatoimen osalta toteutuma oli odotettua heikompi. Onkin syytä tarkastella nykyisiä toimintoja erityisesti tuotto-odotusten suhteen, tulevia talousarvioita laadittaessa. Henkilöstömenojen kasvussa sijaisten käyttö on erityisesti liikuntapaikoilla ollut merkittävää ja lomarahoihin sekä jaksotettuihin palkkamenoihin on kulunut rahaa oletettua enemmän.

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastonjohtaja Sari Seitajärvi

Kirjastopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	18	18	29	164 %	18	160 %
Toimintamenot	-441	-441	-439	100 %	-435	101 %
Toimintakate	-423	-423	-409	97 %	-417	98 %

Pääkirjasto oli avoinna maanantaista perjantaihin klo 10:00 – 19:00, kirjastoauto liikennöi viitenä päivänä viikosta, myös kesällä. Kirjasto oli avoinna lauantaisin keväällä ja syksyllä, yksi lauantaista oli Taiteidenyö, jolloin kirjasto oli auki perinteiseen tapaan keskiyöhön saakka. Myyntipalvelut jatkuivat entisellään eli kirjastoautopalvelua myytiin yksi päivä viikossa Raaheen ja kirjastonjohtajapalvelut Pyhännälle.

Fyysisten lainojen määrä nousi selvästi verrattuna huonoon vuoteen 2018. Sähköisten aineistojen lainaus pomppasi.

Kirjasto	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lainojen määrä, pääkirjasto	82271	90 000	90 784
Lainojen määrä, kirjastoauto (sis. Vihanti)	43254	46 000	42 429
Lainan hinta	3,3	3,2	3,05 (2,9)
Lainat/asukas	18,3	19	19,9 (20,75)
Hankintojen määrä	4143	4 200	5239
Fyysiset käynnit/asukas	8,3	10	8,3
Aukiolotunnit	2998,83	3 000	3520,45
e-Aineiston lainaus	2209	3000	5975
Tapahtumat	114	100	108

Fyysistä aineistoa kirjastossa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 83554 kpl, sisältäen kirjoja, kuva- ja äänitallenteita, karttoja, mikrofilmejä, lehtiä jne. Kirjaston hankintojen määrä oli korkea, koska asiakkaiden tuomat erinomaiset kirjalahjoitukset ovat mukana luvussa.

Haapavesi liittyi uuteen Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteiseen eKirjastoon. Asiakkaiden käytössä on siis kokoelma e-kirjoja, e-äänikirjoja, Naxos musiikkietokanta, Flipster ulkomaisten lehtien tietokanta ja ePress-kotimainen sanomalehtitietokanta ja eMazs-kotimainen aikakauslehtitietokanta, Rockway -musiikin opetustietokanta ja Viddla -elokuvatietokanta.

Lukuhetket hoitolaitoksissa jatkuivat. Kirjastolla oli lapsille satuhetkiä ja aikuisille lukupiiri sekä kaksi novellikoukua. MLL:n perhekahvilassa käytiin vinkkaamassa kirjoja. Kirjasto osallistui Lasten kulttuuriviikkoihin, Lainan päivään ja Taiteiden yöhön. Kirjastossa vieraili haitariduo Nurmosta, kesän aluksi pidettiin Ilkka Mattilan Mysteerinmurtajien julkkarit, Taiteidenyössä esiintyi Band-A ja loppusyksystä oli Heikki Lahnaoan ja Janne Nevalan kirjastokeikka. Kirjastolla oli kolme Open mick-tapahtumaa, Halloween-tapahtuma ja teknisen toimen järjestämä Tuulivoimapäivä.

Koulu yhteistyötä toteutettiin pitämällä 7. luokille kirjastonkäytönopetukset ja kirjavinkkaukset 8.luokille. Lisäksi opastettiin kaikki eskarit ja ekaluokkalaiset kirjaston käyttöön ja vinkattiin osalle alakoululuokista. Kirjailijavieraana koko perusopetukselle kävi kirjaston kustantamana Magdalena Hai. Lukemisen tärkeydestä käytiin puhumassa yläkoulun seiskojen ja Vattukylän vanhempainilloissa. Lisäksi pidettiin lukiolla ja yläkoulussa tietoisuuksia eKirjastosta. Kirjastolla on menossa AVI:n rahoittama ”Kuka kurja ryösti vaaleanpunaisen dinosauruksen – tiedonhakuja ja lisättyä todellisuutta kirjastossa” -hanke, jossa opetetaan VR:n keinoin kirjastonkäyttöä ja tiedonhakuja, tässä vaiheessa lähinnä alakoululaisille.

Kirjastossa oli 9 taidenäyttelyä, joista Oulun aluetaidemuseon näyttelyt järjestettiin yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntasiihteeri Kati Mäntylä

Liikuntapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	305	305	244	80 %	242	101 %
Toimintamenot	-1 162	-1 162	-1 295	112 %	-1 229	105 %
Toimintakate	-857	-857	-1 051	123 %	-987	107 %

Tuloja rasitti vuokratuottojen alhainen kertymä. Menojen nousu johtui palkkakustannusten noususta, sekä käyttömenojen kasvusta sekä sisäisiä vyörytysmenoista. Menojen tarkastelussa tulee myös huomioida, että uimahalli oli kesällä auki. Toinen toiminnallinen muutos oli alkuvuodesta hygieniasyistä (ilkkivalta) aiheutuneet seisokit ja puhdistustoimenpiteet uimahallin osalta. Jäähalli avattiin heinäkuun lopulla, suunniteltua aikaisemmin. Jäähallin toimintakate oli kuitenkin odotettua parempi.

Toiminnalliset tavoitteet

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä ja terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntapalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua liikuntatoimintaan. Liikuntapaikkojen kehittäminen sekä kunnossa pitäminen on edistänyt kuntalaisten kiinnostusta liikuntaa kohtaan, joka on näkynyt liikuntapaikkojen kävijämäärien kasvuna.

Palvelukuvaus:

- Ulkoliikuntapalvelut sisältävät latualueet, jääalueet, urheilukenttä, pesäpallokenttä, frisbeegolf, tenniskenttä, uimarannat sekä kiintorastiverkostot. Ulkoliikunta-alueiden kunnossapito toteutettiin henkilökunnan sekä yhteistyökumppaneiden toimesta, hiihtolatujen kunnossapito on hoidettu ostopalvelusopimuksella.
- Uimahalli- ja liikuntahallitoiminta hoidettiin liikuntapalveluiden henkilökunnan toimesta. Hallien käyttöaste ja kunnossapito ovat poikkeuksellisen korkeat ottaen huomioon henkilöstöresurssit.

- Jäähallitoiminnan kunnossapito on hoidettu liikuntapalveluiden henkilökunnan sekä yhteistyökumppaneiden toimesta, jäähallissa on järjestetty myös muita tapahtumia. Jäähalli oli avoinna 241 päivää.
- Kehitettiin uusia matalankynnyksen liikuntaryhmiä perheille sekä vähän liikkuville työikäisille.
- Järjestettiin erilaisia koko perheen tapahtumia.
- Kilpailutoimintaa järjestettiin yhteistyössä urheiluseurojen sekä muiden toimijoiden kanssa

KULTTUURIPALVELUT

Liikuntasihtööri Kati Mäntylä

Kulttuuripalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	28	28	38	133 %	25	150 %
Toimintamenot	-252	-252	-250	99 %	-222	113 %
Toimintakate	-224	-224	-212	95 %	-197	108 %

Saadut tuet ja avustukset jäivät edellisvuodesta 4.900 euroa. Menoissa sisäiset kiinteistömenot kasvoivat huomattavasti vuodesta 2018 (Kulttuurikirnu). Talousarvioon verrattuna ulkoisten asiantuntijapalveluiden käyttömenot alittivat selkeästi talousarviossa varatut menot.

Toiminnalliset tavoitteet

Kulttuuritoimi tuottaa kuntalaisille monenlaista kulttuuritoimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Kulttuuritoimi ohjaa lapset ja nuoret harrastusten/kulttuuritoiminnan pariin. Lisäksi huomioidaan kasvavan eläkeläisväestön kulttuuritarjonta. Kävijämäärät pysyivät edellisten vuosien tasolla. Tapahtumia on tarjottu avoimina yleisötilaisuuksina sekä suoraan päivähoidolle, kouluille ja ikäihmisille.

Palvelukuvaus:

- Järjestettiin yksittäisiä sekä isompia tapahtumakokonaisuuksia pääasiassa yhteistyössä eri tahojen kanssa eri ikäryhmille, esim. Lasten ja nuorten kulttuuriviikot, Taiteiden yö, konserteja ja tapahtumia.
- Museotoimintaa järjestettiin ja kehitettiin yhteistyössä Haapavesi-Seuran kanssa (ostopalvelusopimus).
- Kotiseututyö sekä kotiseutuarkistoa hoidettiin yhteistyössä Haapavesi-Seuran ja kirjaston kanssa.
- Yhteisötaideteos Päreikön näyttelyiden varauksien hoitaminen ja paikalleen laittaminen yhteistyössä nuorten työpajan kanssa.
- Kulttuurikeskus Kirnun varauksien hoitaminen yhteistyössä Jokihelmen opiston kanssa.

NUORISOTYÖ

Liikuntasihtööri Kati Mäntylä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Nuorisotyö						
Toimintatuotot	54	54	58	108 %	54	107 %
Toimintamenot	-280	-280	-230	82 %	-237	97 %
Toimintakate	-226	-226	-172	76 %	-183	94 %

Vaikka toiminnalliset tuotot jäivät sekä edellisvuodesta, että talousarviosta, valtiolta saadut arvioitua suuremmat tuet korjasivat tilannetta talousarvioon verrattuna. Edellisvuotta ja talousarviota pienemmät henkilöstömenot sekä pienemmät ulkoiset palvelukustannukset johtivat käyttömenojen kohdalla säästöihin, sekä talousarvioon että vuoteen 2018 verrattuna.

Toiminnalliset tavoitteet

Nuorisotyö tuottaa lapsille ja nuorille toimintaa yhteistyössä erilaisten toimintaryhmien, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Toiminnassa huomioidaan etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön laajenevaa toimintakenttää. Etsivä nuorisotyöntekijä ja yksilövalmentaja ovat verkostoituneet alueella hyvin ja järjestivät yhteistyössä ryhmätoimintoja.

Palvelukuvaus:

- Järjestettiin nuorisotalotoimintaa. Nuorisotalo on ollut avoinna nuorille kolmena iltana viikossa erityisnuorisotyöntekijän ja talo-ohjaajien työpanoksilla. Nuorisotalotoimintaa laajennettiin syksyksi 2019 alakouluikäisille kerran viikkoon, K16 illat sekä kerran kuukaudessa lauantai-illat. Nuorisotalo oli laajennettujen aukioloaikojen lisääntyessä syksyn aikana n. 60 tuntia enemmän avoinna.
- Etsivä nuorisotyö/erityisnuorisotyötä tehtiin yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. koulujen-/ lukion aulapäivystyksiä Jelpiverkon ja monialaisen yhteistyön puitteissa.
- Nuorisovaltuusto kokoontui 11 kertaa vuoden aikana, ja oli mukana järjestämässä tapahtumia.
- Järjestettiin erilaisia tapahtumia ja matkoja yhteistyössä eri tahojen kanssa, mm. nuorille suunnattu harrastetapahtuma Hehku, mopo tapahtuma, lasten Disco iltoja, lani tapahtumia sekä graffitityöpaja.
- Järjestettiin perhekeskeistä toimintaa erityisnuorisotyön sekä erilaisten tapahtumien kautta, esimerkiksi lasten kulttuuriviikot ja Folkin lasten päivä.
- Monialainen yhteistyö toteutui ja sitä kehitetään edelleen.
- Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui useamman kerran vuoden aikana. Ryhmä kokoaa tietoa paikkakunnan nuorista ja antaa tietoa toisilleen, jolloin mm. palveluihin ohjaaminen helpottui.

TYÖLLISTÄMISPALVELUT

Hallintojohtaja Eija Saarela

Työllistämispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	201	201	179	89 %	204	88 %
Toimintamenot	-881	-881	-828	94 %	-847	98 %
Toimintakate	-680	-680	-649	96 %	-643	101 %

Vahva työllisyyskehitys 2019 näkyi myös Haapavedellä. Samaan aikaan kaupungin tehostuneet työllistämispalvelut näkyivät myös tilinpäätöksessä, alentuneena työmarkkinatuen kuntaosuutena (240.872,50 vs 315.385,10). Työllistämistoimiin myönnettyjen rahojen maksatuksessa olevien viiveiden vuoksi, tuotot alittivat talousarviossa odotetun tason.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2019 JOULUKUUN LOPUSSA ELY-KESKUS: POHJOIS-POHJANMAA

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat			Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä									
Alavieska	1 100	8,4	92	56	36	...	11	34	13	
Haapajärvi	3 013	9,7	293	178	115	14	52	99	35	38	28	
Haapavesi	2 884	9,0	261	168	93	12	42	94	37	32	59	
Hailuoto	377	6,4	24	14	10	0	...	17	10	...	5	
Ii	4 234	12,6	533	336	197	25	64	200	104	62	42	
Kalajoki	5 477	7,8	428	255	173	11	51	176	58	41	51	
Kempele	8 335	8,2	681	372	309	20	105	229	109	57	90	
Kuusamo	6 615	9,9	652	449	203	19	100	286	90	50	135	
Kärsämäki	1 032	11,7	121	75	46	6	23	43	28	15	10	
Liminka	4 323	7,1	305	171	134	16	41	83	50	23	32	
Lumijoki	829	8,0	66	33	33	...	9	25	13	9	...	
Merijärvi	430	11,9	51	37	14	...	5	22	8	7	...	
Muhos	3 839	10,8	414	248	166	15	63	129	83	34	135	
Nivala	4 452	9,2	410	245	165	20	66	130	65	56	32	
Oulainen	3 121	11,9	372	247	125	16	69	109	69	56	58	
Oulu	97 818	12,0	11 727	6 902	4 825	420	2 042	3 278	3 009	1 242	2 378	
Pudasjärvi	3 040	12,9	391	275	116	...	35	200	50	81	93	
Pyhäjoki	1 271	8,8	112	70	42	...	16	38	15	9	41	
Pyhäjärvi	1 979	11,5	227	141	86	5	30	104	46	39	5	
Pyhäntä	667	10,0	67	39	28	...	10	28	9	7	21	
Raahе	10 302	13,4	1 376	799	577	69	281	368	195	152	390	
Reisjärvi	1 136	7,7	87	52	35	7	15	35	14	16	5	
Sievi	1 960	8,4	164	97	67	...	23	64	37	18	19	
Siikajoki	2 153	9,7	209	126	83	...	21	86	32	21	14	
Siikalatva	2 241	10,5	236	148	88	5	22	116	41	34	18	
Taivalkoski	1 662	13,8	230	149	81	11	25	123	34	27	14	
Tyrvävä	2 806	8,8	247	128	119	10	25	88	40	25	19	
Utajärvi	1 096	10,0	110	72	38	...	15	57	15	14	7	
Vaala	1 118	13,1	147	100	47	5	10	82	28	29	10	
Ylivieska	6 877	10,3	708	411	297	26	124	217	118	75	99	
Yhteensä	186 187	11,1	20 741	12 393	8 348	752	3 396	6 560	4 455	2 277	3 818	

KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA

Rehtori Anu Hultqvist

Kansalaisopiston johtokunta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Toimintatuotot	761	761	721	95 %	799	90 %
Toimintamenot	-1 730	-1 737	-1 722	99 %	-1 828	94 %
Toimintakate	-968	-976	-1 000	103 %	-1 030	97 %

Vuosi 2019 oli Jokihelmen opiston 12. työvuosi ja alueen kansalaispistotoiminnan 56. toimintavuosi. Joki-helmen opisto järjestää ylläpitämisluvan mukaista koulutusta, jonka tavoitteena on edistää kuntalaisten oppivaa ja aktiivista elämäntapaa, tukea kulttuuriin kasvamista, vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen elinvoimaa ja hyvinvointia sekä edistää alueen yhteisöllisiä voimavaroja. Koulutus painottuu taito- ja taideaineisiin, hyvinvointia ja terveyttä edistäviin aineisiin, tieto- ja viestintätekniikkaan sekä kieli- ja kulttuuriaineisiin. Lisäksi opisto järjestää maahanmuuttajien kotoutumista tukevaa koulutusta. (OPM Drno 219/532/2012).

Jokihelmen opisto on aktiivinen alueellinen toimija, monipuolisen vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen järjestäjä sekä merkittävä kulttuurin tuottaja. Jokihelmen opiston johtokunta hyväksyi uuden vision Iloa, hyvinvointia, sivistystä ja elämyksiä kaikenikäisille sekä strategiset tavoitteet 2022: Tuotamme oppimisen iloa, hyvinvointia ja elämyksiä kaikenikäisille; Olemme joustava, monipuolinen ja kehittyvä alueellinen kansalaisopisto; Olemme luotettava kumppani tulevaisuuden sivistys- ja hyvinvointikunnan kehittämisessä ja toteuttamisessa; Verkostoidumme aktiivisesti alueen muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteemme on onnistua yhdessä kuntalaisten ja kuntien kanssa. Laadukkaat kansalaisopistopalvelumme lisäävät alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja vetovoimaa.

Vuoden 2019 kokonaistuntimäärä oli 17 573 tuntia, mikä on 597 tuntia vähemmän kuin vuonna 2018. Tai-teen perusopetuksessa toteutettiin 3302 tuntia, mikä on 70 tuntia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vapaan sivistystyön kurssilaisia vuonna 2019 oli 11 327 henkilöä. Jokihelmen opistossa on tyypillistä, että sama opiskelija osallistuu useammalle kurssille. Opiskelijamäärä vuonna 2019 oli 4590. Opiskelua tapahtuu merkittävästi yli kuntarajojen, mikä osoittaa ihmisten liikkuvuutta Jokihelmen opiston alueella. Taiteen perusopetuksen opiskelijoita vuonna 2019 oli 596 henkilöä. Taiteen perusopetuksen kurssilaisia vuonna 2019 oli 1157 henkilöä, mikä osoittaa saman opiskelijan osallistumisen useammalle taiteen perusopetuksen kurssille.

Kehitimme toimintaamme v. 2019 Kumppanuuskampus -hankkeessa ja yhteistyössä. Kumppanuuskampus -yhteistyö tukee Haapaveden Opiston, Haapaveden lukion, Jokihelmen opiston ja Jokilaaksojen musiikkiopiston toimintaa. Yhteistyön tavoitteena on luoda yhteistyöoppilaitoksille toimintamalli, Kumppanuuskampus, joka tähtää oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön ja kumppanuuden toteuttamiseen opetustarjonnassa, henkilöstön osaamisen kehittämisessä sekä kulttuuritoimijoiden ja yritys yhteistyön tiivistämisessä. Vuonna 2019 on panostettu suunnitelmalliseen yhteistyöhön, kestävä kehityksen mukaiseen ajatteluun ja toimintaan arjessa sekä kestävä kehityksen suunnitelmaan. Jokihelmen opiston luentoja on välitetty reaaliaikaisesti live.kumppanuuskampus.fi sivujen kautta., joiden kautta luennot ovat tavoittaneet paljon yleisöä.

Osallistuimme Meri-Pohjolan opistopiirin järjestämiin henkilöstön täydennyskoulutuksiin (Opistotreffit, Kaamosseminaari) sekä Ketterä -hankkeen järjestämiin henkilöstökoulutuksiin.

Haapavedellä järjestettiin opetusta 108 tuntia arvioitua enemmän, koska kursseille on ollut kysyntää odotettua enemmän. Kansalaisopisto työn luonteen vuoksi joudumme tarjoamaan laajempaa opinto-ohjelmaa kuin olemme budjetoineet, koska kaikki suunnitellut kurssit eivät toteudu. Asiakasvirtoja on vaikea ennustaa. Kuitenkin valtionosuuksien vuoksi on turvattava minimituntimäärä.

Jokihelmen opiston tulos poikkesi talousarviosta 23 538 euroa yli budjetoidun. Ylitys johtui budjetoimattomista sisäisistä vuokrista (n. 15 000 euroa) sekä budjetoimattomasta lomarahasta. Lisäksi kurssimaksutulot toteutuivat vain 87 prosenttisesti. Talouden hallinnan kehittämistä jatkamme edelleen tehostetusti.

HAAPAVESI				
	TA 2019	Tot. 1-12/2019	Jäljellä	Tot.%
Vst-opetus				
Kunnan maksuosuus (vst-opetus)	0 €			
Muut tulot	136 000 €	127 960 €	8 040 €	94 %
Tuotot yhteensä	136 000 €	127 960 €	8 040 €	94 %
Toimintakulut	508 400 €	534 629 €	-26 229 €	105 %
Toimintakate	372 400 €	406 668 €	-34 268 €	109 %
Talousarviomuutos	7 250 €			
Toimintakate sis. TA muutos	379 650 €	406 668 €	-27 018 €	107 %
Kunnan maksuosuus (vst-opetus)	125 900 €	152 918 €	-27 018 €	121 %
Valtionosuus (arvio)/toimintakate	246 500 €	253 750 €	-7 250 €	-12 %
Hallinto				
Kunnan maksuosuus (hallinto)	84 600 €	82 920 €	1 679,92 €	98,01 %
Kunnan maksuosuus yhteensä	210 500 €	234 038 €	-23 538 €	111,2 %
Vahvistettu valtionosuus	248 300 €			
Vos erotus (vahvistettu-arvioitu)	1 800 €			
Vos erotus käytetään kattamaan kuluja v. 2019				
Opetustunnit	5763	5871	-108	101,9 %
Tuntihinta €/t (netto)	36,53 €	39,87 €	-3,34 €	109,1 %
Tuntihinta €/t (brutto)	79,30 €	83,09 €	-3,79 €	104,8 %
Opiskelijoita (netto)	2000	1731	269	86,6 %
Opiskelijoita (brutto)	6000	4490	1510	74,8 %

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019		Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	2 870	2 949	3 386	115 %	3 098	109 %
Toimintamenot	-2 672	-2 969	-3 153	106 %	-2 838	111 %
Toimintakate	198	-20	233	-1182 %	260	90 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019		Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Tekninen lautakunta						
Tekninen hallinto	-398	-398	-330	83 %	-326	101 %
Kiinteistöpalvelut	1 114	896	1 031	115 %	1 033	100 %
Yhdyskuntapalvelut	-517	-517	-408	79 %	-376	109 %
Entinen Vesi- ja viemärlaitos	0	0	-60	0 %	-71	85 %
Toimintakate yhteensä	198	-20	233	-1182 %	260	90 %

TEKNINEN HALLINTO

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019		Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Tekninen hallinto						
Toimintatuotot	4	4	45	1225 %	16	287 %
Toimintamenot	-402	-402	-376	93 %	-342	110 %
Toimintakate	-398	-398	-330	83 %	-326	101 %

Kustannusten alitus johtuu pääosiltaan henkilöstömuutoksiin liittyvistä palkkasäästöistä. Osa rakennuttamispäällikön kustannuksista on aktivoitu uuden koulun rakentamiskustannuksiin. Kaavoitukseen liittyvien töiden kustannuksia on osin katettu ulkopuolisen laskutuksen kautta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tekninen osasto hoitaa teknisen lautakunnan alaiset palvelut. Osaston tehtävänä on tuottaa taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja, jotka varmistavat turvalliset ja viihtyisät toimitilat kaupungin henkilöstölle ja käyttäjille, toimivan infrastruktuurin ja vetovoimaisen ympäristön. Kiinteistötoimessa keskitytään kiinteistöjen kunnossapitoon, turvallisuuden ja erityisesti sisäilman laadun seurantaan ja varmistamiseen.

Uuden yläkoulun hankesuunnittelu aloitettiin syksyllä 2018 WSP Finland Oy:n toimesta. Tavoitteena on aloittaa uuden yläkoulu/lukio hankkeen rakentaminen syksyllä 2020.

KIINTEISTÖPALVELUT

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	2 678	2 757	3 048	111 %	2 885	106 %
Toimintamenot	-1 565	-1 861	-2 017	108 %	-1 852	109 %
Toimintakate	1 114	896	1 031	115 %	1 033	100 %

Tulosalueella hoidetaan omassa käytössä olevien kiinteistöjen huoltopalvelu, kunnossapito ja Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy:n teollisuushallien tekninen hallinnointi ja huoltopalvelu. Toimintaan kuuluu myös palvelutehtävät, joita hallintokunnat voivat tilata palveluyksiköltä.

Tulojen kasvu johtuu keskeiseltä osaltaan kohonneista vuokratuotoista.

Kohonneita rakennusten kunnossapitokustannuksia on osin kompensoinut maksettujen vuokrien kustannusten lasku.

YHDYSKUNTAPALVELUT

Maanrakennuspäällikkö Paulos Tekka

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Yhdyskuntapalvelut						
Toimintatuotot	188	188	293	155 %	198	148 %
Toimintamenot	-706	-706	-701	99 %	-573	122 %
Toimintakate	-517	-517	-408	79 %	-376	109 %

Kadut ja puistot yksikön toiminta sisältää katujen, katuvalojen ja puistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluu haja-asutusalueen talviaurauksen järjestäminen ja yhdyskuntatekninen rakennuttaminen ja rakennustöiden valvonta Haapavedellä. Yksikkö on pääasiassa tilaajaorganisaatio ja suurin osa töistä kilpailutetaan ja teetetään yksityisillä urakoitsijoilla.

Toimintatuottojen lisäys selittyy kasvaneella puun myyntitulolla (+93.901 euroa vs 2018)

ENTINEN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tekninen johtaja Teemu Niemimäki

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma 2019	Toteuma-%	Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
Entinen Vesi- ja viemärlaitos						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	0	0	-60	0 %	-71	85 %
Toimintakate	0	0	-60	0 %	-71	0 %

Haapaveden kaupunki on yhtiöittänyt vesi- ja viemärlaitoksen 1.9.2017 alkaen Haapaveden Vesi Oy:ksi. Vuoden 2019 menot ovat aikaisempaan toimintaan liittyviä velvoitteita, joita ei ole siirretty Haapaveden Vesi Oy:lle (KuEL-eläkemenoperusteiset maksut ja Haapaveden Ympäristöpalvelut velvoitteet).

6.4 Määrärahojen toteutuminen

6.4.1 Tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA	TA2019	LTA2019	TA2019	TP2019	TP19 - TA19	%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	8 725 164	1 756 200	10 481 364	10 842 977	361 613	103,5 %
Maksutuotot	4 650 470	-1 382 830	3 267 640	3 664 268	396 628	112,1 %
Tuet ja avustukset	520 800	85 600	606 400	603 297	-3 103	99,5 %
Muut toimintatuotot	482 973	112 000	594 973	1 052 277	457 304	176,9 %
	14 379 407	570 970	14 950 377	16 162 820	1 212 443	108,1 %
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-27 489 653	-2 575 476	-30 065 129	-30 204 176	-139 047	100,5 %
Palkat ja palkkiot	-22 132 089	-2 141 264	-24 273 353	-24 167 783	105 570	99,6 %
Henkilösivukulut	-5 357 564	-434 212	-5 791 776	-6 036 392	-244 616	104,2 %
Eläkekulut	-4 596 077	-358 881	-4 954 958	-5 302 918	-347 960	107,0 %
Muut henkilösivukulut	-761 487	-75 331	-836 818	-733 475	103 343	87,7 %
Palvelujen ostot	-22 932 515	-290 326	-23 222 841	-23 683 590	-460 749	102,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 018 871	-194 904	-3 213 775	-3 364 451	-150 676	104,7 %
Avustukset	-5 306 928	2 024 820	-3 282 108	-3 156 928	125 180	96,2 %
Muut toimintakulut	-842 729	-217 233	-1 059 962	-1 087 723	-27 761	102,6 %
	-59 590 696	-1 253 119	-60 843 815	-61 496 868	-653 053	101,1 %
Toimintakate	-45 211 289	-682 149	-45 893 438	-45 334 048	559 390	98,8 %
Verotulot	21 148 000	-59 000	21 089 000	21 360 687	271 687	101,3 %
Valtionosuudet	24 138 101	300 000	24 438 101	24 588 916	150 815	100,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	302 000	0	302 000	140 392	-161 608	46,5 %
Muut rahoitustuotot	389 000	0	389 000	749 415	360 415	192,7 %
Korkokulut	-231 000	0	-231 000	-292 540	-61 540	126,6 %
Muut rahoituskulut	-200 000	-140	-200 140	-222 159	-22 019	111,0 %
	45 546 101		45 786 961	46 324 712	537 751	101,2 %
Vuosikate	334 812		-106 477	990 664	1 097 141	-930,4 %
Poistot ja arvonalentumiset			0			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 000 000	200 000	-1 800 000	-1 410 726	389 274	78,4 %
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0	
Arvonalentumiset	0	0	0	-153 469	-153 469	
Satunnaiset erät			0			
Satunnaiset tuotot			0	0	0	
Satunnaiset kulut			0	0	0	
Tilikauden tulos	-1 665 188,00		-1 906 477,00	-573 531	1 332 946	30,1 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 665 188		-1 906 477	-573 531	1 332 946	30,1 %

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely					
	TA 2019	TP 2019	Erotus, €	TP vs TA %	TP 2018
Kunnan tulovero	18 041 000,00	18 344 227,83	303 227,83	102 %	17 246 323,14
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 659 000,00	1 706 338,45	47 338,45	103 %	1 308 668,60
Kiinteistövero	1 389 000,00	1 310 121,09	-78 878,91	94 %	1 664 180,01
Muut verotulot					
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>21 089 000,00</i>	<i>21 360 687,37</i>	<i>271 687,37</i>	<i>101 %</i>	<i>20 219 171,75</i>

Kunnan tuloverokertymä ylitti merkittävästi talousarviossa odotetun kertymän. Talousarviossa huomioidut verotilitysten ongelmat, eivät toteutuneet täysimääräisesti. Vahva työllisyyskehitys vaikutti verotulojen lisäykseen, verrattuna vuoteen 2018.

Tuloveroprosentti oli 22,00 % vuonna 2019.

Kiinteistöverojen perusteet vuodelle 2019 olivat seuraavat:

Yleinen	1,05
Vakituiset asunnot	0,60
Muut asuinrakennukset	1,30
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00
Voimalaitokset	3,10
Rakentamattomat rakennuspaikat	3,00

6.4.2 Investointien toteutuminen

Investoinnit 2019		Toteutunut	Talousarvio	Poikkeama	Poikkeama-%
Khall	Maa- ja metsäalueet, netto	0	50 000	50 000	100 %
Khall	It- ja muu kalusto	0	50 000	50 000	100 %
Khall	Kuituhanke	0	1 300 000	1 300 000	100 %
Khall	Ruokahuollon kalusteet	0	0	0	
Khall	TOS-projekti	8 353	13 000	4 647	36 %
Hyvin.ltk	Lähiliikuntapaikat	0	25 000	25 000	100 %
Kou.ltk	Kalusto	84 079	107 000	22 921	21 %
Perust.ltk	IT	79 865	390 019	310 154	80 %
Perust.ltk	Kalusto	0	0	0	
Tekn.ltk	IT	0	10 000	10 000	100 %
Tekn.ltk	Kiinteistöjen remontointi	214 248	180 000	-34 248	-19 %
Tekn.ltk	Uusi koulu	161 591	4 000 000	3 838 409	96 %
Tekn.ltk	Vesistöjen tilan parantaminen	99 842	92 000	-7 842	-9 %
Tekn.ltk	Kylpyläsaari	99 820	50 000	-49 820	-100 %
Tekn.ltk	Katurakentaminen	198 327	200 000	1 673	1 %
Tekn.ltk	Kaupunkikuvan kehittäminen	23 464	20 000	-3 464	-17 %
Investoinnit yhteensä		969 590	6 487 019	5 517 429	85 %
Investointeihin saadut avustukset					
Uusi koulu					
Vesistöjen tilan parantaminen		90 049	45 000	45 049	100 %
Nettoinvestoinnit lautakunnittain					
Kaupunginhallitus		8 353	1 413 000	1 404 647	99 %
Perusturvalautakunta		79 865	390 019	310 154	80 %
Kasvatus- ja koulutuslautakunta		84 079	107 000	22 921	21 %
Hyvinvointilautakunta		0	25 000	25 000	100 %
Tekninen lautakunta		707 243	4 507 000	3 799 757	84 %
Kaikki yhteensä		879 540	6 442 019	5 562 479	86 %

Perusturvan investoinneista keskeinen osa on nykyisten järjestelmien päivitystä lakisääteiselle tasolle. Päivitysprojektista aiheutuu vuodelle 2019 kustannuksia, mutta merkittävä osa investointimenosta toteutuu vasta vuonna 2020.

Kiinteistöjen remonteissa on työllisyyspalveluiden Hakakujan toimipisteen peruskunnostus, johon AVI määräsi muutoksia kesken projektin toteutuksen. Lisävaatimukset kohdistuivat ensisijaisesti sosiaaliloihin ja niiden kalusteisiin, eli ns. kalliisiin neliöihin. Kylpyläsaaren päärakennuksen ja saunan rakentaminen ajoittui vuosille 2018 ja 2019. Päärakennuksen käyttöönotto ja saunan valmistuminen viivästyivät kesään 2019. Alla olevassa taulukossa on esitetty määrärahapäätökset eri vaiheissaan ja toteutuneet vuosittaiset kustannukset. Molempien investointien alustava toteuma on esitetty valtuustolle talousraportissa 2 (KValt 14.10.2019 55§). Alla olevassa taulukossa Kylpyläsaaren investoinnin määrärahat ja toteuma koko investoinnin ajalta.

	Talousarvio	Toteutunut
Talousarvio 2018, Kvalt 18.12.2017 §81	230 000	
Lisätalousarvio, Kvalt 26.3.2018 §7	90 000	
Toteuma 2018		-283 820
Talousarvio 2019, Kvalt 10.12.2018 §61	50 000	
Lisätalousarvio, Kvalt 10.6.2019 § 33	20 000	
Toteuma 2019		-99 820
Yhteensä	390 000	-383 640

6.4.3 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	TA 2019	TA 2019 + LTA	TP 2019
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	334 812	-106 477	990 664
Satunnaiset erät			0
Tulorahoituksen korjauserät			-27 892
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-6 279 844	-6 279 844	-969 590
Rahoitusosuudet investointeihin	45 000	45 000	90 049
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			171 556
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 900 032	-6 341 321	254 788
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	139 000	139 000	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	139 000	139 000	0
Lainakannan muutokset	4 416 850	4 856 850	-821 766
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 150 000	7 150 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 733 150	-2 733 150	-2 832 699
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	440 000	2 010 932
Oman pääoman muutokset			0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	890 782
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			0
Vaihto-omaisuuden muutos			0
Saamisten muutos			0
Korottomien velkojen muutos			0
Rahoituksen rahavirta	4 555 850	4 995 850	69 016
Rahavarojen muutos	-1 344 182	-1 345 471	323 803
Rahavarat 31.12.			8 044 937
Rahavarat 1.1.			7 721 134

6.4.4 Yhteenveto määrärahojen toteutumisesta sitovuustasolla

KÄYTTÖTALOUS (1.000 €)	Sitovuus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio + muutokset	Toteuma		Toteuma edell. vuosi	Toteuma-% vrt edell. vuosi
				2019	Toteuma-%		
Kaupunginvaltuusto	Netto	-62	-62	-40	64 %	-126	32 %
Keskusvaalilautakunta	Netto	0	0	5	0 %	2	308 %
Tarkastuslautakunta	Netto	-3	-3	0	0 %	0	0 %
Kaupunginhallitus	Netto	-1 846	-1 897	-2 086	110 %	-1 955	107 %
Rakennus- ja ympäristöltk	Netto	8	8	-34	-450 %	48	-71 %
Ympäristöterveysltk	Netto	-338	-338	-312	92 %	-327	95 %
Perusturvaltk	Netto	-26 456	-26 751	-26 232	98 %	-25 625	102 %
Kasvatus- ja koulutusltk	Netto	-13 319	-13 718	-13 374	97 %	-13 242	101 %
Kansalaisopiston johtokunta	Netto	-968	-976	-1 000	103 %	-1 030	97 %
Hyvinvointiltk	Netto	-2 410	-2 410	-2 494	103 %	-2 426	103 %
Tekninenltk	Netto	198	-20	233	-1182 %	260	90 %
TULOSLASKELMAOSA (1.000€)							
Verotulot	Brutto		21 089	21 361	101 %	20 219	106 %
Valtionosuudet	Brutto		24 438	24 589	101 %	24 524	100 %
Rahoitusnetto	Brutto		260	375	144 %	-18	N/A
INVESTOINTIOSA (1.000€)							
Kaupunginhallitus	Netto	1 413	1 413	8	1 %	4	206 %
Perusturvalautakunta	Brutto	203	390	80	20 %	13	599 %
Kasvatus- ja koulutusltk	Brutto	107	107	84	79 %	109	77 %
Hyvinvointiltk	Brutto	25	25	0	0 %	0	
Tekninenltk	Brutto	4 487	4 507	707	16 %	150	473 %
RAHOITUSOSA (1.000€)							
Antolainojen lisäys	Brutto	0	0	0		0	
Antolainojen vähennys	Brutto	139	139	0	0 %	585	0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto	7 150	7 150	0	0 %	7 000	0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto	-2 733	-2 733	-2 833	104 %	-3 365	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	Brutto	0	779	2 102		-6 289	-33 %

6.5 Tytäryhteisöjen toteutuma

Yhtiöiden numeraaliset tulokset on esitetty konserniyhteenvedossa kappaleessa 8.5.1.4

Kiinteistö Oy Haapa-asunnot

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on vuokra-asuntotarpeen tyydyttämiseksi omistaa, hallita ja ylläpitää Haapavedellä kiinteistöjä ja rakennuksia sekä vuokrata asuntoja asunnontarvitsijoille.

Tilikauden aikana on myyty rivitalokohde, Tanssikalliontie 11, josta on kirjattu luovutustappiota yhteensä 88.486,33 euroa. Lisäksi edellisen tilikauden aikana tulipalossa tuhoutuneen rivitalokohteen, Säisänkuja 4 B vakuutuskorvaus saatiin kuluvalle tilikaudelle, josta on kirjattu saadut vahinko- ja vakuutuskorvaukset yhteensä 192.802,00 euroa sekä poikkeuksellinen arvonalentuminen 51.243,96 euroa. Jotta yhtiön käyttöaste saadaan pysymään kohtuullisella tasolla, täytyy yhtiön vielä tehdä lisää kehittämistoimenpiteitä käyttöasteen parantamiseksi joko purkamalla tai myymällä tyhjiä huoneistoja sekä huolehtimalla asuntojen peruskunnosta.

Haapa-asuntojen liikevaihto 2019 jäi asetetusta tavoitteesta, mutta yhtiön tulos saavutti talousarviossa odotetun tason. Tulokseen vaikutti keskeiseltä osaltaan saatu vakuutuskorvaus.

Haapaveden Energia Oy

Vuonna 2019 Haapaveden Energia osti energiaa 31 269 MWh ja myynti oli vastaavasti 26 961 MWh. Verkostohäviöitä oli näin ollen 13,78 % eli 4308 MWh.

Lämmöntoimituksessa on ollut suhteellisen paljon häiriöitä. Lämmöntoimitushäiriöitä on ollut 8 kpl, joista verkostosta johtuvia 4 kpl ja lämpölaitoksesta johtuvia 4 kpl. Pitempiaikaiset häiriöt ovat johtuneet enimmäkseen lämpölaitoksen toimintahäiriöistä.

Haapaveden Energian liikevaihto oli talousarvion tason mukainen, mutta tulos jäi kustannusten kasvun vuoksi odotetusta. Haapaveden Energian tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen ja yhtiö maksoi kaupungille osinkoa 50.000 euroa vuoden 2019 aikana.

Nykyinen lämmönostosopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Tulevan lämmöntuotantotavan selvitystyö pitää aloittaa kuitenkin jo vuoden 2021 aikana.

Haapaveden Vesi Oy

Veden myynnin ja jäteveden käsittelyn määrät on pysytellyt kutakuinkin edellisvuoden tasolla ja toiminnan laatu on ollut talousvesiasetusten mukaista. Veden myynti vuonna 2019 oli 957 625 m³, joka on 1,45 % vähemmän kuin vuonna 2018. Laskuttamattoman veden osuus, joka koostuu vuodoista ja huuhteluista, oli 20 %. Jäteveden puhdistamolle toimitettu jäteveden määrä oli 365 315 m³, josta laskuttamattoman jäteveden osuus, joka johtuu lähinnä hulevesistä, oli 44 %. Verkostovuotoja on vuonna 2019 korjattu 30 kpl.

Vuoden 2019 kesällä valmistui putkiston osalta rinnakkaisvesijohto investointi Karhukankaalta-Taajamaan.

Haapaveden vesi Oy:n liikevaihto alitti talousarviossa odotetun, mutta yhtiön tulos oli budjetoitua parempi, joskin tappiollinen. Yhtiön taseessa olevan liikearvon alaskirjaus eliminoituu konsernitilinpäätöksessä ja siksi Vesi Oy:n tulosvaikutus konsernille on vahvasti positiivinen.

Haapaveden Teknologiakylä Oy

Haapaveden Teknologiakylä Oy on elinkeino- ja kiinteistöyhtiö. Yhtiö on perustettu vuonna 1989. Teknologiakylän toiminta tilikauden aikana on perustunut liiketilojen vuokraamiseen yrittäjien tarpeisiin. Haapaveden Teknologiakylä Oy toimi osatoteuttajana Yrittäjärinki 2.0 -hankkeessa, joka oli Leader-rahoitteinen yrittäjyyttä edistävä hanke. Hankkeen tavoitteena on toimenpiteillään parantaa Haapaveden pien- ja yksinyrittäjien yritysten tuottavuutta työhyvinvoinnin kehittämisen, yhteistoiminnan sekä sosiaalisen median kautta. Hanke jatkuu vielä vuoden 2020 puolelle. Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtajan lisäksi työskennellyt yksi vakituinen puolipäiväinen työntekijä. Yhtiöllä on vuokrattavana tiloja yhteensä 7500 krs^m². Tilat sijaitsevat Teknologiakylässä sekä Virastotalossa. Yhtiö tarjoaa tiloissa toimiville yrityksille sihteeripalveluja ja kokoustiloja.

Myyntituotot ja liikevaihtoon laskettavat tulot laskivat vuoteen 2018 verrattuna 53.000€. Suurin syy on Matkahuolto-liiketoiminnan myyminen pois kevään 2019 aikana, joka laski tuloja n. 35.000€. Myös vuokrausasteen laskeminen ja saamatta jääneet vuokratulot laskivat liikevaihtoa. Toimintojen uudelleenjärjestelyn kautta yhtiön vuositulos kasvoi ja ylitti talousarviossa odotetun tason.

Tulevaisuudessa yhtiön hallintoa on tarkoitus käyttää osana elinkeinohankkeiden pyörittämiseen. Tulevina vuosina pienet investoinnit ja korjauskulut rakennuksista tulevat mahdollisesti lisääntymään. Kiinteistöjen pieniä korjauksia joudutaan tekemään virastotalolla vuokralaisen pyynnöstä, ja Teknotalo 1:sen osalta kasvavat kustannukset näkyvät toimitilavastikkeissa. Yhtiön vapaita toimitiloja pitää pystyä markkinoimaan tehokkaammin yrittäjien käyttöön. Nykyisellä liikevaihdolla, yhtiön talous pystyy lyhentämään edellisten tilikausien tappiota maltillisen hitaasti ja kasvattamaan omaa pääomaa

Haapaveden Teollisuuskiinteistöt Oy

Teollisuuskiinteistöjen toiminta tilikauden aikana on perustunut toimitilojen vuokraamiseen yrittäjien ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Yhtiöllä on vuokrattavana toimitiloja yhdessätoista (11) kiinteistössä. Tilat sijaitsevat kaupungin keskustan tuntumassa teollisuusalueella ja Haapakosken kylässä. Vuokrausaste on erittäin hyvä, sen ollessa lähes 100% koko ajan.

Huhtikuussa 2019 yhtiö myi yhden kiinteistöistään kymmenen vuoden lunastussopimuksella. Yhtiön tilikauden tulos osoittaa tappiota 473.952,14 euroa. Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 440.283,32 euroa, eli talousarviossa odotettua enemmän. Yhtiön tilikauden tappio johtuu suurimmaksi osaksi virheellisen poisto-ohjelman mukaisesta kirjauksesta. Yhtiöllä on käytössä tasapoistosuunnitelma menojäännöspoistosuunnitelman sijaan. Korjauskirjaus aikaisempina vuosina tehdyistä poistoista on kirjattu vuoteen 2019. Tasapoistosuunnitelma-ohjelmaa katsoessa, ja tasapoistosuunnitelman ollessa 10 vuotta useimmissa kiinteistössä, nykyisillä kiinteistömäärillä ja omistuksilla yhtiöllä on mahdollisuus alkaa tekemään tilikauden voittoa vuodesta 2024 eteenpäin nykyisillä vuokratuotoilla ilman muita suuria investointeja ja/tai lisälainaa.

Vuokrasaatavia viimeisen kolmen vuoden ajalta kirjattiin tappioksi. Vuokratulojen väheneminen vuoteen 2018 verrattuna oli noin 40.000€. Toimitilakulut ovat laskeneet n. 50.000€ johtuen lähinnä mm. yhden kiinteistön myymisestä ja siitä ettei isompia korjaustoimenpiteitä ole suoritettu kiinteistöissä vuoden 2019 aikana. Sähkömaksut ovat kasvaneet edellisvuoteen 18.000€, joka johtuu sähkön siirtomaksujen noususta.

Yhtiöllä on tarve aloittaa uuden vastaanottohallin rakentaminen Jouhtenenmäen teollisuusalueelle. Vastaanottohallin hinta on lasketettu ja sen kokonaiskustannusarvio on n. 815 neliön vastaanottohallille on 915.000€. Uusi vastaanottohalli on kuitenkin tarkoitus toteuttaa ennakkomarkkinoinnin ja vuokralaisten aiesopimusten kautta, vuokratuottojen turvaamiseksi.

Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Kaupungin laskelmat

TUOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 842 977,01		6 489 895,80	
Maksutuotot	3 664 268,11		3 335 951,65	
Tuet ja avustukset	603 297,15		669 208,54	
Muut toimintatuotot	1 052 277,45	16 162 819,72	767 194,58	11 262 250,57
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-30 204 175,54		-28 185 893,19	
Palkat ja palkkiot	-24 167 783,18		-22 310 112,89	
Henkilösivukulut	-6 036 392,36		-5 875 780,30	
Eläkekulut	-5 302 917,81		-5 068 187,54	
Muut henkilösivukulut	-733 474,55		-807 592,76	
Palvelujen ostot	-23 683 590,44		-20 572 965,49	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 364 450,63		-3 221 627,72	
Avustukset	-3 156 928,25		-3 105 859,08	
Muut toimintakulut	-1 087 723,16	-61 496 868,02	-596 628,46	-55 682 973,94
Toimintakate		-45 334 048,30		-44 420 723,37
Verotulot	21 360 687,37		20 219 171,75	
Valtionosuudet	24 588 916,00		24 523 721,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	140 392,05		131 142,08	
Muut rahoitustuotot	749 415,32		877 107,24	
Korkokulut	-292 539,91		-293 858,36	
Muut rahoituskulut	-222 158,53	375 108,93	-732 767,94	-18 376,98
Vuosikate		990 664,00		303 792,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 410 725,69		-1 671 014,56	
Kertaluonteiset poistot				
Arvonalentumiset	-153 469,29	-1 564 194,98	-124,93	-1 671 139,49
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		-573 530,98		-1 367 347,09
Tilikauden yli-/alijäämä		-573 530,98		-1 367 347,09

Rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	990 664,00	303 792,40
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-27 892,11	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-969 589,67	-1 843 039,02
Rahoitusosuudet investointeihin	90 049,35	42 960,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	171 556,11	1 524 483,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>254 787,68</u>	<u>28 196,43</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	584 871,47
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	584 871,47
Lainakannan muutokset	-821 766,32	-2 654 342,71
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	7 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 832 698,60	-3 365 060,63
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 010 932,28	-6 289 282,08
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	890 781,93	835 683,70
Rahoituksen rahavirta	69 015,61	-1 233 787,54
Rahavarojen muutos	323 803,29	-1 205 591,11
Rahavarat 31.12.	8 044 937,47	7 721 134,18
Rahavarat 1.1.	7 721 134,18	8 926 725,29

Tase

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT	36 433 933,40	37 262 252,06
I Aineettomat hyödykkeet	2 494 399,55	2 604 129,73
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	2 369 274,76	2 398 777,48
3. Tietokoneohjelmistot	125 124,79	205 352,25
4. Ennakkomaksut	0,00	0,00
II Aineelliset hyödykkeet	18 039 379,47	18 560 662,14
1. Maa- ja vesialueet	3 497 103,36	3 501 413,30
2. Rakennukset	11 657 811,21	11 902 737,48
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 277 941,97	2 611 048,17
4. Koneet ja kalusto	164 666,96	344 507,23
5. Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
6. Ennakkomaksut ja ja keskeneräiset hankinnat	441 855,97	200 955,96
III Sijoitukset	15 900 154,38	16 097 460,19
1. Osakkeet ja osuudet	15 840 415,51	16 037 721,32
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
3. Muut lainasaamiset	0,00	0,00
4. Muut saamiset	59 738,87	59 738,87
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	179 354,97	181 027,04
1. Valtion toimeksiannot	0,00	1 989,00
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	179 354,97	177 909,08
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	1 128,96
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 423 806,58	18 780 975,48
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset	10 378 869,11	11 059 841,30
Pitkäaikaiset saamiset	8 265 566,24	8 516 320,30
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00
2. Lainasaamiset	8 078 356,90	8 137 543,30
3. Muut saamiset	157 965,26	349 532,92
4. Siirtosaamiset	29 244,08	29 244,08
Lyhytaikaiset saamiset	2 113 302,87	2 543 521,00
1. Myyntisaamiset	1 090 710,70	1 295 933,52
2. Lainasaamiset	77 186,40	52 186,40
3. Muut saamiset	670 417,62	429 827,94
4. Siirtosaamiset	274 988,15	765 573,14
III Rahoitusarvopaperit	7 650 015,41	7 220 368,67
1. Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7 650 015,41	7 220 368,67
IV Rahat ja pankkisaamiset	394 922,06	500 765,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	55 037 094,95	56 224 254,58

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
A OMA PÄÄOMA	18 810 383	19 383 913,86
I Peruspääoma	15 747 106	15 747 106,40
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 636 807	5 004 154,55
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-573 531	-1 367 347,09
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	0	0,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	248 238	262 108,91
1. Valtion toimeksiannot	0	1 989,00
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	248 238	260 119,91
3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0,00
E VIERAS PÄÄOMA	35 978 474	36 578 231,81
I Pitkäaikainen	9 764 419	11 769 294,06
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 250 839	11 166 396,05
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0,00
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	513 580	602 898,01
II Lyhytaikainen	26 214 055	24 808 937,75
1. Joukkovelkakirjalainat	0	0,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 615 557	16 532 698,60
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	557546,33	546 614,05
5. Saadut ennakot	27 358	229 702,98
6. Ostovelat	2 445 855	2 162 487,99
7. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 232 058	736 533,76
8. Siirtovelat	4 335 681	4 600 900,37
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	55 037 095	56 224 254,58

7.2 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	2019	2018
Toimintatuotot	33 053 442,26	27 936 868,12
Toimintakulut	-77 883 097,15	-72 355 079,87
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2 311,60	1 545,98
Toimintakate	-44 827 343,29	-44 416 665,77
Verotulot	21 241 502,41	20 097 809,31
Valtionosuudet	27 134 352,63	27 154 527,20
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	29 061,17	45 221,52
Muut rahoitustuotot	693 207,12	564 418,43
Korkokulut	-374 644,58	-373 054,31
Muut rahoituskulut	-242 629,67	-796 469,05
Vuosikate	3 653 505,79	2 275 787,33
Poistot ja arvonalentumiset	-3 660 967,27	-3 641 156,82
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 660 967,27	-3 641 156,82
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	302 431,26
Tilikauden tulos	-7 461,48	-1 062 938,23
Tilinpäätössiirrot	-1 402,35	-6 385,96
Laskennalliset verot	-91 537,03	-40 357,74
Vähemmistöosuudet	24 614,96	21 787,39
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 785,90	-1 087 894,54

Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 653 505,79	2 275 787,32
Satunnaiset erät	0,00	302 431,26
Tilikauden verot	-90 575,96	-85 229,41
Tulorahoituksen korjauserät	-30 422,66	-128 793,41
	<u>3 532 507,17</u>	<u>2 364 195,76</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 314 924,56	-5 171 761,89
Rahoitusosuudet investointeihin	580 485,43	47 909,83
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	234 246,97	1 920 935,76
	<u>-3 500 192,16</u>	<u>-3 202 916,30</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	32 315,01	-838 720,54
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-18 954,03	-1 377,89
Antolainasaamisten vähennykset	32 916,73	268 446,09
	<u>13 962,70</u>	<u>267 068,20</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 178 614,44	9 794 900,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 849 524,08	-4 895 789,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 941 816,91	-6 028 530,59
	<u>270 907,27</u>	<u>-1 129 420,45</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen ja pääomien muutokset	-12 263,19	4 902,41
Vaihto-omaisuuden muutos	376,29	17 196,96
Saamisten muutokset	182 926,29	1 038 058,40
Korottomien velkojen muutokset	699 389,46	211 753,47
Muut maksuvalmiuden muutokset	870 428,85	1 271 911,24
	<u>1 155 298,82</u>	<u>409 558,99</u>
Rahoituksen rahavirta	1 155 298,82	409 558,99
Rahavarojen muutos	1 187 613,83	-429 161,55
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	13 882 148,47	12 694 534,64
Rahavarat 1.1.	12 694 534,64	13 133 700,29
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat	0,00	-10 004,12

Konsernin taselaskelma

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	49 647 159	49 867 079
Aineettomat hyödykkeet	2 926 890 [■]	3 035 421
Aineettomat oikeudet	224 739	276 700
Muut pitkävaikutteiset menot	2 650 922	2 698 900
Ennakkomaksut	51 230	59 821
Aineelliset hyödykkeet	42 498 393 [■]	42 600 459
Maa- ja vesialueet	4 467 200	4 311 270
Rakennukset	25 746 154	26 878 994
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 314 919	8 874 236
Koneet ja kalusto	1 582 188	1 571 792
Muut aineelliset hyödykkeet	6 947	10 041
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 380 986	954 127
Sijoitukset	4 221 875	4 231 200
Osakkuusyhteisöosuudet	226 203	223 795
Osakkeet ja osuudet	3 631 539	3 629 309
Muut lainasaamiset	1 855	2 338
Muut saamiset	362 278	375 757
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	575 251	440 113
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 389 450	18 406 006
Vaihto-omaisuus	223 473	227 639
Saamiset	5 283 828	5 483 832
Pitkäaikaiset saamiset	408 753	661 003
Lyhytaikaiset saamiset	4 875 075	4 822 829
Rahoitusarvopaperit	7 834 903	7 392 996
Rahat ja pankkisaamiset	6 047 246	5 301 538
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 611 859	68 713 198

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	16 702 612	16 776 996
Peruspääoma	15 747 106	15 747 106
Arvonkorotusrahasto	0	0
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 708	2 708
Ylikurssirahasto	50 840	50 840
Muut omat rahastot	1 151 033	1 149 630
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-173 289	914 605
Tilikauden yli-/alijäämä	-75 786	-1 087 895
VÄHEMMISTÖOSUUDET	477 259	489 358
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	509 673	585 415
Muut pakolliset varaukset	509 673	585 415
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	645 695	522 820
VIERAS PÄÄOMA	51 276 620	50 338 610
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	18 364 421	18 902 592
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 282 631	2 113 936
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	19 113 728	18 304 651
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 556 182	17 154 851
Lainat julkisyhteisöiltä	0	603 185
Lainat muilta luotonantajilta	557 546	546 614
Saadut ennakot	39 073	241 665
Ostovelat	3 575 542	3 095 276
Muut velat	1 580 020	1 137 424
Siirtovelat	6 156 799	6 379 622
Laskennalliset verovelat	164 406	163 444
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	69 611 859	68 713 198

8. Liitetiedot

8.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu kuntalain, kirjanpitolain ja -asetuksen sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

8.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Alle 10 000 euron hankinnat on merkitty kuluksi.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset (käyttöomaisuusosakkeet) on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät (lainasaamiset ja muut saamiset) on kirjattu hankintamenoon, joka vastaa sopimusten mukaisesti kertyvää pääomaa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisopimusten käsittely

Haapaveden kaupungilla on vuonna 2019 ollut useita koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimuksilla pitkäaikaisten lainojen vaihtuvia korkoja on sidottu kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Vuonna 2015 tehdyistä

koronvaihtosopimuksista toinen on voimassa 9.11.2020 saakka ja toinen 9.11.2035 saakka. Vuonna 2017 alkanut koronvaihtosopimus on voimassa 12.10.2020 saakka.

Valuuttamääräiset erät

Kaikki luvut on ilmoitettu euromääräisinä ja niitä ei ole muutettu valuuttakurssien mukaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

8.2 Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

8.2.1 Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu tilikauden aikana.

8.2.2 Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

8.2.3 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Poistoaikojen osalta sekä kaupungissa että konsernissa on Hallinto- ja laitosrakennusten poistoaikana 2019 käytetty 50 vuotta, kun se vuoden 2017 tilinpäätöksessä oli 30 vuotta (Kvalt 18.02.2019 § 6). Muutoksen vaikutuksesta vuoden 2018 poistot kaupungin tilinpäätöksessä olivat 283 256,50 euroa pienemmät, kuin aiemmin käytetyllä 30 vuoden poistoajalla laskettuna.

Vuoden 2019 alusta Pyhännän kunta liittyi sosiaalipalveluiden osalta Sosiaali- ja terveystieteiden keskeisiin palveluihin Helmeen. Tästä johtuen sekä tuloissa ja menoissa on kasvua, liittyen kyseiseen toimintaan. Vuoden 2019 aikana ei kaupunkikonsernin toiminnassa ollut muita lukujen vertailtavuuteen vaikuttavia merkittäviä muutoksia.

8.2.4 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tilikauden tuottoihin ja kuluihin ei sisälly sellaisia aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja, joiden voisi katsoa merkittävästi vaikuttavan tulokseen.

8.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

8.3.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kuntalain, kirjanpitolain ja -asetuksen sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Haapaveden Kanteletaloa, jossa ei ole ollut toimintaa vuonna 2019 ja jonka yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Yhdistelemättä on jätetty Kirjanpitolain 6. luvun 3. pykälän perusteella osakkuusyhteisöihin kuuluva Kiinteistö Oy Haapaveden Kauppa-Matti, jossa kaupungin omistusosuus vuoden 2016 lopussa oli 21,2 %. Lisäksi yhdistelemättä on jätetty Kiinteistö Oy Haapatori, jossa kaupungin omistusosuudeksi muodostui 21,05 % vuonna 2014 tehdyn osakekaupan myötä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat ja konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä vuodesta 2017 alkaen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Haapaveden kaupunki vaihtoi talousohjelman, jolla konsernitilinpäätös laaditaan vuoden 2017 tilinpäätöksen tekemistä varten. Ohjelman käyttöönottovaiheessa huomattiin, että Koy Ehtala, Koy Vienola, Koy Haapaveden Kuntotalo, Koy Hakakuja ja Koy Haapaveden Haapavedentie 2 osalta rakennusten poistoja ei ole aikaisemmin oikaistu.

Kaupunkikonsernin kiinteistöistä on 5.12.2018 valmistunut OP-kiinteistökeskuksen laatima kiinteistöarvojen arviokirja. Valtuustokäsittelyn (Kvalt 18.02.2019 § 6) yhteydessä päätettiin, että arviokirjan perusteella tarvetta kertaluonteiselle poisto-oikaisulle ei ole. Valtuuston käsittelyn yhteydessä päätettiin Hallinto- ja laitosrakennusten poistosuunnitelman muutoksesta siten että

aikaisemman 30 vuoden sijaan ko rakennusten poistoajaksi tulee 50 vuotta. Muutos otettiin käyttöön konsernitilinpäätöksessä vuonna 2018.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

8.3.2 Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

8.3.3 Poikkeavat tilikaudet

Tytäryhteisöillä on samat tilikaudet.

8.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

8.4.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	4 409 748,64	4 523 033,20	4 283 828,48	4 334 121,30
Sosiaali- ja terveystuotot	20 518 144,59	15 302 603,62	9 338 907,48	4 599 301,23
Opetus- ja kulttuurituotot	2 551 756,41	2 466 779,60	1 940 737,29	1 866 877,50
Yhdyskuntatuotot	485 019,87	446 884,08	599 346,47	461 950,54
Muut tuotot	5 088 772,75	5 197 567,62	0,00	0,00
<i>Toimintatuoto yhteensä *)</i>	<i>33 053 442,26</i>	<i>27 936 868,12</i>	<i>16 162 819,72</i>	<i>11 262 250,57</i>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

8.4.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2019	2018
Kunnan tulovero	18 344 227,83	17 246 323,14
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 310 121,09	1 308 668,60
Kiinteistövero	1 706 338,45	1 664 180,01
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>21 360 687,37</i>	<i>20 219 171,75</i>

8.4.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	24 441 473,00	24 367 294,00
<i>Siiitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)</i>	<i>7 255 677,00</i>	<i>7 198 116,00</i>
<i>Siiitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	147 443,00	156 427,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>24 588 916,00</i>	<i>24 523 721,00</i>

8.4.4 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	15 986 312,43	13 444 900,69
Muiden palvelujen ostot	7 697 278,01	7 128 064,80
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>23 683 590,44</i>	<i>20 572 965,49</i>

8.4.5 Valtuustoryhmille annetut tuet

Vuonna 2018 ja 2019 kaupunki ei maksanut tukea valtuustoryhmille.

8.4.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

HYÖDYKERYHMÄ	KUNTAJAOSTON SUOSITUS		POISTOSUUNNITELMA	
	TASAP.	MENOJÄÄNN.P.	TASAP.	MENOJÄÄNN.P.
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	3 - 5 v		5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5 v		5 v	
Tietokoneohjelmistot	3 - 5 v		3 v	
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoja		ei poistoja	
Rakennukset				
Asuinrakennukset	30 - 50 v	5 - 10 %	40 v	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 - 50 v	5 - 10 %	50 v	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v	10 - 15 %	20 v	
Vesi- ja viemärlaitosrakennukset	20 - 30 v	10 - 15 %	30 v	
Taloussrakennukset	15 - 20 v	15 - 20 %	15 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet ja torit	15 - 20 v	15 - 20 %	20 %	
Puistot ja leikkipaikat	15 - 20 v	15 - 20 %	20 %	
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 v	10 - 20 %	20 %	
Valaistut ladut	15 - 20 v	15 - 20 %	20 %	
Ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 v	15 - 20 %	20 %	
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	10 - 20 v	15 - 25 %	15 %	
Vesijohtoverkot	30 - 40 v	7 - 10 %	7 %	
Viemäriverkot	30 - 40 v	7 - 10 %	7 %	
Muut kiinteät koneet ja laitteet	10 - 15 v	20 - 25 %	20 %	
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet	5 - 10 v	25 - 30 %	5 v	
Palo- ja sammutusautot	5 - 10 v	25 - 30 %	10 v	
Liikkuvat isot työkoneet	5 - 10 v	25 - 30 %	10 v	
Kevyet koneet	5 - 10 v	25 - 30 %	5 v	
Atk-laitteet	3 - 5 v	30 - 40 %	3 v	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v	20 - 30 %	5 v	
Muut laitteet ja kalusto	3 - 5 v	30 - 40 %	3 v	
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja		ei poistoja	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoja		ei poistoja	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja		ei poistoja	
Poistojen aloittaminen				
Valmistumiskuukausi	1 - 6	7 - 12		
Poisto 1. vuodelta	100 %	50 %		

Erityiset menettelyt

Mikäli muihin pitkävaikutteisiin menoihin kirjataan esimerkiksi avustus toisen kirjanpitovelvollisen omistukseen jäävään hyödykkeeseen, poistoaika on vastaava kuin oman hyödykkeen poistoaika, kuitenkin enintään 20 vuotta.

Hankittaessa käytettyä hyödykettä poistoaika on sen valmistumisesta alkaen laskettu jäljellä oleva poistoaika, kuitenkin vähintään puolet yllä olevasta uuden hyödykkeen poistoajasta.

Hyödykkeeseen tehdyn perusparannuksen poistoaika on puolet vastaavan uuden hyödykkeen poistoajasta. Jos hyödyke, esimerkiksi rakennus, peruskorjataan täydellisesti, käytetään kuitenkin täyttä poistoaikaa.

Mikäli EU-rahoitteisissa hankkeissa rahoituspäätös edellyttää käytettävän yllä olevasta poikkeavaa poistoaikaa, käytetään rahoituspäätöksen edellyttämää poistoaikaa.

Pienhankintaraja

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kaupungissa kirjattu vuosikuluiksi.

8.4.7 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutos	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkomaksut 1.1.	523 751,66	570 850,39	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella		0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	31 965,84	47 098,73	0,00	0,00
<i>Potilasvahinkomaksut 31.12</i>	<i>491 785,82</i>	<i>523 751,66</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muut pakolliset varaukset 1.1.	61 663,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella		61 663,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	43 775,90	0,00	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset 31.12.</i>	<i>17 887,10</i>	<i>61 663,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>509 672,92</i>	<i>585 414,66</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

8.4.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	13 389,86	2 210,00	23 108,06	2 210,00
Rakennusten myyntivoitot	50 654,78	0,00	45 860,14	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	281,65	0,00	0,00
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<i>64 044,64</i>	<i>2 491,65</i>	<i>68 968,20</i>	<i>2 210,00</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	57 040,42	0,00	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	72 522,00	2 600,00	41 076,09	2 600,00
Myyntitappiot, as.koht.3	0,00	254,87	0,00	0,00
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	<i>129 562,42</i>	<i>2 854,87</i>	<i>41 076,09</i>	<i>2 600,00</i>

8.4.9 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
PPSHP, käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,00	348 496,80	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuoto yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>348 496,80</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut				
PPSHP, käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00	46 065,54	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>46 065,54</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

8.4.10 Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	57 125,00	337 875,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	10 056,30	13 548,34
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
<i>Yhteensä</i>	<i>67 181,30</i>	<i>351 423,34</i>

8.4.11 Erittely poistoeron muutoksista

Haapaveden kaupungilla ei ole poistoeron muutoksia.

8.4.12 Erittely omistuksen eliminointieroista

Omistuksen eliminointierot		
	2019	2018
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Omistuksen eliminointierot, negatiivinen	0,00	19 400,99
<i>Omistuksen eliminointierot, yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>-19 400,99</i>

8.5 Tasetta koskevat liitetiedot

8.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

8.5.1.1 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Haapaveden kaupunki ei ole laskenut liikkeelle lainoja.

8.5.1.2 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät

Haapaveden kaupunki ei ole tehnyt arvonkorotuksia maa- ja vesialueisiin eikä rakennuksiin. Konserniyhteisöissä tehdyt arvonkorotukset on purettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa 2017.

Kuntayhtymäosuusien arvonmuutoksia ei ole kirjattu tilikaudella.

8.5.1.3 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomia ja aineelliset hyödykkeet	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET					Yhteensä	KAIKKI Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäv. menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiint. Rakent. ja liitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er.bank.		
Poistamaton hankintameno 1.1.	205 352,25	2 398 777,48	2 604 129,73	3 501 413,30	11 902 737,48	2 611 048,17	344 507,23	200 955,96	18 560 662,14	21 164 791,87
Lisäykset tilikauden aikana	0,00		0,00					969 589,67	969 589,67	969 589,67
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00		0,00			-90 049,35			-90 049,35	-90 049,35
Vähennykset tilikauden aikana	-21 399,96		-21 399,96	-4 309,94		-2 419,36	-71 698,22		-78 427,52	-99 827,48
Siirrot erien välillä	46 656,87	214 247,99	260 904,86		99 820,33	289 173,22	78 791,25	-728 689,66	-260 904,86	0,00
Tilikauden poistot	-105 484,37	-243 750,71	-349 235,08		-344 746,60	-529 810,71	-186 933,30		-1 061 490,61	-1 410 725,69
Arvonalen. ja niiden palautus	0,00		0,00						0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00		0,00						0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	125 124,79	2 369 274,76	2 494 399,55	3 497 103,36	11 657 811,21	2 277 941,97	164 666,96	441 855,97	18 039 379,47	20 533 779,02
Arvonkorotukset			0,00						0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	125 124,79	2 369 274,76	2 494 399,55	3 497 103,36	11 657 811,21	2 277 941,97	164 666,96	441 855,97	18 039 379,47	20 533 779,02
Olenneiset lisäpoistot	0,00		0,00							0,00
Erittely olennaisista lisäpoistoista										

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet				Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset			
	Osakkeet	Osakkeet	Osakkeet	Osakkeet			JVK-saamiset	konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt
Hankintameno 1.1.	12 509 543,66	135 578,95	3 180 508,53	212 090,18	16 037 721,32	0,00	59 738,87	0,00	0,00	59 738,87
Lisäykset					0,00					0,00
Vähennykset	-43 836,52				-43 836,52					0,00
Siirrot erien välillä					0,00					0,00
Hankintameno 31.12.	12 465 707,14	135 578,95	3 180 508,53	212 090,18	15 993 884,80	0,00	59 738,87	0,00	0,00	59 738,87
Kertyneet poistot 1.1.				0,00	0,00					0,00
Arvonalennukset	-153 594,22	0,00	0,00	124,93	-153 469,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 312 112,92	135 578,95	3 180 508,53	212 215,11	15 840 415,51	0,00	59 738,87	0,00	0,00	59 738,87

8.5.1.4 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		
				Omasta Pääomasta	Vieraasta Pääomasta	Tilikauden 2019 voitosta / tappiosta
Haapaveden kaupunki	Haapavesi		100,0 %	18 810 383	35 978 474	-573 531
Tytäryhteisöt						
Haapaveden Energia Oy	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	2 152 040	628 745	337 855
Haapaveden Pesula Oy	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	40 847,80	33 305	-52 679
* myyty v. 2019						
Haapaveden Teknologia kylä Oy	Haapavesi	99,3 %	99,3 %	633 246	625 568	31 472
Haapaveden Teollisuuskäinteistö Oy	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	2 209 875	3 195 310	-473 952
Haapaveden Vesi Oy	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	4 542 513	7 694 957	-90 204
Käinteistö Oy Ehtala	Haapavesi	91,9 %	91,9 %	1 296 682	16 744	-5 816
Käinteistö Oy Haapa-Asunnot	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	2 175 244	5 463 551	13
Käinteistö Oy Haapaveden Kuntotalo	Haapavesi	87,6 %	87,6 %	1 231 300	13 374	-11 627
Käinteistö Oy Kotihaka	Haapavesi	100,0 %	100,0 %	187 685	3 411	648
Käinteistö Oy Haapaveden Vienola	Haapavesi	51,6 %	51,6 %	204 325	822	741
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Käinteistö Oy Haapaveden Kanteletalo	Haapavesi	100,0 %	100,0 %			
- ei toimintaa						
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Käinteistö Oy Haapaveden Kauppa-Matti	Haapavesi	21,2 %	21,2 %			
Käinteistö Oy Haapatori	Haapavesi	21,1 %	21,1 %			
Kuntayhtymät						
Jokilaaksojen Musiikkopisto	Nivala	15,94 %	15,94 %	3 763	23 808	0
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	1,92 %	1,92 %	28 073	151 100	642
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky	Oulu	1,61 %	1,61 %	2 862 058	4 894 636	106 384
Jokilaaksojen koulutusky JEDU	Nivala	8,86 %	8,86 %	3 461 016	408 327	-33 927
Haapaveden-Siikalatvan seudun ky	Siikalatva	43,94 %	43,94 %	0	210 602	0

8.5.1.5 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		26 920,66	0,00	267 278,39
Lainasaamiset	7 793 291,65	49 186,40	7 842 478,05	49 186,40
Muut saamiset			0,00	0,00
Siirtosaamiset		11 942,79	0,00	32 746,36
<i>Yhteensä</i>	<i>7 793 291,65</i>	<i>88 049,85</i>	<i>7 842 478,05</i>	<i>349 211,15</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		4 091,48	0,00	4 641,29
Lainasaamiset			0,00	0,00
Muut saamiset	144 563,87		121 598,48	0,00
Siirtosaamiset		5 283,81	0,00	340 192,15
<i>Yhteensä</i>	<i>144 563,87</i>	<i>9 375,29</i>	<i>121 598,48</i>	<i>344 833,44</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
<i>Myyntisaamiset</i>			0,00	0,00
<i>Lainasaamiset</i>			0,00	0,00
<i>Muut saamiset</i>			0,00	0,00
<i>Siirtosaamiset</i>			0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Em. Saamiset yhteensä</i>	<i>7 937 855,52</i>	<i>97 425,14</i>	<i>7 964 076,53</i>	<i>694 044,59</i>

8.5.1.6 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	29 244,08	54 073,63	29 244,08	29 244,08
<i>siirtosaamiset (pa), yhteensä</i>	<i>29 244,08</i>	<i>54 073,63</i>	<i>29 244,08</i>	<i>29 244,08</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	0,00	909,25	0,00	0,00
Kelan korvaus	0,00	0,00	0,00	0,00
- työterveyshuolto	201 533,62	213 464,13	175 776,39	184 671,93
Tasausrahastojaksotus	47 175,96	46 038,58	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	32 216,71	43 779,88	12 075,60	9 775,47
Varhemaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Työttömyys- ja tapaturmavak.maksut	0,00	0,00	0,00	0,00
PPSHP tasausrahastojaksotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	0,00	0,00		340 192,15
Muut tulojäämät	405 973,34	874 820,48	87 136,16	230 933,59
<i>Siirtosaamiset (la), yhteensä</i>	<i>686 899,63</i>	<i>1 179 012,32</i>	<i>274 988,15</i>	<i>765 573,14</i>
<i>Siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>716 143,71</i>	<i>1 233 085,95</i>	<i>304 232,23</i>	<i>794 817,22</i>

8.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8.5.2.1 Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	15 747 106,40	15 747 106,40	15 747 106,40	15 747 106,40
Lisäykset		0,00		0,00
Vähennykset		0,00		0,00
Peruspääoma 31.12.	15 747 106,40	15 747 106,40	15 747 106,40	15 747 106,40
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1	2 707,83	2 707,83	0,00	0,00
Lisäykset		0,00		0,00
Vähennykset		0,00		0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12	2 707,83	2 707,83	0,00	0,00
Ylikurssirahasto 1.1	50 840,00	50 840,00	0,00	0,00
Lisäykset		0,00		0,00
Vähennykset		0,00		0,00
Ylikurssirahasto 31.12	50 840,00	50 840,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset		0,00		0,00
Vähennykset		0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	1 149 630,47	1 824 849,81	0,00	0,00
Lisäykset	4 388,40	12 919,85		0,00
Siirrot erien välillä		-681 435,60		0,00
Vähennykset	-2 986,05	-6 703,59		0,00
Muut rahastot 31.12.	1 151 032,82	1 149 630,47	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-173 289,10	213 768,85	3 636 807,46	5 004 154,55
Lisäykset (Yritysosto)		19 400,99		0,00
Siirrot erien välillä		681 435,60		0,00
Poistoerot, eliminointi		0,00		0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-173 289,10	914 605,44	3 636 807,46	5 004 154,55
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-75 785,90	-1 087 894,54	-573 530,98	-1 367 347,09
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>16 702 612,05</i>	<i>16 776 995,60</i>	<i>18 810 382,88</i>	<i>19 383 913,86</i>

^{*)} Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma esitetään konsernitaseessa omana eränään vuoden 2011 alusta lukien.

8.5.2.2 Erittely poistoerosta

Haapaveden kaupungilla ei ole poistoeron muutoksia.

8.5.2.3 Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 950 000,00	5 240 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	66 990,17	156 308,17
Siirtovelat	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>4 016 990,17</i>	<i>5 396 308,17</i>

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen.

8.5.2.4 Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Haapaveden kaupungilla ei ole liikkeelle laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

8.5.2.5 Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	491 785,82	523 751,66		0,00
Muut pakolliset varaukset	17 887,10	61 663,00		0,00
<i>Muut pakolliset varaukset, yhteensä</i>	<i>509 672,92</i>	<i>585 414,66</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

8.5.2.6 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

Vieras pääoma / velkojen erittely					
		2019		2018	
		Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille					
	Saadut ennakot			0,00	0,00
	Ostovelat		109 714,97	0,00	104 642,96
	Muut velat			0,00	0,00
	Siirtovelat			0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>109 714,97</i>	<i>0,00</i>	<i>104 642,96</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä					
	Saadut ennakot			0,00	0,00
	Ostovelat		909 738,52	0,00	823 500,56
	Muut velat		295 836,00	0,00	0,00
	Siirtovelat			0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 205 574,52</i>	<i>0,00</i>	<i>823 500,56</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille					
	Saadut ennakot			0,00	0,00
	Ostovelat			0,00	0,00
	Muut velat			0,00	0,00
	Siirtovelat			0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
	<i>Em. velat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 315 289,49</i>	<i>0,00</i>	<i>928 143,52</i>

8.5.2.7 Shekkilimiitti

Haapaveden kaupunki ei ole käyttänyt shekkilimiittiä vuosina 2018 ja 2019.

8.5.2.8 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset yhteensä)					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Muut velat					
	Liittymismaksut	1 563 680,00	1 447 127,71		0,00
	Muut velat	2 148 970,58	1 804 231,97	1 745 637,91	1 339 431,77
	<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>3 712 650,58</i>	<i>3 251 359,68</i>	<i>1 745 637,91</i>	<i>1 339 431,77</i>

8.5.2.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Lyhytaikaiset siirtovelat			
Valtionosuusennakko		0,00		0,00
Verovelka	7 670,43	808 240,01	0,00	808 240,01
Muut tubennakot		0,00		0,00
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 650 677,01	4 262 530,38	3 350 332,38	3 002 478,39
PPSHP tasausrahasto	47 175,96	46 038,58		0,00
Siirtyvät projektirahoitukset	192 577,19	336 717,57		130 225,17
Korkojaksotukset	165 361,15	142 225,58	73 429,86	61 467,54
Muut menojäämät	1 093 337,11	783 870,34	911 918,47	598 489,26
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>6 156 798,85</i>	<i>6 379 622,46</i>	<i>4 335 680,71</i>	<i>4 600 900,37</i>

8.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

8.6.1 Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Haapaveden kaupunki ei ole pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan velkojen vakuudeksi. Konsernin velat, joiden vakuudeksi tytäryhteisöt ja kuntayhtymät ovat antaneet kiinnityksiä, sisältyvät konsernitaseen velkoihin.

8.6.2 Vuokravastuut

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut *)				
Toimitilojen vuokravastuut	580 501,33	0,00	354 260,97	
Koneiden ja laitteiden Vuokravastuut	366 059,85	281 327,56	427 310,30	235 688,33
Maa-alueiden vuokravastuut	0,00	0,00	1 200,00	
Muut vuokravastuut	<u>161 668,40</u>	<u>358 597,51</u>	<u>0,00</u>	
Vuokravastuut yhteensä	1 108 229,58	639 925,07	782 771,27	235 688,33
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	602 078,30	134 745,46	412 387,50	78 038,21
- siitä PPP-hankkeet (Public Privat Partnerships)	0,00	0,00	0,00	
- siitä sopimuksiin liittyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	3 707,33	0,00	3 707,33	
<i>Yhteensä</i>	<i>1 108 229,58</i>	<i>639 925,07</i>	<i>782 771,27</i>	<i>235 688,33</i>

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastuehdonmukaisia vastuuta.

*) Vuokravastuisiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa.

***) Esim. kuntajaoston lasunnon 69/2005 vuokratun ja myöhemmin ostettavan osakehuoneiston hankintahinnan ja korjasukustamusten sekä teollisuushallin varastotilan hankintahinnan aktivoinnista.

8.6.3 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma			6 306 972,09	6 242 204,84
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	238 150,23	420 409,03	238 150,23	270 679,03

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	41 263 099,00	39 791 218,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	27 148,00	25 564,02

8.6.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut yhteensä				
Arvonlisäveron palautusvastuu **)	2 296 064,60	3 087 892,38	1 607 957,28	1 927 616,80
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu ***)	0,00	0,00	0,00	0,00

*) liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietotositteessa annetaan yksityiskohtainen erittely.

**) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen AVL 120§). Palautusvastuuta määritettäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30§, L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015-2020.

Päästöoikeudet / konserni				
	2019		2018	
	tCO ₂	€	tCO ₂	€
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	66 201		75 304	
Päästöoikeuksien ostot -				
Toteutuneiden päästöjen määrä -	-10 000		-9 103	
Päästöoikeuksien myynnit				
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	56 201	0,00	66 201	0,00
Pakollinen varaus palautusvelvollisuuden täyttämiseen				

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *)				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus Nordea, A				
Käypä arvo	-198 612,00	-378 363,00	-198 612,00	-378 363,00
Kohde-etuuden arvo	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
Koronvaihtosopimus Nordea, B				
Käypä arvo		0,00	0,00	0,00
Kohde-etuuden arvo		0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimus Pohjola Pankki Oyj, A				
Käypä arvo	92 003,50	183 688,22	92 003,50	183 688,22
Kohde-etuuden arvo	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
Koronvaihtosopimus Pohjola Pankki Oyj, B				
Käypä arvo	-1 105 993,83	-81 803,10	-1 105 993,83	-81 803,10
Kohde-etuuden arvo	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj				
Käypä arvo	-3 852,26	-5 017,31		
Kohde-etuuden arvo	161 000,00	161 000,00		
Koronvaihtosopimus SEB				
Käypä arvo		644,39		
Kohde-etuuden arvo		25 156,25		
Koronvaihtosopimus Handelsbanken				
Käypä arvo		-67,19		
Kohde-etuuden arvo		12 578,13		
koronvaihtosopimus Danske Bank				
Käypä arvo		-1 592,85		
Kohde-etuuden arvo		257 600,00		

*) liitetiedoissa voidaan eritellä olennaisimmat yksittäiset vastuut. Liitetietositteessä annetaan yksityiskohtainen erittely.

8.7 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

8.7.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Kaupunki	739	673	679	990	1031	980
Teknologiakylä	1	2	2	2	2	2
Haapaveden Energia Oy	1	1	1	0,5	0,5	0,5
Haapaveden Pesula Oy	0	3	4	4	5	5
Koy Haapa-Asunnot	0	0	1	1	0	0
Haapaveden Vesi Oy	5	6	6	-	-	-
	746	684	693	997,5	1038,5	987,5

8.7.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut, kaupunki	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	30 204 175,54	28 185 893,19
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	103 724,83	57 570,29
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>30 307 900,37</i>	<i>28 243 463,48</i>

8.7.3 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019	2018
Keskusta	5 400,43	5 820,10
Vasemmisto	1 094,28	1 216,43
Perussuomalaiset	516,10	681,60
Haapavesi ryhmä		-
Kokoomus	291,30	297,00
Siniset		0,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>7 302,11</i>	<i>8 015,13</i>

8.7.4 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	29 513,87	23 955,24	23 880,00	17 185,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	441,42	885,00		885,00
Veroneuvonta	0,00	0,00		0,00
Muut palvelut	4 401,56	5 543,40		5 390,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>34 356,85</i>	<i>30 383,64</i>	<i>23 880,00</i>	<i>23 460,00</i>

9 Luettelo tilivelvollisista

KAUPUNGINVALTUUSTO 2017-2021 (Kokoonpano ja ryhmätilanne 31.12.2019)

Pj.	Ollila Päivi	KESK
I vpj.	Vuorenmaa Heino	KESK
II vpj.	Vatjus Sari	Haapavesi-ryhmä
Jäsen	Halla-aho Heikki	KESK (ero Kvalt 10.6.2019 30§, tilalle Mäkinen Janne)
Jäsen	Hänninen Pekka	Haapavesi-ryhmä
Jäsen	Joentakanen Esko	VAS
Jäsen	Järvenpää Helvi	VAS
Jäsen	Kinnunen Taneli	PS
Jäsen	Kolehmainen Anri	KESK
Jäsen	Koukka Jari	KESK
Jäsen	Laitila Markku	KESK (ero Kvalt 17.2.2020 4§, Tilalle Vinkki Esko)
Jäsen	Lehtola Jaakko	KESK
Jäsen	Murtoerä Taneli	KESK
Jäsen	Mäkinen Janne	KESK (Halla-ahon tilalle 10.6.2019)
Jäsen	Niemelä Helinä	KESK
Jäsen	Nuolioja Riikka-Kaisa	KESK
Jäsen	Pekkala Outi	VAS
Jäsen	Pitkälä Heikki	Haapavesi-ryhmä
Jäsen	Repo Ilkka	PS
Jäsen	Ritola Sami	Haapavesi-ryhmä
Jäsen	Riuttanen Hannu	KESK
Jäsen	Saukko Viljo	VAS
Jäsen	Seppä Diana	KESK
Jäsen	Sirviö Tellervo	VAS
Jäsen	Särkipaju Leila	KESK
Jäsen	Valkovirta Pauliina	KOK
Jäsen	Viinala Jarmo	Haapavesi-ryhmä
Jäsen	Von Schulmann Ronald	KESK

KAUPUNGINHALLITUS 2017-05 / 2019

Varsinainen jäsen

Pj.	Anri Kolehmainen	KESK
I vpj.	Hannu Riuttanen	KESK
II vpj.	Viljo Saukko	VAS
Jäsen	Jari Koukka	KESK
Jäsen	Helinä Niemelä	KESK
Jäsen	Ronald von Schulmann	KESK
Jäsen	Diana Seppä	KESK
Jäsen	Pauliina Valkovirta	KOK
Jäsen	Outi Pekkala	VAS
Jäsen	Ilkka Repo	PS

Henkilökohtainen varajäsen

Tuija Metsäharu (Leila Särkipaju erosi Kvalt 26.11.2018 § 53)
Jouni Kanala
Tellervo Sirviö
Pekka Hänninen
Esko Vinkki
Outi Savikoski
Riikka-Kaisa Nuolioja
Jaakko Lehtola
Esko Joentakanen
Tarmo Nätti

KAUPUNGINHALLITUS 05 / 2019 – 2021

Pj.	Anri Kolehmainen	KESK
I vpj.	Hannu Riuttanen	KESK
II vpj.	Viljo Saukko	VAS
Jäsen	Jari Koukka	KESK
Jäsen	Helinä Niemelä	KESK
Jäsen	Ronald von Schulmann	KESK
Jäsen	Diana Seppä	KESK
Jäsen	Pauliina Valkovirta	KOK
Jäsen	Outi Pekkala	VAS
Jäsen	Taimi Maliniemi	PS

Tuija Metsäharu
Ville Vahe
Esko Joentakanen
Pekka Hänninen
Esko Vinkki
Outi Savikoski
Riikka-Kaisa Nuolioja
Jaakko Lehtola
Helvi Järvenpää
Tarmo Nätti

Esittelijä vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen, sihteerinä hallintojohtaja Eija Saarela

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTKAUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Heikki Pitkälä, pj.
Sari Vatjus, vpj.
Jaakko Lehtola
Diana Seppä
Elisa Soronen (eronnut Kvalt 14.10.2019 § 53)
Teemu Haukipuro (valinta Kvalt 14.10.2019 § 53)
Tuulikki Paavola
Marko Törmälehto

Henkilökohtainen varajäsen

Kyösti Isoaho
Sami Keckman
Pekka Hänninen
Mirva Möttönen
Henna Lehtola (eronnut Kvalt 18.11.2019 § 64)
Teemu Lehtola (valinta Kvalt 18.11.2019 § 64)
Esa Riekkö
Laura Aho

Esittelijä sivistysjohtaja Erkki Seitajärvi sekä sihteeri toimistos sihteeri Pirkko Laitila ja Pirjo

Karjalainen.

PERUSTURVALAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Jaakko Lehtola, pj.
Matti Konola, vpj.
Terhi Korsulainen
Leila Särkipaju
Janne Mäkinen
Helvi Järvenpää
Taimi Maliniemi

Henkilökohtainen varajäsen

Helena Pitkälä
Matti Kumpulainen
Sirpa Piippo
Taneli Murtoperä
Matti Tuomisto
Susanna Lehtilahti
Arja Viinala

Esittelijä perusturvajohtaja Ritva Hantula ja sihteeri hallintosihteeri Tiina Pitkäaho.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Taneli Murtoperä, pj.
Outi Savikoski, vpj.
Henna Lehtola (eronnut Kvalt 18.11.2019 § 64)
Merja Lehtola (valinta Kvalt 18.11.2019 § 64)
Helena Pitkälä
Marko Uusitalo
Antti Paavola
Tarmo Nätti

Henkilökohtainen varajäsen

Jari Koukka
Aino Heinioja
Riikka-Kaisa Nuolioja
Terttu Siiri
Arto Vähäsaari
Heikki Hytinmäki
Esko Jauhiainen

Esittelijä rakennustarkastaja Teijo Hyvärinen ja sihteeri vs. lupasihteeri Elina Martinmäki.

TARKASTUSLAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Leila Särkipaju, pj.
Jarmo Viinala, vpj.
Janne Mäkinen
Anja Tallgren
Tarja Nikumatti

Henkilökohtainen varajäsen

Helena Pitkälä
Sami Keckman
Jouko Eskola
Mervi Niemelä
Tauno Hietasarka

TEKNINEN LAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Pekka Hänninen, pj.
Aulis Aakko, vpj.
Tuija Metsäharju

Helinä Niemelä
Sami Ritola
Leila Särkipaju
Taneli Kinnunen

Henkilökohtainen varajäsen

Sauli Nissinen
Juhani Joentakanen
Elisa Soronen (eronnut Kvalt 14.10.2019 § 53)
Merja Lehtola (valittu Kvalt 14.10.2019 § 53)
Minna Rantakangas
Juhani Ylikauma
Katja Jylänki
Matti Ahola

Esittelijä tekninen johtaja Teemu Niemimäki ja sihteeri toimistos sihteeri Marja Viirelä.

Yksityistiejaosto

Varsinainen jäsen

Pekka Hänninen pj.
Aulis Aakko, vpj.
Leila Särkipaju

Henkilökohtainen varajäsen

Taneli Kinnunen
Tuija Metsäharju

Esittelijä maankäyttöpäällikkö Paulos Tekka.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Riikka-Kaisa Nuolioja, pj.
Janne Kollin, vpj.
Hannu Karstunen
Minna Rantakangas
Heino Vuorenmaa
Jari Meriläinen
Reetta Junno

Henkilökohtainen varajäsen

Diana Seppä
Saila Nikumatti
Anja Tallgren
Niilo Jaakonaho
Seppo Aho
Peter Eriksson
Alinda Grönfors

Esittelijä vs kaupunginjohtaja Marjukka Manninen ja sihteeri hallintojohtaja Eija Saarela

YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Haapavesi

Helena Pitkälä, vpj.
Teuvo Näätänen

Oulainen

Heikki Hautala, pj.
Kari Hyytiäinen

Pyhäntä

Matti Kumpulainen

Siikalatva

Alpo Laakko
Liisa Ojantakanen

Henkilökohtainen varajäsen

Outi Savikoski
Jarmo Viinala

Sari Rajaniemi
Anneli Rajaniemi

Iiris Ruotsalainen

Mikko Hyvärinen
Ossi Kervinen

Esittelijä ympäristöpalvelupäällikkö Harri Heikkilä ja sihteeri ympäristösihteeri Henna Ollakka.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Esko Kalapudas, pj.
Leila Näätänen, vpj.
Teijo Törmälehto
Tuulikki Paavola
Pauli Maaninka

Varajäsen

Raili Soukkamäki
Tapio Rautio
Vuokko Laru
Matti Malkavaara
Sirkku Rytty

Sihteeri, hallintojohtaja Eija Saarela

JOKIHELMEN OPISTON JOHTOKUNTA 2017-2021

Varsinainen jäsen

Tuula Aitto-Oja, pj.
Minna Jylkkä
Arto Ylikulju
Tuija Hiitola
Mikko Hyvärinen
Ira Toppinen
Iiris Ruotsalainen
Ronald von Schulmann
Anja Tallgren
Elvi Tapia Olquin
Marjatta Seppä

Henkilökohtainen varajäsen

Veli Tirilä
Maija-Liisa Tuominen
Wuokko Kärki-Herrala
Paula Kestilä
Tuomo Seppälä
Kaarina Männikkö
Teijo Makkonen
Heikki Pitkälä
Diana Seppä
Tapio Rautio
Aino Jussila

Esittelijä ja sihteeri rehtori Anu Hultqvist.

10 Allekirjoitukset ja merkinnät

10.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Haapavedellä, 30. maaliskuuta 2020

Anri Kolehmainen

Helinä Niemelä

Outi Pekkala

Jari Koukka

Viljo Saukko

Ronald von Schulmann

Diana Seppä

Pauliina Valkovirta

Taimi Maliniemi

Hannu Riuttanen

Marjukka Manninen

10.2 Tilinpäätösmerkintä

11 Luettelot ja selvitykset

11.1 Luettelo kirjanpitoasiakirjoista ja tositteiden lajista

Pääkirja	tulosteena
Päiväkirja	tulosteena
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	sidottuna

11.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Kirjanpitokirjat ja tililuettelo käyttöaikaa koskevin merkinnöin säilytetään 10 vuotta tilikauden päättymisestä.